

**UCHWAŁA NR XLI/343/2017
RADY MIEJSKIEJ W DROBINIE**

z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie określenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j. t. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (j. t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1023 z późn. zm.) Rada Miejska w Drobinie uchwala, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Drobin na lata 2018 - 2022.

§ 2. Delimitację obu obszarów zawierają: dokument „Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018 – 2025. Diagnoza” stanowiący załącznik nr 1 oraz mapa poglądowa w skali 1:5000, stanowiąca załączniki nr 2, 3, 4, 5 i 6 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Drobin.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drobinie

Marcin Fronczak
Marcin Fronczak

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018-2022
Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XL1/343/2017

Rady Miejskiej w Drobinie
z dnia 29 listopada 2017 r.

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018 - 2022

DIAGNOZA

Drobin
Listopad 2017

I. Kontekst programu rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin

1. Pojęcie rewitalizacji i programu rewitalizacji

Zgodnie z zapisami *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 lipca 2015 roku uszczegółwiają tę definicję, mówiąc o powiązanych wzajemnie przedsięwzięciach obejmujących kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe, integrujących interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, prowadzonych w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Według *Wytycznych*, rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na którym występuje ponadto co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa powyżej.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją wymienionych negatywnych zjawisk, , na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji

Interesariuszami rewitalizacji, zwanymi dalej „interesariuszami”, są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Programami rewitalizacji są np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji, gminne programy rewitalizacji itp.

Projekt rewitalizacyjny to projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

2. Wymogi formalne i merytoryczne dla programu rewitalizacji

Ramy ustrojowe naturalnym liderem procesu rewitalizacji czynią samorząd gminny. Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Zadania te samorząd gminny ma realizować:

- 1) w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna);
- 2) w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego;

3) z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Przy realizacji wspomnianych zadań samorząd gminny ma obowiązek współpracować z powiatem, województwem, administracją rządową oraz innymi podmiotami realizującymi na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Według *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 lipca 2015 roku, dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- a. uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- b. pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- c. ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- d. właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- e. zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- f. koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- g. realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa, polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Rewitalizacja jest prowadzona zgodnie z zasadami zawartymi w *Umowie Partnerstwa*, a w szczególności z zasadami polityki przestrzennej zawartymi w rozdziale 1.5.4 UP.

Zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji*, działania obejmujące przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji są prowadzone w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji. Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji, polegają w szczególności na:

- 1) poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- 2) prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- 3) inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- 4) zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- 5) wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- 6) zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby powyższe działania skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy. Konsultacje społeczne prowadzi Burmistrz.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Dopuszcza się powołanie osobnych Komitetów Rewitalizacji dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności:

- 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;
 - 2) opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
 - 3) opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
 - 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk;
 - 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania,
 - b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań;
 - 6) mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
 - 7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
 - 8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
 - 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
 - 10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322);
 - 11) określenie niezbędnych zmian w uchwale Rady Gminy ustalającej zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji;
 - 12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
 - 13) wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
 - a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
 - c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
 - 14) załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali minimum 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.
- W ramach opisu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w GPR zamieszcza się przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące realizacji celu publicznego określonego w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami lub przedsięwzięcia prywatne.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w gminnym programie rewitalizacji mogą być realizowane również poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki.

II. Diagnoza stanu miasta i gminy Drobin

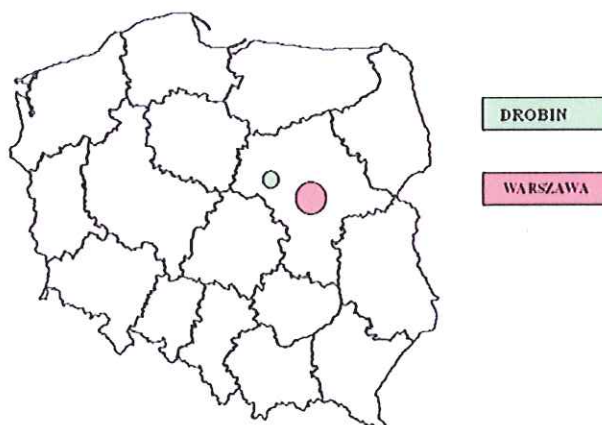
1. Sfera przestrzenno-funkcyjna

1.1. Położenie i układ komunikacyjny

Gmina Drobin jest jedną z 314 gmin Mazowsza, w tym jedną z jego 50 gmin miejsko-wiejskich oraz jedną z 15 gmin powiatu plockiego ziemskiego. Jej powierzchnia wynosi 143,5 km².

Czynnikiem oddziałującym na rozwój gminy jest jej położenie w stosunku do metropolitalnych, regionalnych i subregionalnych i lokalnych ośrodków rozwoju. Będące siedzibą i administracyjnym centrum Gminy, miasto Drobin - jest oddalone o 33 km (odległości drogowe) od - będącego siedzibą powiatu i regionalnym ośrodkiem rozwojowym – Płocka, 26 km od lokalnego ośrodka rozwojowego – Sierpca, 32 km od lokalnego ośrodka rozwojowego – Płońska, 48 km od subregionalnego ośrodka – Ciechanowa, 100 km – od Warszawy, ośrodka metropolitalnego i 113 km od innego ośrodka metropolitalnego - Torunia. 10 km od Drobin leży blisko 5-tysięczny Raciąż.

Ryc. 1. Położenie gminy Drobin

Źródło: Strategia Miasta i Gminy Drobin do 2020 roku

Z wszystkimi tymi ośrodkami gmina Drobin połączona jest drogami krajowymi: DK 10 i DK 60. Droga krajowa nr 10 łączy gminę z Warszawą, Płońskiem, Sierpcem i Toruniem, a droga krajowa nr 60 – z Płockiem, Ciechanowem i Raciążem.

Ten relatywnie korzystny układ osadniczy i drogowy sprawia, że wymienione ośrodki stanowią rynki pracy dla mieszkańców gminy Drobin. Jednocześnie miasto Drobin musi z nimi konkurować o inwestycje zewnętrzne, w handlu detalicznym, a nawet w sferze usług społecznych (np. część uczniów z terenu gminy uczęszcza do szkół ponadpodstawowych w pobliskim Raciążu, a także w Płocku).

Drobin jest jedynym z wymienionych ośrodków, który nie posiada połączenia z siecią kolejową. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w pobliskich Koziębrodach (gmina Raciąż) i samym Raciążu. Jednak jest to linia kolejowa jednotorowa o ograniczonym ruchu pociągów osobowych (4 pary w kierunku Sierpca i 4 pary w kierunku Nasielska/Warszawy Gdańskiej). Podobnie ograniczony ruch (1

1.3. Zagospodarowanie przestrzeni

Ze względu na jej miejsko-wiejski charakter, w przestrzeni gminy można wyróżnić dwie czytelne struktury funkcjonalno-przestrzenne:

- 1) obszar centralny z wyróżniającym się jednym ośrodkiem - miastem Drobin, o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjno-usługowej;
- 2) pozostały obszar Gminy – układy przestrzenne obszarów wiejskich – z dominacją funkcji rolniczych i przyrodniczych oraz kilkoma wyróżniającymi się niewielkimi ośrodkami w Kozłowie, Łęgu Probstowie i wsi Chudzyno.

Dominującym typem zabudowy w obszarze wiejskim jest zabudowa zagrodowa, często rozproszona, wśród której występują pojedyncze obiekty usługowe. W niektórych miejscowościach zabudowa zagrodowa ustępuje zabudowie wyłącznie mieszkaniowej jednorodzinnej.

Pod względem ukształtowanych struktur przestrzennych, na terenie gminy występują dwa rodzaje zabudowy charakterystyczne dla obszarów wiejskich: zabudowa liniowa (realizowana jako pasma zabudowy przydrożnej wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych), zdecydowanie dominująca oraz zabudowa rozproszona. Bardziej złożone układy przestrzenne reprezentują:

- 1) miasto Drobin o złożonym układzie z ukształtowanym średniowiecznym centrum;
- 2) miejscowość Łęg Probstwo, w której zabudowa koncentruje się przy kilku krzyżujących się ze sobą drogach z kształtującym się centrum.

Pozostały obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny, z niewielkimi koncentracjami zabudowy i kształtującymi się centrami we wsiach: Kozłowo, Setropie, Chudzyno, Nagórki Dobrskie, Rogotwórk.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym gminy jest miasto Drobin, koncentrujące zabudowę mieszkaniową oraz usługi ponadpodstawowe i podstawowe dla obsługi ludności i rolnictwa. Drobin, pod względem przestrzennym, zachował do dziś cechy średniowiecznego miasteczka z centralnie położonym rynkiem, od którego prostopadle odchodzą ulice. Jest to obszar najprężniej rozwijający się w gminie, o najwyższej koncentracji zabudowy, gdzie obok współistnieją funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz produkcyjne. W jego granicach można wyróżnić obszar centralny z ukształtowanym obszarem przestrzeni publicznej koncentrujący się wokół Rynku i wzdłuż ul. Marszałka Piłsudskiego. Skupiają się tutaj usługi komercyjne, usługi publiczne, jako towarzysząca występuje zabudowa mieszkaniowa. Na południe oraz południowy-zachód od centrum Drobina rozwija się nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Ważnymi ośrodkami w systemie obsługi ludności pozostaje także wieś Łęg Probstwo, koncentrująca usługi publiczne (zespół szkół, przedszkole, parafia, przychodnia, filia biblioteki) oraz działalność inwestycyjną i produkcyjno-usługową (komercyjną), Rogotwórk (szkoła podstawowa, parafia), Cieszewo (szkoła podstawowa), a także wieś Świerczynek (firma „Olewnik-Bis” – największy pracodawca). Tereny wiejskie w obszarze wsi Świerczynek, Łęg Probstwo, Łęg Kościelny, Cieszewo i Rogotwórk podlegają urbanizacji ekonomicznej (zabudowa związana z działalnością gospodarczą).

Zasady racjonalnego i zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarowania przestrzenią gminy określa *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drobin*.

Gmina posiada opracowane następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w mieście Drobin (Uchwała Nr 220/XLIII/10 Rady Miejskiej w Drobinie z dnia 11 marca 2010 r.)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr. ewid. 628/3, 628/4, 628/5, 628/6, 628/7, 628/8 położonych w Drobinie (Uchwała Nr 164/XXII/2012 Rady Miejskiej w Drobinie z 20 grudnia 2012 r.)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Drobin (Uchwała Nr XXXV/282/2017 Rady Miejskiej w Drobinie z dnia 22 maja 2017 r.)

1.4. Infrastruktura społeczna

Najważniejszą, najkosztowniejszą i najbardziej rozwiniętą część infrastruktury społecznej w gminie stanowią placówki oświatowo – wychowawcze. Składają się na nie:

- Miejsko-Gminne Przedszkole w Drobinie, ul. Przyszłość 14
- Zespół Szkół w Drobinie, ul. Szkolna 3
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Drobinie, ul. Szkolna 3
- Gminne Przedszkole w Łęgu Probostwie
- Zespół Szkół w Łęgu Probostwie
- Szkoła Podstawowa im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej w Cieszewie
- Szkoła Podstawowa im. prof. arch. Stanisława Marzyńskiego w Rogotwórsku

Infrastruktura kulturalna w gminie jest stosunkowo ograniczona. Tworzą ją:

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Drobinie
- filia MGBP w Łęgu Probostwie

Na infrastrukturę sportową składają się: Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Drobinie przy ul. Szkolnej oraz przyszłolne boiska w Łęgu Probostwie, Rogotwórsku i Cieszewie. MOKSiR dysponuje halą sportową z siłownią oraz stadionem, na którym znajdują się boiska z trawą naturalną i sztuczną.

Infrastrukturę dla opieki medycznej tworzą:

- Przychodnia Lekarska w Drobinie, ul. Komisji Edukacji Narodowej 2a
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SAN-MED.” s.c. w Drobinie, ul. Przyszłość 18
- Poradnia stomatologiczna w Zespole Szkół w Drobinie, ul. Szkolna 3
- Gabinet medycyny szkolnej w Zespole Szkół w Drobinie, ul. Szkolna 3
- Przychodnia w Łęgu Probostwie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Asmed” w Mochowie – przychodnia w Drobinie
- ‘Salon Optyczny na Rogu’ w Drobinie, ul. Rynek 29
- Apteki w Drobinie przy: ul. Płockiej 28, ul. Marszałka Piłsudskiego 4, ul. Gospodarskiej 7

Na instytucjonalną infrastrukturę opieki społecznej składają się:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drobinie

Miejsca pracy dla osób niewidomych zapewnia Fundacja „Praca Dla Niewidomych” - Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie, a innym grupom defaworyzowanym - Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych” w Drobinie

Opiekę i możliwość aktywnego spędzenia czasu oferuje osobom starszym Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych „Senior-Wigor” w Drobinie.

Infrastruktura społeczna na obszarze gminy skoncentrowana jest w Drobinie. Poza nim znajdują się tylko 3 szkoły podstawowe (w Łęgu Probostwie, Cieszewie i Rogotwórsku), przedszkole gminne i filia biblioteki gminnej (obie placówki w Łęgu Probostwie). W 9 wsiach istnieją remizy OSP, ale ich standard jest niski. Poza Drobinem (i w pewnym stopniu Łęgu Probostwie) praktycznie brakuje przestrzeni publicznej – ogólnie dostępnych obiektów zamkniętych (budynki) i otwartych, w których mieszkańcy mogliby spotykać się i prowadzić wspólne działania.

1.6. Przestrzenna infrastruktura techniczna

Drogi

W epoce wymagającej zwiększonej mobilności, podstawowym elementem infrastruktury technicznej na terenie gminy są w odczuciu społecznym drogi. Odczucie to wynika także z niezadawalającego, w subiektywnym odczuciu wielu mieszkańców, stanu części sieci drogowej - dróg powiatowych i gminnych – łączących obszar gminy z drogami krajowymi. Stan dróg jest też obiektywnie istotny z racji rozproszenia sieci osadniczej gminy – mieszkańcy nawet niewielkich wsi chcą mieć drogi dojazdowe o możliwie wysokim standardzie. Władze Gminy zdają sobie sprawę z tych potrzeb i utrzymują te drogi w relatywnie dobrym stanie (na miarę finansowych możliwości Gminy). W miarę pozyskiwania funduszy podnoszą też standard kolejnych ich odcinków. Biorąc pod uwagę powierzchnię powiatu plockiego (jeden z największych na Mazowszu i większych w kraju), trudniejszym zadaniem jest odpowiednie utrzymanie dróg powiatowych.

Gmina posiada relatywnie dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą powiązania zewnętrzne jak i wewnętrzne. Wśród dróg przebiegających przez gminę, szczególne znaczenie ponadlokalne mają drogi krajowe, krzyżujące się w centrum miasta:

- 1) droga krajowa nr 60 relacji Łęczyca–Płock–Ciechanów–Ostrów Mazowiecka, na odcinku 12,635 km. Jest drogą o dużym nasileniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego. Pilną potrzebą ze względu na negatywne oddziaływanie tego ruchu na środowisko i zdrowie mieszkańców oraz przebieg drogi przez zabytkowe centrum jest budowa obwodnicy;
- 2) droga krajowa nr 10 relacji Szczecin–Lubieszyn–Toruń–Płońsk, na odcinku 15,402 km. Jest drogą o dużym nasileniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego. Odcinek drogi nr 10 pełni funkcję obwodnicy miasta.

Znaczenie ponadlokalne posiadają również drogi powiatowe, o łącznej długości 48,34 km w granicach Gminy:

- Nr 3759W relacji Szumanie-Słupia-Bielsk;
- Nr 6914W relacji Drobin-Gutowo-Lelice;
- Nr 2994W relacji Drobin-Koziebrody-Pijawnia;
- Nr 2996W relacji Mogielnica-Brzechowo;
- Nr 2998W relacji Drobin-Gralewo-Mystkowo;
- Nr 2911W relacji Goślice-Smolino-Sędek-Kłaki-Drobin;
- Nr 2913W relacji Jaroszewo Biskupie-Brzechowo;
- Nr 2914W relacji Kłaki-Staroźreby;
- Nr 2917W relacji Rogotwórska-Bromierzyk;
- Nr 2921W relacji Smolino-Psary.

Łączna długość dróg na terenie gminy Drobin wynosi ponad 195 km. Blisko 60% stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej – są to drogi krajowe i większość dróg powiatowych. Drogi gminne stanowią 61% długości wszystkich dróg. Prawie 40% z nich to drogi utwardzone.

Stan dróg powiatowych i gminnych oceniany jest jako średni.

Tab. 1. Drogi w gminie Drobin

Kategoria	Długość w km	W tym o nawierzchni utwardzonej
Drogi krajowe	28,037	28,037
Drogi wojewódzkie	0	0
Drogi powiatowe	48,134	41,578
Drogi gminne	119,552	46,121
RAZEM	195,723	115,736

(Dane UMIG Drobin)

Obiektywną potrzebą, związaną z koniecznością poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego, jest budowa poboczy, chodników i ścieżek rowerowych, a także zainstalowanie oświetlenia na odcinkach dróg o dużym ruchu pieszych i rowerzystów, jak również wykonanie zatok przy przystankach autobusowych.

Infrastruktura wodno-ściekowa

System zbiorowego zaopatrzenia w wodę miasta i gminy Drobin jest dobrze rozwinięty. Obecnie na terenie gminy funkcjonują 4 ujęcia wód podziemnych administrowanych przez Remondis Drobin Komunalna" Sp. z o.o. Obecny wskaźnik zwodociągowania gminy wg. stanu na 2015 rok wynosi 99,24%.

Gminny system wodociągowy oparty jest na studniach głębinowych w miejscowościach: Karsy, Wrogocin, Maliszewko i Łęg Probostwo. Ich łączna wydajność wynosi 253 m³/h, podczas gdy pobór wody wynosi 62 m³/h, co świadczy o dużych możliwościach jego zwiększenia.

Tab. 2. Pobór wody z głównych studni komunalnych gminy

Nazwa/lokalizacja ujęcia	Wydajność ujęcia (m ³ /h)	Pobór wody (m ³ /h)
Karsy	45	10
Wrogocin	83	15
Maliszewko	85	30
Łęg Probostwo	40	7

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Drobin

Z poszczególnych ujęć poprowadzone są wodociągi:

- Maliszewko – długości 94,4 km
- Karsy – długości 58,6 km
- Łęg Probostwo – długości 30,8 km
- Wrogocin – długości 12,3 km

łączna liczba przyłączy wynosi 2.131 (stan na dzień 30.08.2017 r.)

Uporządkowaną gospodarkę ściekową reprezentuje obecnie jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Drobinie o wydajności 400m³/dobę. Jej stan techniczny oceniany jest jako dobry.

Obecny wskaźnik skanalizowania gminy wg stanu na 2015 rok wynosi ok. 38 %. Niestety tylko mieszkańcy miasta Drobin oraz miejscowości Krajkowo i częściowo wsi Psary posiadają zbiorczy system odprowadzenia ścieków bytowych. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 13,6 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych – 634.

Na terenie zabudowy rozproszonej ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach na nieczystości ciekłe, nie zawsze jednak szczelnych. Liczba oczyszczalni przydomowych wynosi zaledwie 17, liczba korzystających mieszkańców - 85.

Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się głównie ze źródeł indywidualnych opalanych w większości węglem kamiennym lub innymi rodzajami paliw stałych.

Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej średniego ciśnienia, co uniemożliwia stosowanie gazu w gospodarstwach domowych. W Drobinie funkcjonuje kotłownia opalana węglem kamiennym o mocy 500 kW dostarczająca ciepło do osiedla budynków wielorodzinnych (SMLW Drobinianka).

Rozproszenie źródeł ciepła utrudnia kontrolę jakości używanego paliwa. Rezultatem jest sezonowe zanieczyszczenie powietrza praktycznie we wszystkich miejscowościach, spowodowane stosowaniem przez część mieszkańców niskiej jakości paliwa lub spalaniem odpadów.

Telekomunikacja

Na obszarze gminy Drobin nie występują bariery wykorzystania Internetu. Istniejąca infrastruktura techniczna oraz konkurencja pomiędzy operatorami sieci świadczącymi usługę dostępu do Internetu zapewnia realizację potrzeb w tym zakresie.

Energia elektryczna

Sieć energetyczna, na terenie gminy jest administrowana i eksploatowana przez firmę ENERGA Operator z należąca do Koncernu Energetycznego ENERGA S.A. Oddział Zakład Energetyczny Płock.

2. Sfera środowiskowa

2.1. Pogarszające się warunki klimatyczne

Położenie gminy na terenie Wysoczyzny Płońskiej ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych tego obszaru. Klimat tego terenu nie wykazuje dużego zróżnicowania przestrzennego i ma charakter przejściowy między morskim a kontynentalnym. Klimat lokalny kształtowany jest głównie przez wilgotne masy powietrza polarno – morskiego.

Brak większych przeszkód terenowych zapewnia swobodny przepływ mas powietrza. Obszar gminy odznacza się zdecydowaną dominacją wiatrów z kierunku północno-zachodniego (w okresie letnim) i południowo-zachodniego (w okresie zimowym). Ten ostatni kierunek oznacza potencjalny napływ zanieczyszczonego powietrza z instalacji ORLEN-u i to w okresie, kiedy wzrasta też zanieczyszczenie z lokalnej emisji z palenisk domowych. Dodatkowo, płaskie doliny rzeczne o południkowym układzie, w niewielkim stopniu wcięte w powierzchnię wysoczyzny południowej, przy największym udziale wiatrów z sektora zachodniego nie odgrywają większej roli w przewietrzaniu obszaru.

Średnia temperatura roczna wynosi około 7,5 °C. W najcieplejszym miesiącu, w lipcu, średnia temperatura wynosi około 18,5 °C, w najzimniejszym zaś, styczniu, około -3,5 °C. Coraz częstsze są okresy wysokich temperatur i bez opadów, powodujące niszczenie upraw.

Gmina leży w rejonie Polski szczególnie zagrożonym stepowieniem - o bardzo niskiej sumie opadów rocznych wynoszącej około 500 - 550 mm. Parowanie terenowe wynosi około 500 mm/rok, a więc niewiele mniej niż wynoszą opady roczne, co oznacza, że nawet przy normalnych opadach może występować deficyt wody w glebie oraz głębokie niżówki w rzekach zasilanych lokalnie. Najobfitsze opady notowane są w okresie letnim (a więc dojrzewania zbóż), najmniej opadów występuje od stycznia do kwietnia i w październiku.

Okres wegetacyjny trwa około 200–220 dni. Średnia temperatura powietrza przekracza wówczas 5°C. Zjawiskiem istotnym, wpływającym na gospodarkę rolną jest występowanie przymrozków w okresie wegetacyjnym. Występują one na ogół od drugiej dekady października do trzeciej dekady kwietnia.

Niekorzystne warunki termiczno – wilgotnościowe posiadają doliny rzeczne i obniżenia terenu, które charakteryzują się też zwiększoną częstotliwością występowania mgieł. Także obszary przyległe do dolin rzecznych z płytko występującą wodą gruntową posiadają zwiększoną wilgotność względną powietrza.

Negatywnym czynnikiem jest też zmienność klimatyczna obszaru, gdyż leży on na pograniczu dwóch regionów klimatycznych: bardziej kontynentalnego Regionu Mazowiecko-Podlaskiego oraz, podlegającego okresowo wpływowi Morza Bałtyckiego, Regionu Środkowopolskiego.

2.2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Rzeźba terenu jest mało urozmaicona, główne jej rysy powstały w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Główną jednostką morfologiczną stanowi wysoczyzna polodowcowa, pochylona w kierunku północnym. Płaską i zdenudowaną powierzchnię wysoczyzny miejscami urozmaicają łańcuchy kemów i moren, wzgórza wydmowe, zagłębienia bezodpływowe (powytopiskowe) oraz rynny lodowcowe, wykorzystywane przez współczesną sieć hydrograficzną.

Najwyżej wyniesiona nad poziom morza jest południowa i południowo-wschodnia część gminy, w rejonie wsi Maliszewko, wysokości osiągają 145,8 m n.p.m. Najniżej położone są tereny północno-wschodniej i północnej części gminy, ok. 110,0 – 115,0 m n.p.m. Deniwelacje terenu kształtują się na poziomie 30,0 – 35,0 m.

Formy związane z działalnością procesów erozyjno-denudacyjnych oraz z działalnością erozyjno-akumulacyjną rzek najliczniej występują we wschodniej części wysoczyzny. Są to głównie niewielkie dolinki rzeczne i obniżenia powytopiskowe oraz suche dolinki erozyjno-denudacyjne.

Ze względu na warunki dla rozwoju rolnictwa na obszarze gminy Drobin środowisko przyrodnicze gminy zostało przez wieki rolniczego użytkowania w znacznym stopniu przekształcone antropogenicznie. Efektem tego jest niewystępowanie w gminie wielkoprzestrzennych obszarów chronionych przewidzianych w *Ustawie o ochronie przyrody* z 16 kwietnia 2004 roku, takich jak: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu czy obszary Natura 2000. Tym cenniejsze są obiekty objęte ochroną: użytki ekologiczne i pomniki przyrody – ich łączna powierzchnia wynosi 6,1 ha, co stanowi < 1% ogólnej powierzchni gminy.

Powyższe nie oznacza jednak, że gmina pozbawiona jest atrakcyjności przyrodniczej. Antropogeniczny, rolniczy krajobraz gminy może być atrakcyjny dla przybyszów z miast. Obok zabudowy gospodarczej i mieszkaniowej oraz infrastruktury technicznej składają się nań pola uprawne, łąki i pastwiska, śródpolne zakrzewienia i zadrzewienia oraz lasy. Oazami naturalnej bądź quasi-naturalnej roślinności w gminie Drobin są, ze swojej natury mało dostępne dla człowieka obszary podmokłe, np. doliny cieków. Urozmaiceniem krajobrazu są nieliczne zbiorniki wodne. Ze względu na strukturę własności ziemi i strukturę osadnictwa (duża liczba niewielkich miejscowości) krajobraz gminy stanowi mozaikę tych elementów, zachowującą wizualne cechy tradycyjnej polskiej wsi.

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią więc funkcję ekologiczną (także ze względu na ich wpływ na klimat), a także gospodarczą i społeczną. Według naukowców, dla utrzymania korzystnych warunków dla produkcji rolnej odsetek lasów na danym obszarze powinien być nie mniejszy niż 15%. Niestety, gmina Drobin jest jedną z najmniej zalesionych gmin powiatu płockiego. Do XIX w. głównym elementem środowiska przyrodniczego rejonu Drobin były lasy. Obecnie zajmują one jedynie 4,7% powierzchni gminy, koncentrując się w jej centralnej, południowo-wschodniej i południowo-zachodniej części - rejonach wsi: Brelki, Dziewanowo, Kozłowo, Mokrzak, Psary, Nagórki Olszyny, Stropie, Łęg Probostwo, Kozłówko i Maliszewko. Kompleksy leśne znajdują się najczęściej na siedliskach borowych z domieszką dębu i brzozy. Administracyjnie podlegają Nadleśnictwu Płock i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Na terenie gminy przeważają: bór mieszany świeży, las mieszany, ols właściwy i ols jesionowy. Dominują drzewostany sosnowe, przeciętnie 40-letnie z domieszką dębu i brzozy. Na siedliskach olsowych występuje las olsowy z domieszką brzozy, o średnim wieku do 40 lat. Stan sanitarny lasów jest zadowalający, sporadycznie występuje posusz.

Poza lasami i zadrzewieniami na szatę roślinną gminy miasta i gminy Drobin składają się głównie agrocenozy gruntów ornych i pastwisk, nieużytki, zieleń urządzona oraz zieleń towarzysząca terenom zabudowanym.

Wobec bardzo niewielkiej powierzchni lasów w gminie tym ważniejsze są przydomowe, śródpolne i przydrożne zakrzewienia i zadrzewienia. Stanowią one siedlisko zwierząt, w tym owadożernych ptaków, przeciwdziałają wysuszeniu i erozji, ograniczają siłę wiatru, zawiewanie śniegu, w końcu zdobią też krajobraz i często kryją szpetotę ludzkich budowli. Z tych względów powinny być chronione, zwłaszcza te przydrożne.

Szczególnie cennymi obiektami, bo stanowiącymi zarówno element dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego gminy, są parki podworskie. Jest ich 10, w następujących miejscowościach:

- Dobrosielicach
- Dobrosielicach Zalesiu
- Dziewanowie
- Kucharach
- Łęgu Kościelnym
- Nagórkach Dobrskich,
- Nagórkach Olszynach
- Sokolnikach
- Świerczynie.
- Psarach

Parki te w wielu przypadkach są w bardzo złym stanie, tylko niektóre, zyskując nowych właścicieli lub użytkowników, odzyskują też dawną świetność.

Uboga sieć i zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Gmina Drobin położona jest w dorzeczu Wisły, w zlewni Skrwy Prawej i Narwi. Centralną i wschodnią część gminy odwadnia rzeka Karsówka – dopływ Raciążnicy. Część południową i zachodnią odwadnia rzeka Sierpienica (dopływ Skrwy Prawej) wraz z systemem dopływów. Są to ciekły typowo nizinne, charakteryzujące się niewielkim spadkiem oraz reżimem zasilania śnieżno-deszczowym z wezbrzeniami przypadającymi na okres od marca do kwietnia oraz niżówkami w lecie i na jesieni. Rzeki te przy wyższych stanach wód nie powodują zagrożenia powodziowego, w czasie wiosennych roztopów nie obserwuje się wylewów rzek poza obszar ich dolin.

Rzeki przepływające przez obszar gminy Drobin zaliczane są do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz do wód służących do polepszenia zdolności produkcyjnych gleb i ułatwienia ich upraw. Tereny podmokłe występują na terenie wsi Łęg Kościelny oraz Wrogocin. Tworzą one przeważnie kompleksy trwałych użytków zielonych. Ponadto na obszarze gminy funkcjonuje 125 km kanałów i rowów melioracyjnych (gęstość rowów na obszarze gminy wynosi 0,87 km/km²).

Na obszarze gminy brak jest budowli piętrzących służących celom rolniczemu i przeciwerozojnym. Ważnym elementem małej retencji są jeziora i stawy, w tym stawy wykorzystywane do hodowli ryb. Na obszarze gminy Drobin nie występują jeziora, a stawy hodowlane o łącznej powierzchni 2,51 ha znajdują się w miejscowościach: Łęg Kościelny i Chudzynek.

Podstawowymi jednostkami podziału wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCWPrz). Obszar miasta i gminy Drobin położony jest w granicach pięciu jednolitych części wód powierzchniowych:

- PLRW2000172756449 Sierpienica od źródeł do dopływu spod Drobin, z dopływem spod Drobin,
- PLRW2000172687249 Karsówka,
- PLRW2000232687232 Raciążnica od źródeł do dopływu z Niedróża Starego, z dopływem z Niedróża Starego,
- PLRW2000172687289 Dobrzyca,
- PLRW2000172687269 Rokitnica.

Na podstawie oceny za lata 2010 – 2015 oraz wcześniejszych wyników badań monitoringu stwierdzono, że wszystkie JCWPrz. odznaczają się złym stanem, a celem środowiskowym dla nich jest osiągnięcie dobrego stanu jakościowego i ilościowego.

Dla obszaru miasta i gminy Drobin nie opracowano map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. Na terenie gminy Drobin nie wyznaczono obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Rzeki występujące na obszarze gminy nie stwarzają większego zagrożenia powodziowego. Posiadają śnieżno-deszczowy reżim zasilania z wezbrzeniami przypadającymi na okres marzec–kwiecień (wiosenne roztopy) i niżówkami w lecie i na jesieni (intensywne parowanie). W okresie wezbrań obszary położone w bezpośrednim sąsiedztwie i w obniżeniach dolinnych narażone są na okresowe podtopienia.

2.3. Wymagające ochrony przed zanieczyszczeniem wody podziemne

Główny użytkowy poziom wodonośny na obszarze gminy Drobin związany jest z piętrzem osadów czwartorzędowych, o czym zdecydowały największe zasoby wód, najłatwiejsza ich odnawialność oraz niewielka głębokość ok. 40-60 m p.p.t., sprzyjająca budowie ujęć.

Czwartorzędowy poziom wodonośny charakteryzuje się dużą zmiennością. Najbardziej zasobne są warstwy w północno–zachodniej i środkowej części Gminy o wydajności potencjalnego ujęcia 30-120m³/h, najmniej zasobny jest rejon Miasta i północno – wschodnia część Gminy. Są to na ogół wody pod ciśnieniem hydrostatycznym.

Doliny rzeczne i zagłębienia terenu charakteryzują się płytkim występowaniem wód gruntowych do głębokości 1,0 m p.p.t. Na powierzchni wysoczyzny polodowcowej zbudowanej z osadów trudniej przepuszczalnych, wody gruntowe występują na głębokości około 2,0 – 3,0 m p.p.t. i głębiej. Wyższe partie wysoczyzny polodowcowej, zbudowane z osadów łatwiej przepuszczalnych (piaski), charakteryzują się występowaniem wód gruntowych na znacznej głębokości. Głębokość występowania wód uzależniona jest w znacznym stopniu od miąższości osadów przepuszczalnych.

Gmina Drobin znajduje się w granicach GZWP – Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 – Subniecka Warszawska. Jest to zbiornik wód w ośrodku porowym występujących w osadach trzeciorzędowych. Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej jednostki wynosi około 160 - 180 m.

Znaczna głębokość zbiorników decyduje o stosunkowo dobrej izolacyjności wód od powierzchni i ich dużej waloryzacji - mała wrażliwość na wpływ czynników antropogenicznych - struktury hydrogeologiczne są dobrze izolowane (wysoczyzna).

Główne przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze gminy to:

- zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, w tym niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych, organicznych i środków ochrony roślin (niedostosowane terminy i dawki nawożenia),,
- brak właściwego systemu ujmowania i odprowadzania ścieków (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, wylewanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi), niedostosowanie długości sieci kanalizacyjnej do faktycznych potrzeb gminy w tym zakresie.

2.4. Powietrze atmosferyczne

Powietrze atmosferyczne jest jednym z najbardziej wrażliwych na zanieczyszczenia elementów środowiska, który jednocześnie decyduje o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin. Powietrze złej jakości powoduje pogorszenie zdrowia ludności, straty w środowisku, zwłaszcza w drzewostanie iglastym, a także wymierne straty gospodarcze.

Ocena jakości powietrza na terenie miasta i gminy Drobin oparta jest o wyniki Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Obszar miasta i gminy Drobin przynależy do strefy mazowieckiej, w której odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, bezno(a)pirenu. Na obszarze miasta i gminy Drobin nie są zlokalizowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko.

Zanieczyszczenia trafiają do powietrza z czterech podstawowych typów źródeł: powierzchniowych, punktowych, liniowych i z rolnictwa. Na obszarze miasta i gminy Drobin zjawisko emisji powierzchniowej ma miejsce głównie na terenach zabudowanych, gdzie zabudowa mieszkaniowa wyposażona jest w indywidualne systemy grzewcze. Oprócz lokalnych źródeł zanieczyszczeń wpływ na jakość powietrza mają ponadregionalne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe pochodzące z położonych w pobliżu dużych ośrodków przemysłowych, przede wszystkim z Płocka. Istotne znaczenie dla czystości powietrza na terenie gminy Drobin ma bliskość kombinatu rafineryjno – petrochemicznego PKN Orlen w Płocku, który należy do głównych emitorów zanieczyszczeń do atmosfery na terenie powiatu płockiego. Dotyczy to zwłaszcza okresu zimowego, w którym przeważają wiatry południowo-zachodnie, a więc z kierunku kombinatu. Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby.

3. Sfera społeczna

3.1. Walory kulturowe

Ze względu na korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa osadnictwo na terenie gminy Drobin ma długą historię. Badania archeologiczne ujawniły początki osadnictwa na terenie gminy pochodzące ze środkowego okresu epoki kamienia – mezolitu (około 8.000 – 5.000 lat p.n.e.), odkryte zostały na stanowiskach archeologicznych, określanych jako obozowiska we wsi Wrogocin. Pierwsze większe skupiska osadnictwa na terenie dzisiejszej Gminy Drobin powstały dopiero w czasie obecności ludności kultury łużyckiej (koniec II tysiąclecia p.n.e.) oraz lateńskiej i z okresu wpływów rzymskich (Psary, Setropie, Mokrzek). Ich reprezentanci zakładali stałe osiedla mieszkalne i prowadzili osiadły tryb życia w oparciu o gospodarkę rolną oraz hodowlę zwierząt domowych, oraz wytwarzanie naczyń glinianych. Około VII wieku n.e., we wczesnym średniowieczu, ziemie Mazowsza dostają się pod wpływ plemion słowiańskich. W okresie od IX do XI wieku przypada największy rozwój osadnictwa na terenie gminy (Cieszewo, Brzechowo, Psary, Mokrzek). Administracyjnie, w czasach historycznych, teren Miasta i

Gminy Drobin wchodził w skład Ziemi Płockiej, który razem z innymi ziemiami tworzył historyczne województwo płockie.

Jeśli idzie o sam Drobin, to pierwsze wzmianki o nim pochodzą z XIV w. Jednak sama osada o cechach miasteczka jest znacznie starsza – zachowany do dzisiejszego dnia zachował układ urbanistyczny pochodzi z XIII wieku. Oficjalnie Drobin stał się miastem w 1487 roku, w którym uzyskał prawa miejskie, zaś lokacja miasta nastąpiła w 1511 r. Na przełomie XVI i XVII wieku nastąpił upadek gospodarczy Drobin, m.in. spowodowany zniszczeniami w czasie najazdu szwedzkiego. Miasto wegetowało przez cały wiek XVIII. Na początku XIX wieku obserwuje się pewne ożywienie gospodarcze. W 1810 roku miasteczko liczyło 773 mieszkańców, w 1860 r. – 1.352 mieszkańców i 87 domów w większości drewnianych. Prawa miejskie Drobin utracił dopiero w 1870 roku w wyniku represji carskich za udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym. Po tym okresie nastąpiło ożywienie gospodarcze rolnictwa w okolicy miasta i poprawa jego sytuacji gospodarczej. Wiązało się ono także z napływem do Drobin ludności żydowskiej, podobnie jak do wielu innych miast i miasteczek Mazowsza. W 1881 roku w Drobinie było 38 sklepów, kilka jatek, 7 szynków, karczma i skład spirytusu, kościół, kaplica, synagoga, 4 wiatraki i farbiarnia. Sześć razy odbywały się jarmarki, a co tydzień targi. W 1910 roku było w Drobinie 4200 mieszkańców, ale w rezultacie I wojny światowej zaludnienie spadło do 2435 osób w 1921 roku. W okresie międzywojennym Drobin nie poprawił swojej kondycji – wręcz przeciwnie: wybudowana w 1924 roku linia kolejowa Nasielsk - Sierpc pozostawiła Drobin na uboczu, ograniczając jego możliwości rozwojowe.

W 1939 roku w Drobinie mieszkało 2500 osób w 270 domach. Większość z nich zginęła podczas II wojny światowej. Nastąpiła wówczas całkowita eksterminacja ludności żydowskiej. Po wojnie ludność miasta wzrastała wskutek napływu mieszkańców z okolicznych wsi - w 1958 roku wynosiła 1998 mieszkańców. W dniu 1 lipca 1994 roku Drobinowi przywrócono prawa miejskie.

Według opracowania „Wartościowanie stanowisk archeologicznych z terenu województwa płockiego” 27 stanowisk na terenie gminy rozpoznano jako najbardziej wartościowe. Zlokalizowane są w miejscowościach: Wrogocin, Psary, Chudzynek. Są to osady, cmentarzyska i obozowiska. Szczególnie wartościowe jest najstarsze grodzisko wczesnośredniowieczne z XI wieku w miejscowości Mokrzek nad rzeką Sierpienicą.

Zabytki architektury i budownictwa zachowały się w różnym stopniu, te stanowiące własność kościelną dotrwały do naszych czasów w dobrym stanie.

Miasto Drobin nie może się poszczycić dużą ilością obiektów zabytkowych. Do najwartościowszych obiektów należy zabytkowy, gotycko– neobarokowy kościół parafialny p.w. Św. Stanisława Biskupa Męczennika, oraz dzwonnica przy kościele, murowana, wybudowana w końcu XIX wieku. Zniszczony pożarem, niszczone w czasie wojen szwedzkich następnie opuszczony był „zwaliskiem murów”. Był wielokrotnie odbudowywany. W 1939 roku był tu szpital polowy a w 1943 roku – magazyn zboża. Wewnątrz na szczególną uwagę zasługują nagrobki Kryskich:

- Anny i Pawła, wojewodzica mazowieckiego oraz ich syna Wojciecha, podkomorzego płockiego. Jest to arcydzieło sztuki nagrobnej doby renesansu i jedyny pomnik nagrobny w Polsce z rzeźbami postaci siedzących we wnękach, przypisywanych Santi Gucciemu;
- Stanisława kasztelana raciąskiego, wojewody mazowieckiego, Małgorzaty i ich syna Piotra. Warto tu zaznaczyć, że Małgorzata Kostkowa (siostra Stanisława Kryskiego) była matką św. Stanisława Kostki.

Teren wokół kościoła i dzwonnicy otoczony jest murem z kamieni. Wśród obiektów zabytkowych na uwagę zasługuje stary zajazd – karczma tzw. „długi dom” zlokalizowany w rynku na osi kościoła, zbudowany w drugiej połowie XVIII wieku, murowany, parterowy. W 1410 roku wojska króla Władysława Jagiełły odpoczywały pod Drobinem w drodze do Grunwaldu, a w 1812 roku biwakowały tu wojska Napoleona. Legenda głosi, że w karczmie odpoczywał sam Napoleon.

Również ciekawym obiektem zabytkowym jest dawny dwór Piwnickich zbudowany w połowie XIX wieku, pozostałość po Justynie z Karnkowskich Piwnickiej właścicielce Drobin od 1833 do 1844 roku, usytuowany na osi kościoła. Dwór ten, wraz z zabudowaniami gospodarczymi oraz parkiem krajobrazowym, urozmaiconym stawami, sadem i ogrodem warzywnym, stanowił zespół dworski. Obecnie, park został całkowicie zniszczony, ocalała tylko aleja kasztanowa i kępa starodrzewu, a dwór znajduje się w bardzo złym stanie technicznym.

Dużą wartość kulturową ma jednak sam układ urbanistyczny Drobin. Układ rynku jest pod względem swego charakteru czysto średniowiecznego pochodzenia. Drobin posiada zabudowę XIX-wieczną, zarówno murowaną jak i drewnianą o konstrukcji szkieletowej odeskowanej, coraz częściej jednak wypieraną przez współczesne domy mieszkalne nie zawsze dostosowane do klimatu i charakteru miasta. Zabudowę zwartą reprezentują domy w pierzejach rynkowych a także odcinek ulicy Sierpeckiej od Rynku. Najwartościowsza zabudowa zwarta występuje w północnej pierzei rynkowej. Pierzeję wschodnią rynku stanowi opisany powyżej długi parterowy budynek dawnego zajazdu. Zabudowa wzdłuż ulic wylotowych reprezentuje małomiasteczkowy charakter typowy dla przełomu XIX i XX wieku.

Spośród 16 potwierdzonych źródłowo dworów, na terenie gminy zachowała się tylko część -we wsiach: Dobrosielice, Dobrosielice Zalesie, Dziewanowo, Kuchary, Łęg Kościelny, Nagórki Dobrskie, Nagórki Olszyny, Sokolniki, Świerczyn. W Psarach zachował się sam park.

Najlepiej utrzymany jest zespół dworsko – parkowy w Kucharach. Wieś od 1920 r. była własnością Antoniego Radomyskiego i jego żony Heleny z Tchórzewskich (Heleny Mniszkówny, autorki m.in. „Trędowatej”). Eklektyczny dwór, wzniesiony w 1859 r., jest obecnie siedzibą Związku Buddyjskiego Karma Kagyu. Odrestaurowany wg oryginalnych planów z pięknym parkiem służy jako miejsce spotkań buddystów z całej Europy.

Cennym zabytkiem jest kościół parafialny z 1409 roku p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Łęgu Probstwie, z manierystycznym (1636 r.) ołtarzem głównym o fantazyjnej strukturze architektonicznej i niezwykle obfitej dekoracji snycerskiej, z obrazem Matki Boskiej Szkaplerznej. Wewnątrz znajdują się także organy (1905 r.) firmy Adolfa Hofmana z Warszawy.

Na terenie Miasta i Gminy Drobin znajdują się też następujące miejsca pamięci narodowej:

- cmentarz wojenny założony przez władze niemieckie w 1915 r.

W tym miejscu przebiegała linia frontu. Na pobliskiej łące nastąpiło starcie wojsk niemieckich i rosyjskich. Pochowano tu 171 żołnierzy niemieckich, 3 austriackich, 962 rosyjskich i, jak wskazują ustne przekazy, połowa poległych i pochowanych tu żołnierzy jest narodowości polskiej. W centralnej części cmentarza znajduje się zabytkowy obelisk oraz tablice nagrobne.

- cmentarz żydowski w Drobinie przy ul. Sierpeckiej.

Pochowani są na nim zmarli więźniowie pochodzenia żydowskiego założonego przez hitlerowców w 1940 roku w Drobinie obozu pracy. W tym miejscu składowane są płyty nagrobne ze starego cmentarza żydowskiego zniszczonego przez okupanta przy ul. Bożniczej. Warto tu zaznaczyć, że np. w 1808 roku Drobin liczył 1.717 osób, w tym 110 mieszkańców to byli Polacy, a 1.607 to Żydzi).

- mogiła zbiorowa żołnierzy WP poległych we wrześniu 1939 roku w Kozłowie.

3 września 1939 roku odbywał się przemarsz polskich żołnierzy z Ciechanowa w kierunku Płocka. W czasie postoju wojsk w Kozłowie samoloty wroga dokonały bombardowania biwakujących żołnierzy. Poległo około 64 żołnierzy. Nikogo nie zidentyfikowano. Dla upamiętnienia wydarzenia każdego roku 1 września w godzinach popołudniowych w Olszynie Kozłowskiej odbywa się uroczysta msza polowa.

- mogiła żołnierzy WP poległych w obronie ojczyzny na cmentarzu rzymsko – katolickim w Drobinie. Tu znajduje się również mogiła zbiorowa pomordowanych w obozie przymusowej pracy w Drobinie w latach 1941 – 1943. liczba osób pochowanych i ich nazwiska są nieznane. W obozie

zorganizowanym przez hitlerowców w remizie strażackiej w Drobinie przebywali Polacy i Żydzi. Przez obóz przewinęło się około 7.000 osób. Pracowali przy tłuczeniu kamieni na drogi oraz przy regulacji koryta Karsówki.

- mogiły poległych w latach 1939 – 45 na cmentarzu w Łęgu Probostwie.
- tablice pamiątkowe:
 - w kościele w Drobinie – Michała Tomczka, ps. „Jędrek”, „Bończa”, ufundowana przez kolegów ze Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Rozstrzelany 09.01.1946 r., spoczywa na cmentarzu w Rogotwórsku;
 - w kościele parafialnym w Łęgu – Stanisława Gujskiego, ps. „Stef” i jego dzielnych żołnierzy, którzy zginęli w latach okupacji hitlerowskiej oraz zostali zamordowani w czasach stalinizmu.

Na terenie gminy zachowały się dwa wiatraki w Drobinie i Brzechowie. To już bardzo nieliczne zabytki architektury drewnianej, przykłady obiektów gospodarczych związanych z rolniczą historią obszaru gminy.

Nadrzędnym wymogiem, wynikającym tak z przepisów prawa jak i imperatywu utrzymania dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego, jest maksymalne zachowanie substancji zabytkowej poprzez remonty obiektów nieruchomości, pielęgnację i renowację założeń zieleni, konserwację zabytków ruchomych. Obiekty zdegradowane winny zostać poddane rewitalizacji.

3.2. Potencjał demograficzny

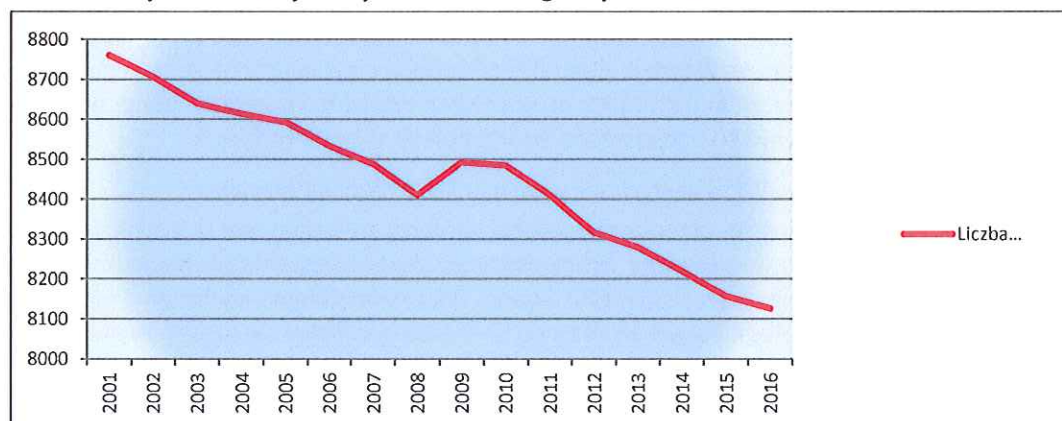
Według Banku Danych Lokalnych GUS, w dniu 31 grudnia 2016 r. miasto i gminę Drobin zamieszkiwało 8.126 osób. Uśredniona gęstość zaludnienia obszaru miasta i gminy wynosiła 57 osób/km². Jest to niski wskaźnik dla gminy miejsko-wiejskiej, bliski temu dla gmin wiejskich Mazowsza i gmin wiejskich w Polsce (w obu przypadkach 56 osób/km²). Jest wyraźnie niższy od wartości dla ziemskiego powiatu płockiego (62 osoby/km²).

**Tab. 3. Zmiany liczby ludności gminy Drobin w okresie 2001-2016
(wg faktycznego miejsca zamieszkania)**

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba mieszkańców	8760	8707	8640	8614	8593	8533	8488	8411
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców	8492	8485	8410	8316	8279	80219	8157	8126

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Ryc. 3. Zmiany liczby mieszkańców gminy Drobin w okresie 2001 – 2016

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

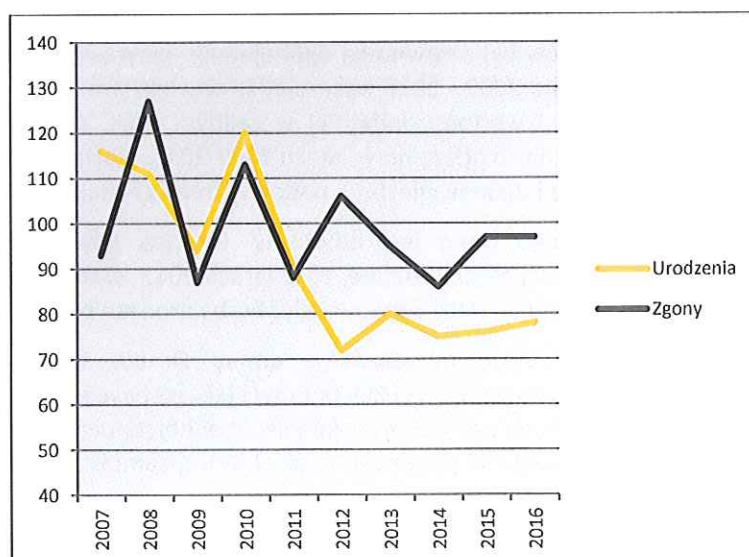
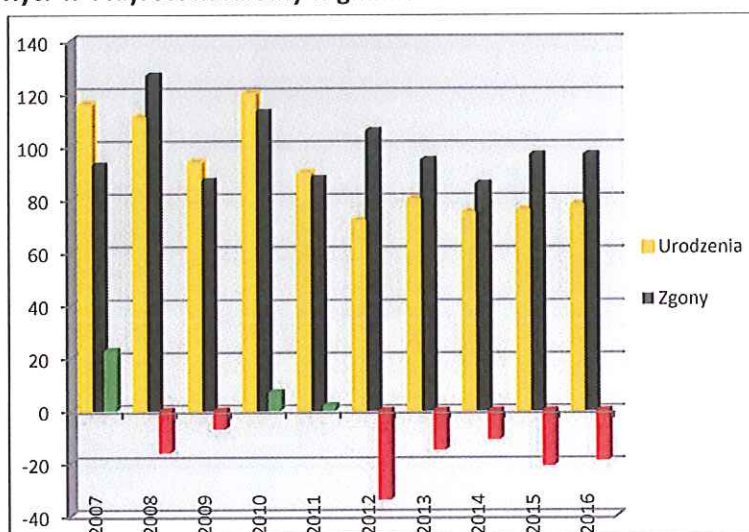

Liczba mieszkańców gminy Drobin od wielu lat maleje, w okresie 2001 - 2016 zmniejszyła się o około 7,5%. Jest to tempo znaczące, zważywszy, że na obszarze gminy znajduje się ośrodek miejski, który powinien przyciągać mieszkańców okolicznych wsi. Proces ten zachodzi, jednak jest słaby, gdyż w omawianym okresie liczba ludności miasta, chociaż mniej to jednak także się zmniejszyła (o 3,1%). W rezultacie, gęstość zaludnienia miasta i gminy spadła w tym czasie z 61 do wspomnianych 57 osób/km².

Tab. 4. Przyrost naturalny w gminie Drobin w okresie 2007 – 2016

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Urodzenia	116	111	94	120	90	72	80	75	76	78
Zgony	93	127	87	113	88	106	95	86	97	97
Przyrost natur.	23	-16	-7	7	2	-34	-15	-11	-21	-19

Ryc. 4. Przyrost naturalny w gminie Drobin w okresie 2007 – 2016

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

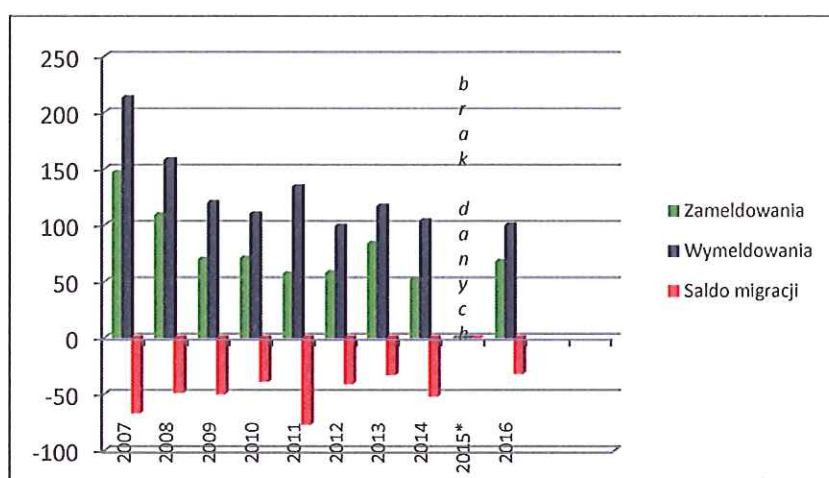
Tab. 5. Wielkość migracji w gminie Drobin w okresie 2007-2016

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016
Zameldowania	147	109	70	71	57	58	84	52	bd	68
Wymeldowania	213	158	120	110	134	99	117	104	bd	100
Saldo migracji	-67	-49	-50	-39	-77	-41	-33	-52	bd	-32

* brak danych

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Ryc. 5. Wielkość migracji w gminie Drobin w okresie 2007-2016

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Przyczyną spadku liczby mieszkańców był zarówno na ogół ujemny przyrost naturalny, jak i ujemne saldo migracji. Analiza danych za lata 2007 - 2016 wskazuje, że w większym stopniu był to ten drugi proces. Bilans migracji nie osiągnął wartości dodatniej w żadnym roku, chociaż jego negatywne wartości w okresie od 2012 roku są nieco niższe niż w latach 2007-2011. Pocięszającym może być fakt malejącego trendu dla wymeldowani. Jednak, niestety, podobny trend cechuje zameldowania.

W przypadku przyrostu naturalnego trend jest odwrotny. Podczas gdy w okresie 2007-2011 występowały (choć nie co roku) wartości dodatnie, to w latach 2012-2016 – wyłącznie ujemne. O wyniku decydowała w większym stopniu liczba zgonów, gdyż liczba urodzeń była względnie stabilna.

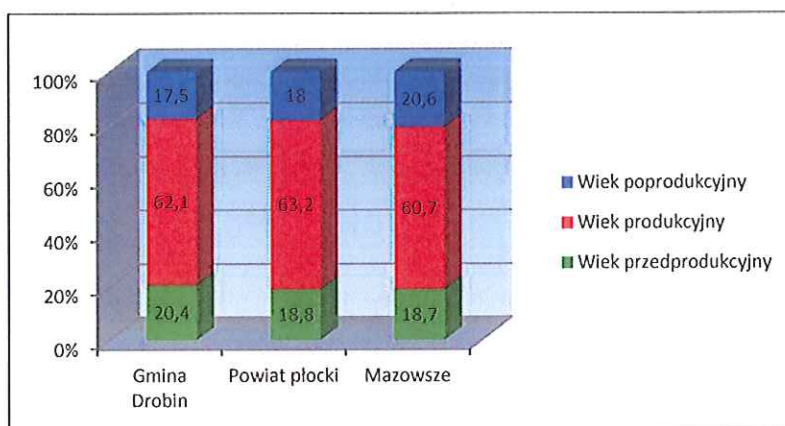
Nie ulega wątpliwości, że mobilność mieszkańców gminy Drobin wzrasta, podobnie jak w przypadku całego kraju. Bez zdecydowanej, szybkiej poprawy jakości życia na terenie gminy grozi jej jeszcze bardziej gwałtowny niż do tej pory proces wyludnienia, obejmujący przede wszystkim młodych, a co za tym idzie - przekroczenie wartości progowej, poniżej której samoistny rozwój gminy będzie bardzo trudny, jeśli nie niemożliwy.

Ekonomiczne grupy wiekowe

Podział ludności gminy na ekonomiczne grupy wiekowe, w odniesieniu do powiatu płockiego i gmin wiejskich Mazowsza, kształtuje się następująco:

Ryc. 6. Udział procentowy ekonomicznych grup wiekowych w gminie Drobin, powiecie plockim i na Mazowszu (stan na 31.12.2016)

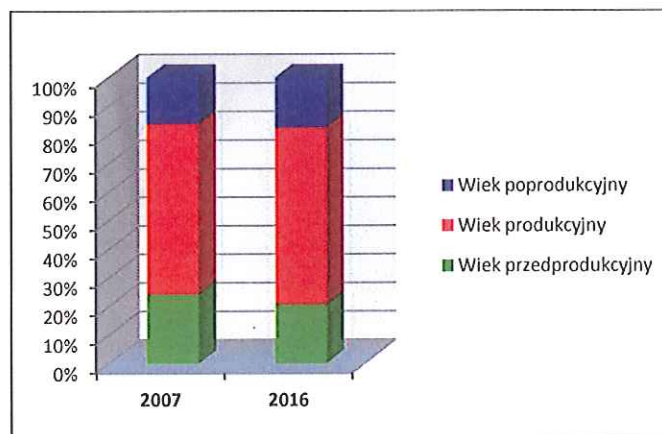
(Opracowanie własne; źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Porównanie to wypada dla gminy Drobin na dzień dzisiejszy relatywnie korzystnie. Sumaryczny udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, czyli grup finansowanych przez grupę w wieku produkcyjnym (a w zasadzie tylko jej aktywną zawodowo część), w populacji ogółem jest co prawda mniejszy niż w przypadku województwa, ale większy niż w przypadku powiatu plockiego. Pozytywnym aspektem jest większy niż w powiecie i województwie udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, która to grupa będzie w niedalekiej przyszłości przechodzić w grupę w wieku produkcyjnym – o ile pozostanie na obszarze gminy. Równie pozytywny jest mniejszy niż w powiecie czy województwie udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – nieaktywnych zawodowo i wymagających w większym stopniu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. Odsetek osób w wieku produkcyjnym jest wyraźnie wyższy niż średnio na Mazowszu, ale prawie równie wyraźnie niższy niż w powiecie plockim.

Tab. 6. Udział procentowy ekonomicznych grup wiekowych w gminie Drobin w 2007 i 2016 roku

Ludność w wieku	Udział % w ogólnej liczbie ludności	
	2007	2016
przedprodukcyjnym	24,1	20,4
produkcyjnym	59,8	62,1
poprodukcyjnym	16,2	17,5

Ryc. 7. Ludność gminy Drobin wg ekonomicznych grup wiekowych w 2007 i 2016 roku

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

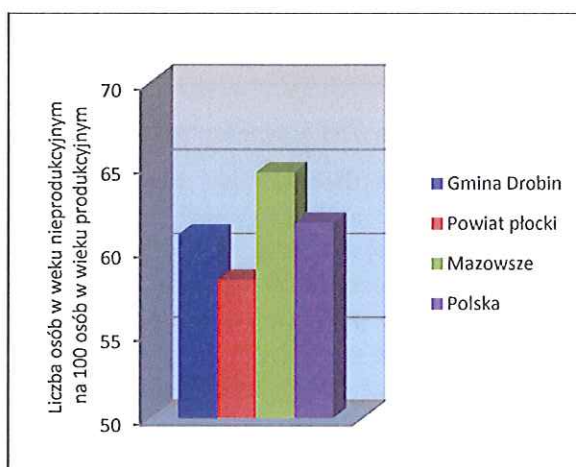

Porównanie danych dla gminy Drobin dla lat 2016 i 2007 pokazuje dość wyraźny (o 2,3 %) wzrost liczebności ludności w wieku produkcyjnym i nieco mniejszy (o 1,3 %) wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Najwyraźniejsza zmiana (na niekorzyść) miała miejsce w grupie mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym – spadek jej liczby o 3,7%.

Tab. 7. Obciążenie demograficzne w gminie Drobin na tle powiatu płockiego, Mazowsza i kraju (2016)

Obszar	Gmina Drobin	Powiat płocki	Mazowsze	Polska
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,0	58,3	64,7	61,7

Ryc. 8. Obciążenie demograficzne w gminie Drobin na tle powiatu płockiego, Mazowsza i kraju (2016)

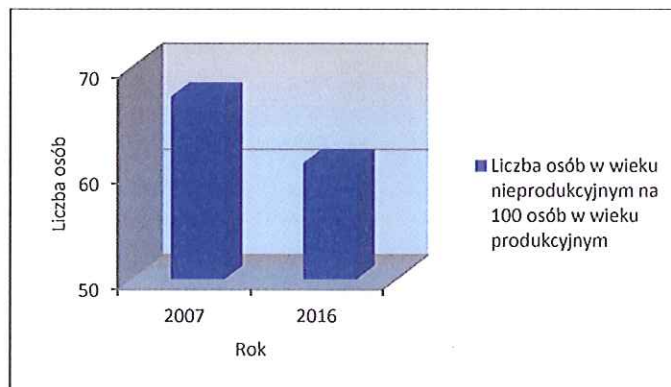

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Tab. 8. Obciążenie demograficzne w gminie Drobin w 2007 i 2016 roku

Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
2007	2016
67,3	61,0

Ryc. 9. Obciążenie demograficzne w gminie Drobin w 2007 i 2016 roku

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Dane dotyczące obciążenia demograficznego w gminie Drobin są także relatywnie korzystne. Wskaźnik obciążenia jest niższy niż dla kraju, a zwłaszcza dla Mazowsza (efekt Warszawy). Jest jednak bardzo wyraźnie wyższy niż dla powiatu plockiego. Pozytywne jest to w części związane z większym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym w populacji gminy.

Wskaźnik ten bardzo wyraźnie (aż o 6,3%) zmniejszył się w ostatnich 10 latach, co wiązało się przede wszystkim z przejściem znacznej liczby mieszkańców gminy z grupy wieku przedprodukcyjnego do grupy wieku produkcyjnego.

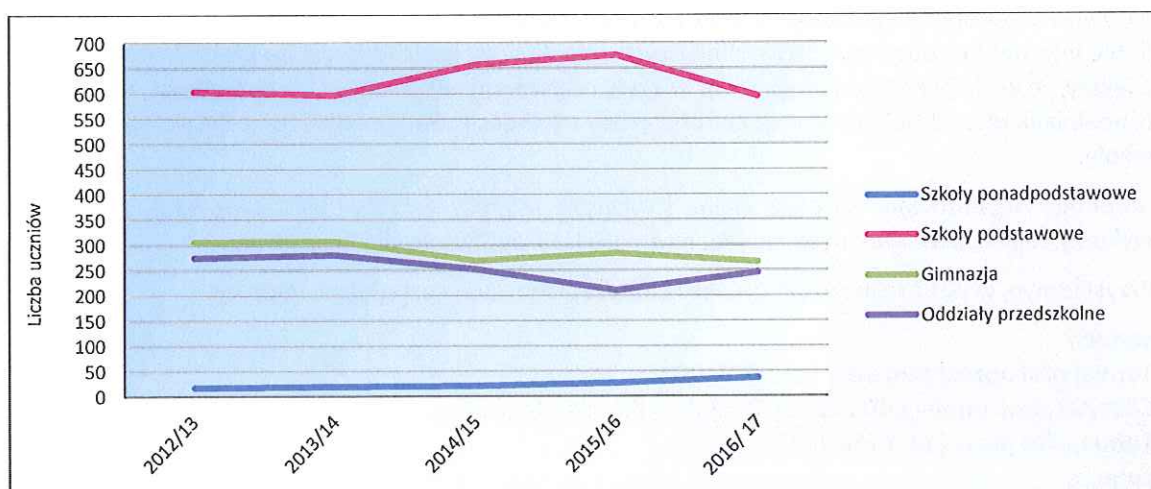
Powyższe dane pokazują korzystne warunki dla rozwoju gospodarki gminy (dostatek siły roboczej dziś i w najbliższej przyszłości) – o ile gospodarcza polityka Państwa będzie wspierać ten rozwój (jest to warunek zasadniczy). Pokazują także relatywnie komfortową sytuację w zakresie opieki medycznej i pomocy społecznej – ze względu na korzystny współczynnik obciążenia demograficznego. Tu, znów, warunkiem jest wykorzystanie zasobów siły roboczej, i związane z nim wpływy podatkowe. Trzeba się też liczyć z odwróceniem korzystnych trendów w najbliższych latach, jeśli nie zostanie zahamowany odpływ mieszkańców w wieku produkcyjnym (zwłaszcza młodych).

Oznaczają jednak wzrost kosztów oświaty liczonych na jednego ucznia. Spadek udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym przekłada się bowiem na spadek liczby uczniów placówek oświatowych w gminie, co pokazuje poniższa tabela.

Tab. 9. Zmiany liczby uczniów placówek oświatowych w gminie Drobin

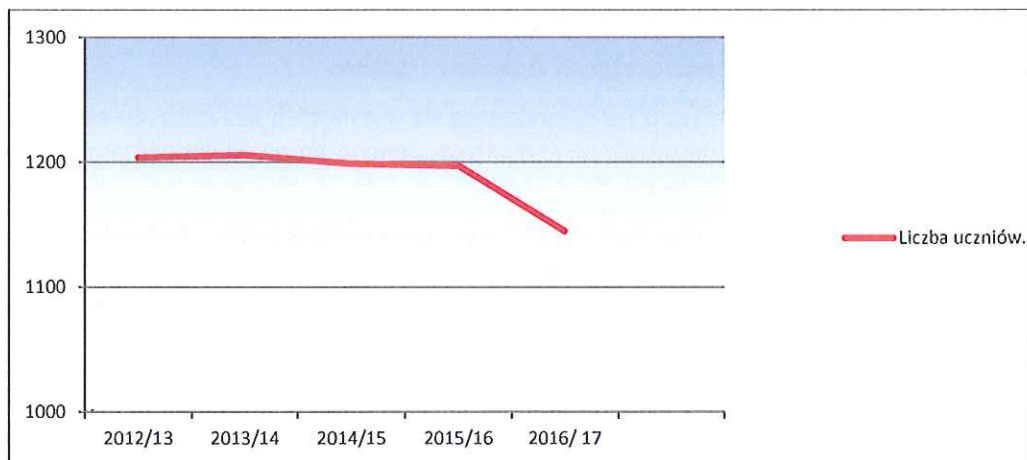
Placówki oświatowe	Liczba uczniów				
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Szkoły ponadpodstawowe	18	20	21	27	37
Szkoły podstawowe	604	597	657	676	595
Gimnazja	307	308	269	284	267
Oddziały przedszkolne	275	281	252	210	246
RAZEM	1204	1206	1199	1197	1145

Ryc. 10. Zmiany liczby uczniów placówek oświatowych w gminie Drobin

Ryc. 11. Zmiany całkowitej liczby uczniów placówek oświatowych w gminie Drobin

Opracowanie własne, źródło danych: UMIG Drobin

W ciągu ostatnich 4 lat (a w olbrzymiej większości w ostatnim roku) liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkiem szkolnym zmniejszyła się o blisko 7%. To relatywnie duży spadek w tak krótkim okresie czasu. Spadek ten dotyczył wszystkich poziomów, ale był zróżnicowany. Najbardziej zmalała liczba uczniów gimnazjów (o 13%), następnie oddziałów przedszkolnych (10,5%), a najmniej – szkół podstawowych (1,5%). Proces ten, zważywszy że znaczna część kosztów utrzymania działalności placówek oświatowych ma charakter stały, zmniejsza efektywność środków wydatkowanych na oświatę w gminie.

Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast wzrost liczby uczniów szkół ponadpodstawowych. Jednak liczba ta pozostaje bardzo niska. Jej wzrost był zasługą niedawno utworzonych szkół o profilu zawodowym, gdyż liczba uczniów liceum drastycznie spadła. Sytuacja ta wskazuje na właściwy kierunek rozwoju jakim jest szkolnictwo zawodowe. Szkoły te potrzebują jednak różnorodnego wsparcia (m.in. programowego, sprzętowego, ale też marketingowego), aby przetrwać i się rozwinąć.

3.3. Aktywność kulturalna

Aktywność kulturalna społeczności gminy Drobin, stopniowo wzrasta. Należy to uznać za sukces w dobie internetu i wobec sąsiedztwa silniejszych ośrodków miejskich z bogatszą ofertą kulturalną. Tym większy, że w aktywności tej mają coraz większy udział sami mieszkańcy i ich organizacje, wspierane i uzupełniane przez Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji i Gminną Bibliotekę Publiczną oraz przez szkoły.

Corocznie organizowane są okazjonalne i cykliczne imprezy, jak również realizowane są projekty wykorzystujące, obok gminnych, unijne, mazowieckie i krajowe środki finansowe.

Przykładowo, w 2017 roku zostały zrealizowane/zaplanowane następujące imprezy:

Styczeń

Turniej piłki nożnej seniorów z okazji WOŚP

Charytatywny turniej piłki nożnej „Do jednej Bramki z Maćkiem”

Turniej piłki nożnej rocznika 2004

Luty

Koncert Kamila Bednarka z Zespołem (impreza odpłatna)

Ferie zimowe na sportowo

Turniej piłki nożnej rocznika 2006
Turniej piłki nożnej rocznika 2003
Halowy turniej piłki nożnej juniorów
Charytatywna Gala Disco Polo „Gramy dla Maćka”
Zakończenie halowej ligi piłki nożnej seniorów (listopad 2015 - luty 2016)
Marzec
Turniej piłki nożnej rocznika 2001
Rozpoczęcie III ligi kobiecej piłki nożnej
Rozpoczęcie rundy wiosennej ligi okręgowej – LKS Skra Drobin
Zakończenie ligi piłki nożnej gimnazjalistów (październik 2016 - marzec 2017)
Kwiecień
Turniej piłki siatkowej dziewcząt
Maj
Eliminacje do Mistrzostw Polski o Puchar K. Górskiego oraz K. Deyny (Mazowiecki Związek Piłki Nożnej – Warmińsko-Mazurski Mazowiecki Związek Piłki Nożnej)
Czerwiec
Dzień Dziecka
X Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej im. Andrzeja Szymańskiego
XXIX Dni Drobin
Obchody 70-lecia LKS Skra Drobin
Lipiec/sierpień
Finały Mistrzostw Polski o Puchar Kazimierza Deyny (Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży)
Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Drobin
Zawody Strażackie
Zajęcia sportowe w hali i na stadionie (możliwość korzystania z siłowni oraz wszystkich obiektów MOKSiR bezpłatnie, zajęcia pod okiem trenerów z uprawnieniami, prowadzenie lig oraz turniejów w piłkę nożną , getball, wyjazdy na termy)
Wrzesień
Dożynki Gminne i Powiatowe
Dzień Sportu na Orliku
Październik
Początek ligi tenisa stołowego dla dzieci i młodzieży
Początek ligi piłki nożnej dla szkoły podstawowej
Listopad
V Bieg Niepodległości
Początek ligi piłki nożnej halowej seniorów
Grudzień
Wigilia Gminna w parku przed kościołem

3.4. Edukacja

W gminie Drobin działają następujące placówki oświatowe:

- Miejsko-Gminne Przedszkole w Drobinie
- Gminne Przedszkole w Łęgu
- Punkt Przedszkolny w Rogotwórsku
- Oddział Przedszkolny w Rogotwórsku
- Punkt Przedszkolny w Cieszewie
- Szkoła Podstawowa w Drobinie
- Szkoła Podstawowa w Łęgu
- Szkoła Podstawowa w Cieszewie

- Szkoła Podstawowa w Rogotwórsku
- Gimnazjum w Łęgu
- Gimnazjum w Drobinie
- Liceum Ogólnokształcące w Drobinie
- Technikum w Drobinie
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Drobinie

Tab. 10. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w gminie Drobin

Placówka oświatowa	Rok szkolny				
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/ 17
Miejsko-Gminne Przedszkole w Drobinie	164	169	143	123	139
Gminne Przedszkole w Łęgu	67	67	67	58	78
Oddział Przedszkolny w Rogotwórsku	13	13	12	6	11
Punkt Przedszkolny w Cieszewie	17	18	16	15	11
Punkt Przedszkolny w Rogotwórsku	14	14	14	8	7
Razem dzieci w oddziałach przedszkolnych	275	281	252	210	246
Szkoła Podstawowa w Drobinie	322	314	369	381	347
Szkoła Podstawowa w Łęgu	170	171	183	189	149
Szkoła Podstawowa w Rogotwórsku	62	62	61	60	51
Szkoła Podstawowa w Cieszewie	50	50	44	46	48
Razem uczniów w szkołach podstawowych	604	597	657	676	595
Gimnazjum w Drobinie	236	235	196	203	179
Gimnazjum w Łęgu	71	73	73	81	88
Razem uczniów w gimnazjach	307	308	269	284	267
Technikum w Drobinie	-	-	-	10	25
Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Drobinie	-	-	-	-	7
Liceum Ogólnokształcące w Drobinie	18	20	21	17	5
Razem uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych	18	20	21	27	37
RAZEM wszystkie poziomy	1204	1206	1199	1197	1145

Jak pokazuje powyższa tabela, jedynie przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum w Drobinie oraz przedszkole i szkoła podstawowa w Łęgu miały liczby uczęszczających pozwalające na względnie efektywną ekonomicznie działalność. Pozostałe placówki funkcjonują wyłącznie ze względów społecznych.

Sytuacja demograficzna gminy powoduje spadek liczby uczęszczających prawie we wszystkich typach placówek oświatowych. Wyjątkiem są szkoły ponadgimnazjalne – dzięki utworzeniu w ostatnich latach technikum i szkoły zawodowej, gdyż liceum balansuje na granicy egzystencji – ewidentnie przegrywa z konkurencyjną ofertą, nie tylko szkół w sąsiednich ośrodkach, ale i ich ogólną atrakcyjnością dla młodzieży. Być może traci też uczniów na korzyść utworzonych szkół technicznych, co niekoniecznie jest negatywnym zjawiskiem, gdyż może świadczyć o bardziej realistycznym podejściu młodzieży do edukacji (w kontekście rynku pracy).

Pozytywne jest także 'odbicie' trendu w ostatnim roku w przypadku przedszkoli w Drobinie, Łęgu i Rogotwórsku.

Uśrednione wyniki egzaminów w szkołach podstawowych gminy Drobin w odniesieniu do wszystkich badanych przedmiotów były w latach 2014/2015 i 2015/2016 niższe niż średnie dla szkół na obszarach wiejskich i w miastach do 20.000 mieszkańców w kraju. Na rezultat ten złożyły się wyniki wszystkich szkół poza SP w Cieszewie.

Tab. 11. Wyniki sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej w roku 2015/16*

Szkoły	2015/2016		
	%		
	j. polski	matematyka	j. angielski
Szkoła Podstawowa w Rogotwórsku	58,00	37,50	42,00
Szkoła Podstawowa w Cieszewie	85,00	71,30	77,50
Szkoła Podstawowa w Łęgu	61,10	42,50	53,80
Szkoła Podstawowa w Drobinie	66,30	39,40	56,80
Gmina	64,30	41,60	55,10
Polska - wieś	69	51	66
Polska – miasta do 20 tys. mieszkańców	69	50	69

*W związku z reformą oświaty w 2017 r. sprawdzian w klasach szóstych szkół podstawowych nie był przeprowadzany

(Źródło: UMIG Drobin)

Również uśrednione wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminie Drobin w odniesieniu do wszystkich badanych przedmiotów były w latach 2015/16 i 2016/17 niższe niż średnie dla szkół na obszarach wiejskich i w miastach do 20.000 mieszkańców w kraju. Na rezultat ten złożyły się wyniki obu gimnazjów.

Tab. 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2015/2016

Szkoły	Historia i wiedza o społeczn.	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Angielski - poziom podstawowy	Niemiecki - poziom podstawowy
Gimnazjum w Łęgu	45,80	64,60	43,80	33,30	48,60	49,10
Gimnazjum w Drobinie	48,00	62,00	39,90	35,10	46,10	35,60
Polska - wieś	55	67	49	47	58	55
Polska – miasta do 20 tys. mieszkańców	54	67	49	46	61	56

Tab. 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2016/2017

Szkoły	Historia i wiedza o społeczn.	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Angielski - poziom podstawowy	Niemiecki - poziom podstawowy
Gimnazjum w Łęgu	43,80	63,60	42,20	34,80	50,30	41,80
Gimnazjum w Drobinie	51,60	63,90	44,50	41,5	53,30	46,20
Polska - wieś	57	67	50	44	61	53
Polska – miasta do 20 tys. mieszkańców	57	67	50	44	64	53

(Źródło danych: UMIG Drobin i Centralna Komisja Egzaminacyjna www.cke.edu.pl)

Sytuacja ta oraz polityka ograniczania przez Ministerstwo Edukacji godzin nauczania części przedmiotów, wskazują na potrzebę zwiększenia oferty zajęć ponadprogramowych w placówkach oświatowych w gminie Drobin.

Szerzej rozumianą działalność edukacyjną prowadzi także Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna (MGBP). MGBP w Drobinie wraz z filią w Łęgu Probstwie jest instytucją działającą na rzecz ogółu społeczeństwa bez względu na wiek, wykształcenie. Otwarta jest na współpracę z różnymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami. Pragnie być miejscem otwartym do spotkań spędzenia wolnego czasu, rozwijania zainteresowań czytelniczych poprzez różnorodne formy pracy z młodym i starszym czytelnikiem. Współuczestniczy w kształtowaniu postaw i świadomości środowiska lokalnego, służąc im swoimi zasobami, wiedzą i umiejętnościami.

Z biblioteki korzysta 847 czytelników, księgozbiór wynosi 25.596 woluminów, do sierpnia 2017 roku liczba wypożyczeń wyniosła 14.246 woluminów, z komputerów biblioteki skorzystało 1.186 osób.

Oferta MGBP obejmuje:

- Szeroki zbiór literatury beletrystycznej i popularnonaukowej
- Literaturę regionalną
- Spotkania autorskie
- Lekcje biblioteczne
- Warsztaty i szkolenia komputerowe
- Współpracę z innymi bibliotekami i placówkami kulturalno-oświatowymi
- Akcje czytelnicze
- Dyskusyjny Klub Filmowy
- Zajęcia podczas ferii i wakacji dla dzieci,
- Gry planszowe, materiały plastyczne do dyspozycji dzieci w bibliotece

W ciągu całego roku obie biblioteki organizują różnego rodzaju zajęcia promujące ich ofertę i czytelnictwo: spotkania z ekspertami, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, przedstawienia teatralne, warsztaty hobbystyczne (robienie kwiatów, pisanek, bombek itp.), konkursy literackie i plastyczne, obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom, spotkania z najmłodszymi czytelnikami podczas obchodów Światowego Dnia Pluszowego Misia, kiermasze książek.

Wychowaniem fizycznym mieszkańców (przede wszystkim dzieci i młodzieży) zajmują się szkoły (prowadzące zajęcia WF i Uczniowskie Kluby Sportowe), organizacje społeczne (m.in. Ludowe Zespoły Sportowe, Ochotnicze Straże Pożarne) oraz Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

MOKSiR prowadzi 3 sekcje sportowe:

1/ piłki nożnej, a w niej :

a/ LKS Skrę Drobin

- seniorzy – 22 zawodników

- juniorzy – 19 zawodników

b/ SKIS Pegaz Drobin

- rocznik 2001/2003 – 20 zawodników

- rocznik 2004/2005 – 20 zawodników

- rocznik 2006/2007 – 18 zawodników

- rocznik 2008/2009 -18 zawodników

- rocznik 2010+ - 17 zawodników

2/ piłki siatkowej - zajęcia prowadzone są w 3 grupach (razem: 52 zawodniczki)

3/ aerobiku (12 uczestników)

W trakcie tworzenia jest sekcja sztuk walki „Wojownicze Żółwie Ninja” - klasy 1-3 szkoły podstawowej.

3.5. Aktywność społeczna i polityczna mieszkańców

Aktywność społeczna mieszkańców

Aktywność ta, mierzona liczbą organizacji społecznych, jest względnie wysoka jak na warunki niezbyt dużej gminy miejsko-wiejskiej o dominującej funkcji rolniczej i rozproszonym układzie osadniczym.

Ważną cechą ruchu społecznego na terenie gminy jest jego zróżnicowanie. Obok tradycyjnie wiejskich organizacji, jakimi są Ochotnicze Straże Pożarne, Koło Gospodyń Wiejskich i organizacje przy parafiach oraz organizacji, których działalność jest wspierana instytucjonalnie przez szkoły (LOP, PCK, TPD, ZHP, kluby sportowe), działają organizacje emeryckie (PZERiI), kombatanckie, hobbystyczne (PZHGP), lokalne organizacje prorozwojowe (w Drobinie, Brzechowie, Niemczewie, Łęgu Kościelnym).

Nowego typu organizacją, wykorzystującą rządowe programy wsparcia grup defaworyzowanych jest Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych” w Drobinie, m.in. prowadząca Dzienny Dom Pobytu Seniorów „Wigor-Senior”. Oddolną organizacją seniorów jest Stowarzyszenie 50+. Pomocy defaworyzowanym grupom społecznym udzielają także: Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom „Filadelfia” oraz Fundacja „Praca Dla Niewidomych” w Stanisławowie.

Wyjątkową organizacją, nie tylko w skali gminy, jest Związek Buddyjski Karma Kagyu, który prowadzi Ogólnopolski Ośrodek Medytacyjny w Kucharach, którym często goszczą także wyznawcy z całej Europy i spoza niej.

Ta relatywna aktywność społeczna to w dużej części efekt okresu transformacji ustrojowej, a więc ostatnich 27 lat. Jednak wspólną bolączką prawie wszystkich organizacji, nawet tych istniejących od dziesiątek lat, jest brak lub zła baza lokalowa i sprzętowa oraz niewielkie zasoby finansowe, które bardzo ograniczają ich społeczną działalność.

Na terenie gminy Drobin działają następujące organizacje społeczne:

- Stowarzyszenie „Nasz Drobin” w Drobinie
- Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom „Filadelfia”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Maliszewku
- Koło Parafialne Akcji Katolickiej przy parafii św. Stanisława BM w Drobinie
- Koło Parafialne Akcji Katolickiej przy parafii św. Wawrzyńca w Rogotwórsku
- Liga Ochrony Przyrody – koła w szkołach
- Jednostki OSP w: Drobinie (działająca od 1904 r.), Łęgu Probostwie (zał. 1923), Rogotwórsku, Wrogocinie, Setropiu, Chudzynie, Nagórkach Dobrskich, Kozłowie, Maliszewku, Dobrosielicach I
- PCK Klub Honorowych Dawców Krwi „Dar Krwi” w Drobinie
- koła PCK w Zespole Szkół w Drobinie i Łęgu Probostwie
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów:
 - Koło nr 3 w Łęgu Probostwie
 - Koło nr 7 w Drobinie
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых - Okręg Płock – Oddział Sierpc - sekcja Drobin
- Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Wsi Brzechowo
- Stowarzyszenie Odnowy Wsi Niemczewo
- Towarzystwo Inicjatyw Lokalnych w Łęgu Kościelnym

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło w Zespole Szkół w Drobinie
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drobińskiej
- Związek Buddyjski Karma Kagyu
- Związek Harcerstwa Polskiego - drużyna w Zespole Szkół w Łęgu Probostwie
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
- Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy - Górników
- Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych” w Drobinie
- Fundacja „Praca Dla Niewidomych” w Stanisławowie
- Stowarzyszenie 50+
- LKS Skra Drobin
- LKS Wicher Cieszewo
- LKS Iskra Kozłowo
- Stowarzyszenie Kultury i Sportu Pegaz
- Uczniowskie Kluby Sportowe:
 - UKS Tęcza w Zespole Szkół w Drobinie
 - UKS Iskra w Zespole Szkół w Łęgu Probostwie www.zsleg.pl
 - UKS Jutrzenka w Szkole Podstawowej w Rogotwórsku
 - UKS Lider w Szkole Podstawowej im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej w Cieszewie www.spcieszewo.xorg.pl
 - UKS w Liceum Ogólnokształcącym w Drobinie www.lodrobin.com
- Zespół instrumentalno-wokalny „Radosne Serca”
- Orkiestra Dęta OSP w Drobinie
- Chór „Uśmiech Seniora”

W gminie Drobin od roku 2012 funkcjonuje Fundusz Sołecki. Od roku 2015 zaś działa w niej, jako organ doradczy Rady Gminy, Rada Seniorów.

Aktywność polityczna mieszkańców

Poziom aktywności politycznej mieszkańców gminy Drobin jest zauważalnie niższy niż, uśredniając, ten społeczności powiatu płockiego, Mazowsza czy całego kraju. Jest to zjawisko dość typowe dla społeczności wiejskich lub małomiasteczkowych w Polsce. Wybory prezydenckie, a jeszcze bardziej parlamentarne, wzbudzają mało emocji, prawdopodobnie dlatego, że pragmatyczna społeczność wiejska ocenia niezbyt wysoko możliwość swojego wpływu na ich wynik lub też wpływ wyborów na ich własne losy. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost frekwencji na obszarze gminy na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat (nie dotyczy to wyborów prezydenckich).

Jeszcze mniej mieszkańcy gminy Drobin są zainteresowani wyborami do Parlamentu Europejskiego. Frekwencja w 2009 roku wyniosła nieco ponad 12% - prawie równo o połowę mniej niż średnio w kraju i zauważalnie mniej niż w powiecie płockim, a zwłaszcza na Mazowszu. Jednak świadomość znaczenia tych wyborów rośnie – w 2014 roku frekwencja wyniosła już ponad 14%, a dysproporcja względem tej w powiecie, a zwłaszcza w kraju, była mniejsza.

Całkiem odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku wyborów samorządowych. Frekwencja w gminie jest w nich z reguły wysoka i znacząco przekracza wskaźniki dla kraju, Mazowsza, a także – w dwóch przypadkach na trzy - dla powiatu płockiego. Szczególnie wysokie rezultaty i różnice na korzyść gminy Drobin miały miejsce w wyborach w 2014 roku.

Tab. 14. Frekwencja wyborcza w gminie Drobin na tle powiatu płockiego, Mazowsza/Okręgu Płockiego oraz Polski (na podst. www.pkw.gov.pl)

Wybory samorządowe

Obszar	2006	2010	2014
Gmina Drobin	53,40	52,97	61,40
Powiat płocki	52,00	55,21	56,13
Mazowsze	51,00	51,00	51,07
Polska	46,0	47,3	47,21

Wybory parlamentarne

Obszar	2005	2007	2011	2015
Gmina Drobin	28,15	33,12	34,12	38,68
Powiat płocki	33,75	41,77	39,51	44,90
Mazowsze	36,01	47,05*	43,32*	58,71
Polska	40,57	53,88	48,92	50,92

*Dane dla Okręgu Płockiego

Wybory Prezydenta RP

Obszar	2000	2005 (I/II tura)	2010	2015 (I/II tura)
Gmina Drobin	46,81	35,04/33,49	43,76	34,32/42,51
Powiat płocki	51,87	40,54/41,19	49,54	42,41/50,71
Mazowsze	61,41	54,55/56,59	61,55	54,91/61,58
Polska	61,12	49,74/50,99	55,31	48,96/55,34

Wybory do Parlamentu Europejskiego

Obszar	2009	2014
Gmina Drobin	12,39	14,79
Powiat płocki	15,17	16,75
Mazowsze	19,74*	28,09
Polska	24,53	23,83

*Bez okręgu stołecznego

3.6. Pomoc społeczna

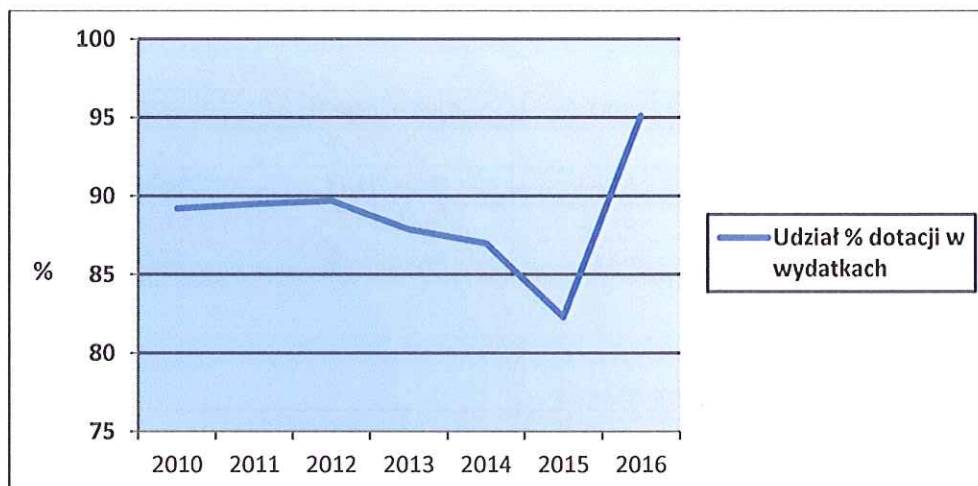
Istotną rolę wśród zadań własnych i zleconych Gminy Drobin odgrywa pomoc społeczna. Wydatki na to zadanie stanowiły w 2016 roku, co prawda, trzecią co do wielkości pozycję w budżecie Gminy, ale bardzo niewiele różniły się od tych na oświatę i wychowanie. W okresie 2010-2015 ich wartość utrzymywała się na poziomie nieco ponad 4 mln zł. W 2016 roku nastąpił, w związku z realizacją Programu 500+, skokowy wzrost wartości wypłat – o ponad 150% (!). Oznaczało to także spadek udziału środków własnych Gminy w ich finansowaniu z poziomu między 10,3 a 17,7 % w okresie 2010-2015 do poziomu ok. 4,9 %. W liczbach bezwzględnych udział środków własnych Gminy waha się od 2011 roku między około 400 a około 600 tysięcy zł. Do kwoty tej należałoby jednak doliczyć ponoszone przez Gminę koszty obsługi administracyjnej beneficjentów.

Tab. 15. Wydatki na pomoc społeczną w gminie Drobin w okresie 2010-2016 i źródła ich finansowania

Rok	Wydatki na pomoc społeczną (GOPS)	Źródła finansowania			
		Dotacje na zadania zlecone	Dotacje na zadania własne	Środki własne Gminy	Udział % dotacji w wydatkach
2010	4 277 023	3 237 168	578 200	461 655	89,2
2011	4 261 133	3 292 883	518 857	449 393	89,5
2012	4 185 579	3 100 637	653 590	431 352	89,7
2013	4 315 735	3 074 062	716 638	525 035	87,9
2014	4 447 232	3 142 626	728 826	575 780	87,0
2015	4 541 976	3 239 110	683 815	619 051	82,3
2016	11 046 076	9 606 296	903 180	536 600	95,1

Ryc. 12. Udział % dotacji w wydatkach na pomoc społeczną w gminie Drobin w okresie 2010-16

(Opracowanie własne, źródło danych: UMIG Drobin)

Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS utrzymywała się w okresie 2010-2016 na względnie stałym poziomie około 400 - stopniowo wzrastała do roku 2013, by potem nieco szybciej spadać do 2016 roku. Podobnie zachowywały się: liczba osób, którym przyznano świadczenie i liczba osób w rodzinach osób, którym przyznano świadczenie.

W 2016 roku liczba osób, którym przyznano świadczenie stanowiła ponad 8 % liczby mieszkańców gminy, ale jeśli uwzględnić członków rodzin jako osoby pośrednio korzystające ze wsparcia to beneficjentami pomocy społecznej było aż 15 % mieszkańców gminy – mimo funkcjonowania programu 500+ - w 2016 roku liczba osób, którym przyznano świadczenie zmniejszyła się o 9,5%, a osób w rodzinach objętych pomocą – tylko o 6,8% !

Należy przypuszczać, że liczba objętych pomocą nie wyczerpywała zapotrzebowania na nią, a raczej wynikała z możliwości finansowych GOPS i przepisów określających (raczej niskie) progi dochodowe kwalifikujące do wsparcia.

W 2016 roku zmniejszyła się, względem roku 2010, średnia wielkość rodziny objętej pomocą: z 3,31 osoby na 3,0 osoby. Przy, obserwowanej w ostatnich latach, większej dzietności części rodzin oznacza

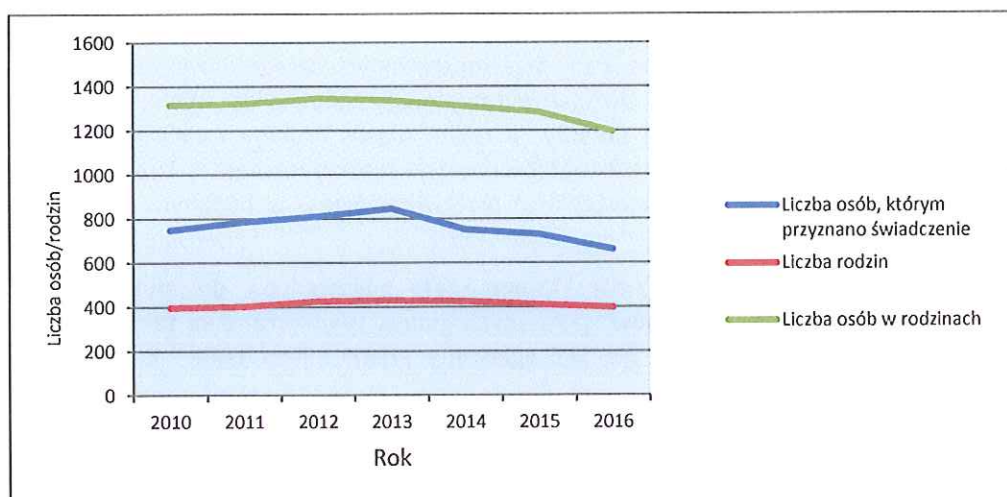

to większą liczbę osób samotnych wśród klientów MGOPS. To z kolei wskazuje na większe zapotrzebowanie (nie zawsze artykułowane przez zainteresowanych) na inne niż formy wsparcia tych osób (pomoc domowa, wsparcie psychologiczne, integracja ze społecznością itp.)

Tab. 16. Liczba korzystających z pomocy społecznej w gminie Drobin w okresie 2010-2016

Rok	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2010	748	397	1 316
2011	786	402	1 323
2012	811	426	1 347
2013	846	431	1 337
2014	751	427	1 312
2015	731	413	1 284
2016	662	399	1 197

Ryc. 13. Liczba korzystających z pomocy społecznej w gminie Drobin w okresie 2010-2016

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

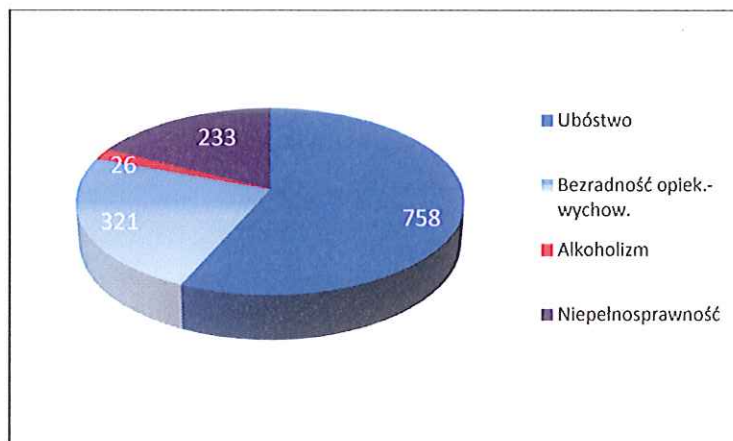
Tezę tą potwierdzają dane dotyczące przyczyn objęcia pomocą społeczną. Co prawda, chociaż główną z nich pozostaje ubóstwo - 63,3%, to pozostałe 36,7% stanowią: bezradność opiekuńczo-wychowawcza, niepełnosprawność i alkoholizm. Ich faktyczne znaczenie jeszcze wzrośnie, gdy uwzględnimy fakt, że pomoc z powodu ubóstwa obejmuje działanie o największej liczbie uczestników, jakim jest dożywianie dzieci w szkołach.

Tabela 17. Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej gminy Drobin w 2016 roku wg przyczyn

Ogółem	Liczba objętych pomocą			
	Ze względu na			
	Ubóstwo	Bezradność opiek.-wych.	Alkoholizm	Niepełnosprawność
1 197	758	321	26	233

Ryc. 14. Osoby objęte pomocą społeczną wg przyczyn

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

3.7. Bezpieczeństwo

Poziom przestępczości w gminie Drobin należy uznać za niski. W badanym okresie 2013-2016 nie miały miejsca przestępstwa przeciwko życiu, a liczba przestępstw innych kategorii była niska. Sprzyja temu zapewne charakter społeczności gminy, złożonej w dużej mierze z niewielkich miejscowości, w których prawie wszyscy się znają. Ewidentnie dotyczy to także miasta Drobin z racji jego niewielkiego rozmiaru. Niewątpliwie ograniczeniu przestępczości sprzyja funkcjonowanie w Drobinie posterunku policji. Należy jednak zauważyć, że przestępstwa przeciwko mieniu w badanym okresie wykazują tendencję wzrostową.

Być może ten trend jest powodem, dla którego część mieszkańców deklaruje brak poczucia bezpieczeństwa jako jeden z problemów społecznych gminy. Wymieniane są także chuligaństwo i wandalizm, których przypadki mogą nie być zgłaszane policji i jako takie nie rejestrowane w statystykach policyjnych.

Bardzo niska była liczba przypadków przemocy domowej. Nominalnie, gdyż zjawisko to jest w Polsce ciągle powszechne, ale często uważane za wewnętrzną sprawę dotkniętych nim rodzin. Dostępne statystyki mogą więc świadczyć o małym wyczuleniu społecznym na to zjawisko (mała liczba zgłoszeń), a nie o jego niskim poziomie. Pożądana jest długofalowa edukacja społeczności i odpowiedzialnych za jej zwalczanie instytucji, dotycząca konsekwencji przemocy domowej dla rodzin nią dotkniętych.

Tab. 18. Liczba przestępstw w gminie Drobin w latach 2013-2016 wg kategorii

Kategoria	Liczba przestępstw			
	2013	2014	2015	2016
Kradzieże, kradzieże z włamaniem i kradzieże pojazdów	8	9	13	12
Bójki, pobicia, rozboje	1	2	1	2
Przemoc domowa	1	1	1	1

(Dane Komendy Policji w Płocku)

Przecinające obszar gminy drogi, w tym zwłaszcza drogi krajowe nr 10 i nr 60, które cechuje znaczne natężenie ruchu i duża, często nadmierna, prędkość pojazdów, są źródłem zagrożenia dla zdrowia i życia uczestników ruchu, w tym także mieszkańców gminy. Nie jest to tylko hipotetyczne zagrożenie, o czym świadczą statystyki wypadków. Ich liczba jest zmienna, ale uśredniona roczna wartość dla okresu

2013-2016 wyniosła 10,5. Aż 53 osoby odniosły w nich rany (średnio 13,25 rocznie), a 5 osób poniosło śmierć (średnio 1,25 rocznie). Są to znaczące wielkości, zważywszy na niewielką w skali kraju powierzchnię gminy.

Zdaniem jej mieszkańców konieczne jest oddzielenie ruchu pieszego i rowerowego na odcinkach dróg o największym natężeniu ruchu i przebiegających przez obszary zabudowane.

Tab. 19. Liczba wypadków drogowych i ich ofiar w gminie Drobin w latach 2013-2016

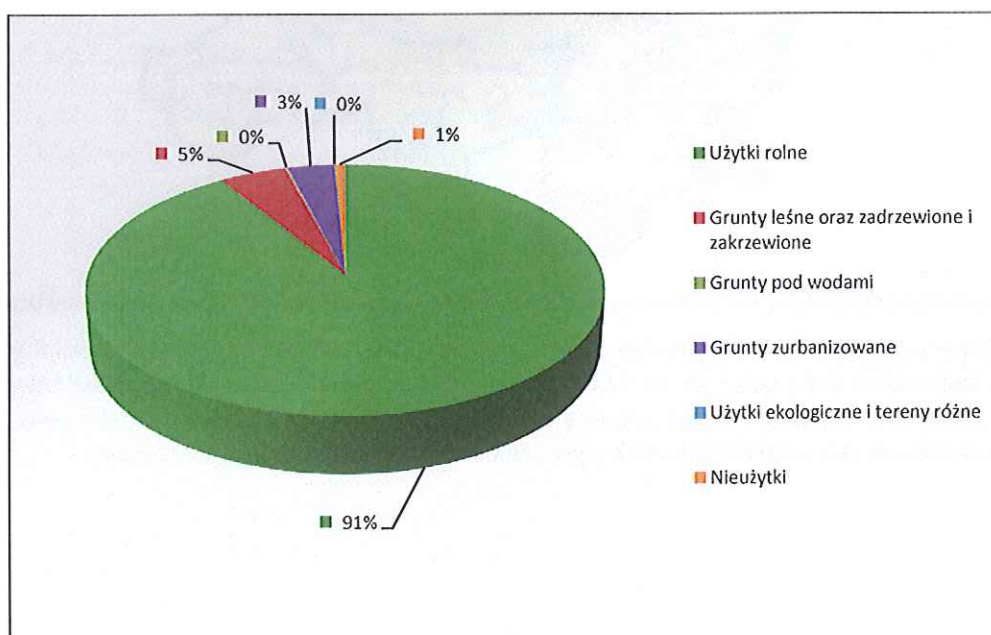
Kategoria	Liczba			
	2013	2014	2015	2016
Wypadki	7	14	7	14
Ranni	8	21	8	16
Zabici	3	0	0	2

(Dane Komendy Policji w Płocku)

4. Sfera gospodarcza

Ogólna powierzchnia gminy Drobin wynosi 14.350 ha, z czego aż 13.090 ha (91,2 %) stanowią użytki rolne, a tylko 671 ha (ok. 4,7 %) - grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Inne formy użytkowania gruntów mają niewielkie znaczenie, wśród nich największy obszar (459 ha – 3,2 % ogólnej powierzchni) zajmują grunty zurbanizowane. Kompletną strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższy diagram:

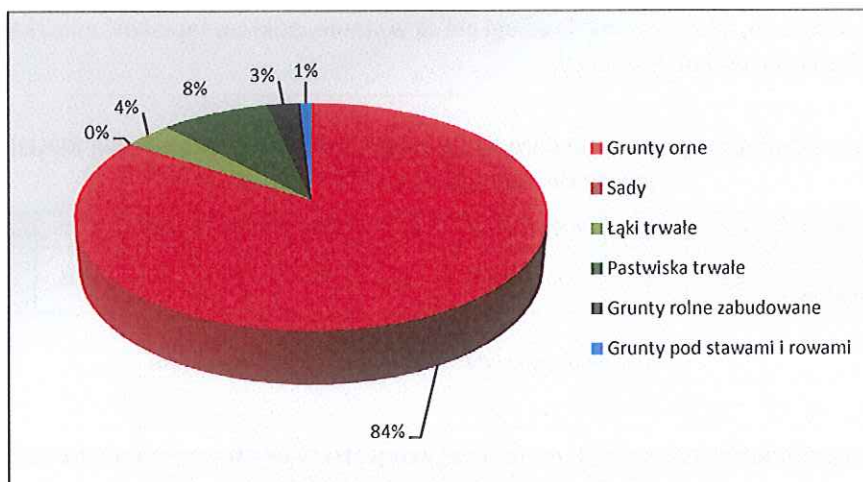
Ryc. 15. Struktura użytkowania gruntów w gminie Drobin

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Ryc. 17. Struktura użytków rolnych w gminie Drobin

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wśród upraw dominują zboża: żyto, pszenica, jęczmień i mieszanki zbożowe, których udział w powierzchni zasiewów wynosi około 76%. Druga co do znaczenia grupa to rośliny okopowe, z udziałem około 14%. Mało znacząca jest uprawa owoców i warzyw.

W hodowli największe znaczenie mają: trzoda chlewna, bydło mleczne oraz drób. Chów bydła mlecznego i trzody chlewnej jest najbardziej rozwinięty w miejscowościach Kowalewo, Karsy, Kłaki, Wilkęsy i Świerczynek. Chów drobiu nie ma przemysłowego charakteru, co niewątpliwie jest zaletą w dobie ptasiej grypy i powoli wzrastających wymagań konsumenckich. Rozwojowi tych kierunków chowu na pewno sprzyja obecność w gminie lub w jej sąsiedztwie zakładów przetwórczych, w tym takich potentatów jak OLEWNIK, OSM Sierpc i CEDROB.

Około 90% użytków rolnych w gminie należy do gospodarstw prywatnych. Według Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r. (za POŚ Gminy Drobin, brak dostępnych Danych w BDL GUS) na obszarze gminy Drobin działają 724 gospodarstwa rolne. Średnia wielkość gospodarstwa to 17,26 ha. Jest to ponad 2-krotnie wyższa wartość niż dla województwa czy kraju, a wyższa o 50 % niż ta dla powiatu. Także udział gospodarstw średnich (7-15 ha) – 32% i dużych (20-50 ha) – 13,5% w ogólnej liczbie gospodarstw należy uznać, jak na polskie warunki, za wysokie.

Struktura wielkości gospodarstw jest więc relatywnie korzystna i stanowi ograniczoną barierę dla rozwoju efektywnej i intensywnej produkcji rolnej. Niemniej jednak pozostaje problem właścicieli małych gospodarstw rolnych, które nie dają im możliwości utrzymania się z działalności rolniczej.

Faktycznie uprawiany areał w gospodarstwach jest w wielu przypadkach większy ze względu na rozpowszechnioną praktykę dzierżawienia gruntów należących formalnie do (na ogół) mniejszych gospodarstw. Praktyka ta ogranicza więc też (generując też dochód dla ich właścicieli) liczbę małych, nieefektywnych gospodarstw.

Rozwój rolnictwa na obszarze gminy ograniczany jest przede wszystkim przez coraz częściej występujące anomalie klimatyczne (susze, podtopienia, wiosenne mrozy) oraz niekorzystne ceny na surowce rolne. Rolnicy gminy, chcąc utrzymać odpowiedni poziom dochodu, modernizują swoje gospodarstwa, wykorzystując do tego celu także fundusze Unii Europejskiej i krajowe. Negatywnym (z punktu widzenia pracobiorców) efektem tej modernizacji jest zmniejszanie zatrudnienia w gospodarstwach (tzw. ukrytego bezrobocia).

4.2. Przemysł i usługi

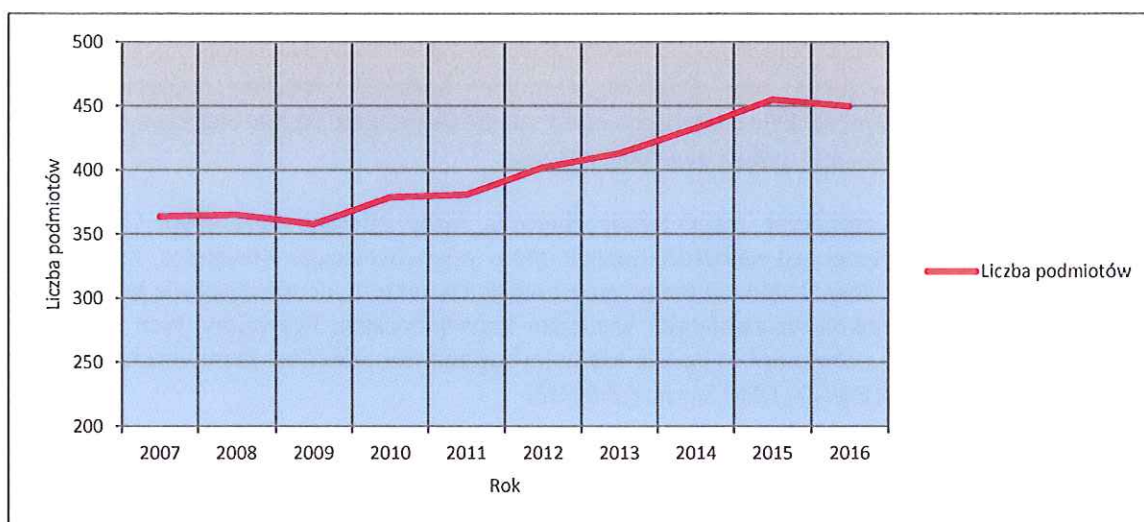
Podobnie jak i rolnictwo, także przemysł i usługi nie są w stanie, póki co, zapewnić mieszkańcom gminy odpowiedniej ilości i jakości miejsc pracy.

Tab. 20. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON na terenie gminy Drobin w okresie 2007 – 2016

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba podmiotów	364	365	358	379	381	402	413	433	455	450

(Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ryc. 18. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON na terenie gminy Drobin w okresie 2007-2016

(Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS)

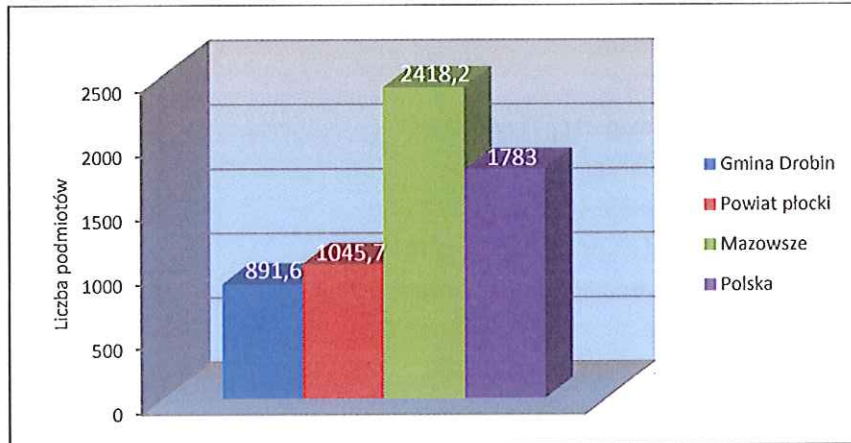
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON na terenie gminy Drobin w roku 2016 wynosiła 450 (w tym 315 osób fizycznych, 135 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, w tym 7 gminnych samorządowych jednostek organizacyjnych). Pozytywnym zjawiskiem jest następujący od 2009 roku (z wahnięciem w roku 2016) wzrost liczby przedsiębiorstw. W okresie 7 lat wzrost ten wyniósł prawie 26 % wyjściowej liczby

Aż 423 podmioty zatrudniają nie więcej niż 9 osób, 19 podmiotów zatrudnia od 10 do 49 osób, kolejne 7 – od 50 do 249, zaś 1 podmiot – między 250 a 999 osób (wszystkie w przeliczeniu na pełne etaty).

Liczba 450 przedsiębiorstw daje wskaźnik aktywności gospodarczej, jakim jest liczba podmiotów gospodarczych na 10.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na poziomie 891,6, a więc niski – stanowiący 85% wartości wskaźnika dla powiatu plockiego, zaledwie 37% wskaźnika dla województwa mazowieckiego (tu jednak wynik zaburza Warszawa) oraz 48 % wskaźnika dla Polski. Dane te pokazują różnicę między potencjałem rozwojowym gminy Drobin i innych obszarów, w tym także, obejmującego głównie wiejskie tereny, powiatu plockiego.

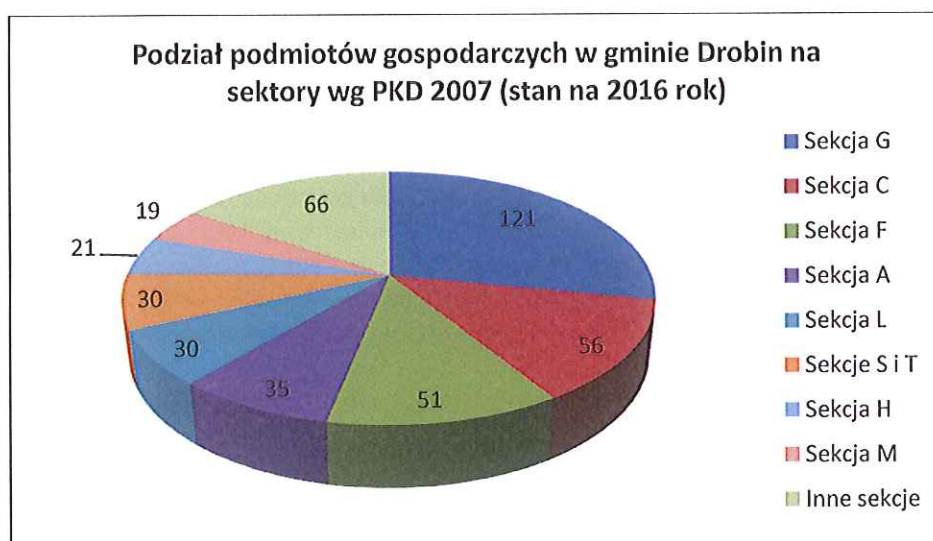
Ryc. 19. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Drobin na 10.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na tle powiatu płockiego, Mazowsza i kraju (2016)

(Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS)

Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie Drobin (121) należy do sekcji G. *Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*. Kolejną pod względem liczebności grupę (56) stanowią podmioty z sekcji C. *Przetwórstwo przemysłowe*, a niewiele mniej liczną (51 podmiotów) – z sekcji F. *Budownictwo*. 35 podmiotów należy do sekcji A. *Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo*, a po 30 – do sekcji L. *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* oraz sekcji S i T – łącznie (S. *Pozostała działalność usługowa*, T. *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby*). 21 podmiotów zalicza się do sekcji H. *Transport, gospodarka magazynowa*, a 19 – sekcji M. *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*.

Ryc. 20. Podział podmiotów gospodarczych w gminie Drobin na sektory

(Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS)

Do największych pracodawców na terenie gminy Drobin zaliczają się:

- Zakłady Mięsne OLEWNIK-BIS Sp.z o.o. - Świerczynek
- REMONDIS Drobin komunalna spółka sp. z o.o. - Drobin
- AGROCHEM - Drobin
- Zespół Szkół w Drobinie - Drobin
- Urząd Miasta i Gminy - Drobin
- Zespół Szkół w Łęgu Probstwie - Łęg Probstwo
- Liceum Ogólnokształcące w Drobinie - Drobin
- Szkoła Podstawowa w Cieszewie - Cieszewo
- Szkoła Podstawowa w Rogotwórsku - Rogotwórsk
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji - Drobin
- P-SERWIS Sp. z o.o. - Drobin
- JERONIMO MARTINS DYSTRYBUCJA SA - Drobin
- Fundacja Praca dla Niewidomych - Stanisławowo
- Bank Spółdzielczy Mazowsze - Drobin
- ELEWAR Sp z o.o. - Drobin
- NZOZ „SAN-MED.” - Drobin
- PKO BP – Drobin

Turystyka i rekreacja

Rolnicza, o bardzo niewielkim udziale lasów (5%) i wód powierzchniowych (poniżej 1%) w jej powierzchni w odczuciu przeciętnego człowieka nie posiada zbyt wielu walorów turystycznych.

Jest jednak wiele rodzajów turystyki, a co za tym idzie grup docelowych, dla których gmina Drobin może być atrakcyjnym miejscem do spędzenia wolnego czasu (i wydania w niej pieniędzy). Tym bardziej, że jest dość dogodnie położona komunikacyjnie – około 100 km od dużych ośrodków miejskich, jakimi są Warszawa (a w zasadzie cała aglomeracja stołeczna) i Toruń, a znacznie bliżej od miast średniej wielkości jak Płock, Włocławek, Ciechanów, z którymi jest połączona względnie dobrej jakości drogami krajowymi. Wytrwali miłośnicy tego środka transportu są w stanie dojechać (prawie) do Drobin koleją – do oddalonej o kilka kilometrów stacji w Koziębrodach.

Te grupy docelowe to m.in. miłośnicy prawdziwej agroturystyki (czyli pobytów w gospodarstwach rolnych), np. rodziny z dziećmi, wyciecznicy lub zainteresowani buddyzmem (już odwiedzający licznie ośrodek w Kucharach), wierni kościoła rzymsko-katolickiego odwiedzający miejsca związane ze świętymi (miejsce urodzenia matki św. Stanisława Kostki), miłośnicy historii i architektury (grodzisko w Mokrzku, kościoły w Drobinie i Łęgu, miejsca związane ze społecznością żydowską, I i II wojną światową, zachowane jeszcze zabytki kultury ziemiańskiej i włościańskiej), miłośnicy literatury (twórczości Heleny Mniszkówny), w końcu miłośnicy dobrych, tradycyjnych produktów spożywczych.

By wszyscy oni ruszyli tłumnie w kierunku Drobin, potrzebne jest systematyczne rozwijanie produktów turystycznych gminy i ich konsekwentna promocja, co z powodzeniem czyni już wiele innych lokalnych społeczności w Polsce. Trzeba stworzyć dla nich ofertę noclegową, żywieniową i rekreacyjno-turystyczną (szlaki, kąpielisko, możliwości aktywnego wypoczynku), których w chwili obecnej brakuje.

Oczywiście, warunkiem podstawowym jest zachowanie środowiskowych i kulturowych walorów obszaru gminy, nie tylko zresztą dla przyjezdnych, ale też dla mieszkańców gminy.

4.3. Możliwości inwestycyjne

Obszar gminy Drobin jest w całości zelektryfikowany oraz, praktycznie rzecz biorąc, całkowicie (w ponad 99%) zwodociągowany. W pełni zapewniony jest także dostęp do sieci telekomunikacyjnej.

Położenie na skrzyżowaniu dwóch dróg krajowych w centralnej części kraju, w niezbyt dużej odległości od aglomeracji stołecznej i kilku średniej wielkości ośrodków miejskich, względnie sprzyja lokalizowaniu inwestycji.

Gmina nie dysponuje terenami inwestycyjnymi w mieście Drobinie. Tereny o przeznaczeniu inwestycyjnym znajdujące się na obszarach wiejskich gminy stanowią także własność prywatną.

Rolnicza baza produkcyjna stwarza dobre warunki dla rozwoju przetwórstwa spożywczego. Jednak obowiązujące w Polsce przepisy w ciągle niewystarczającym stopniu umożliwiają rozwój małego przetwórstwa, które mogłoby być źródłem utrzymania właścicieli mniejszych gospodarstw rolnych.

4.4. Bezrobocie

Jedną z najbardziej istotnych cech społeczności gminy jest wysoki wskaźnik osób pozostających bez pracy. Jest to immanentna cecha polskiej gospodarki, a w szczególności wiejskich obszarów rolniczych, do których należy gmina Drobin. W badanym okresie 2011-2016 najgorszy pod tym względem był rok 2013, po którym następował systematyczny spadek liczby bezrobotnych.

Jednak, o ile ich sumaryczna liczba w gminie spadła w okresie 2013-2016 o prawie 46 %, to liczba bezrobotnych kobiet zmalała tylko o około 35 %. Cieszyć może wyraźnie spadająca liczba długotrwale bezrobotnych (spadek o 41 %), a szczególnie - bezrobotnej młodzieży (spadek aż o 64 %).

Znacznie wolniejszy był spadek liczby bezrobotnych kobiet (tylko o ok. 13 %). W rezultacie udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w gminie wzrósł z ok. 51% w 2013 roku do ok. 60% w 2016 roku, a bezrobotnych powyżej 50 roku życia – odpowiednio, z ok. 19% do ok. 31%. Te grupy wymagają więc najwięcej uwagi w działaniach na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy Drobin.

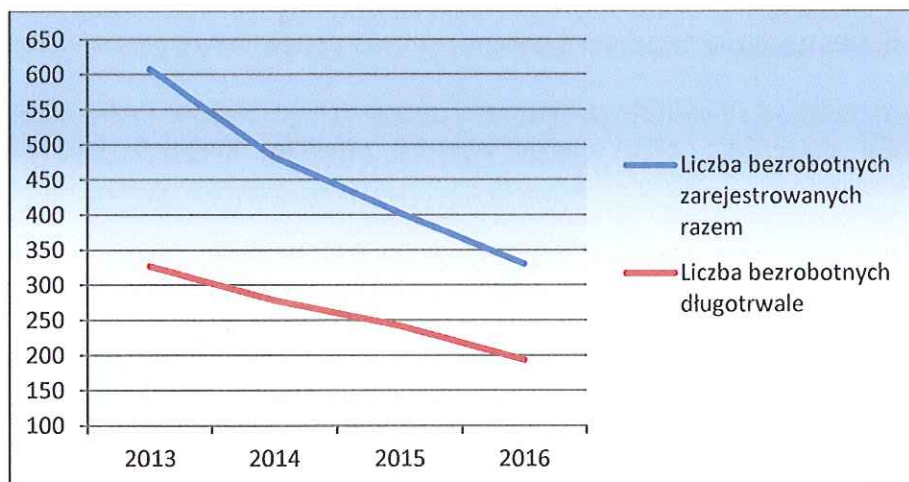
Tab. 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy Drobin w latach 2011-2016 (dane na koniec roku)

Rok	Liczba bezrobotnych					
	zarejestrowanych razem	kobiet	będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale
2011	567	308				
2012	562	289				
2013	608	309	573	162	117	327
2014	483	259	424	88	116	279
2015	403	222	368	64	118	242
2016	331	200	312	58	102	194

(Dane PUP w Płocku)

Ryc. 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy Drobin w latach 2013-2016

Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Tab. 22. Bezrobocie i bezrobocie i bezrobocie długotrwale w gminie Drobin na tle powiatu plockiego, Mazowsza i Polski (2016)

Wskaźnik	Obszar			
	Gmina Drobin	Powiat Płocki	Mazowsze	Polska
Bezrobocia (%)	7,0	8,1	5,8	5,6
Udział długotrwał. bezrobocia (pp)	55,3	40,6	45,4	40,7

Opracowanie własne, źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

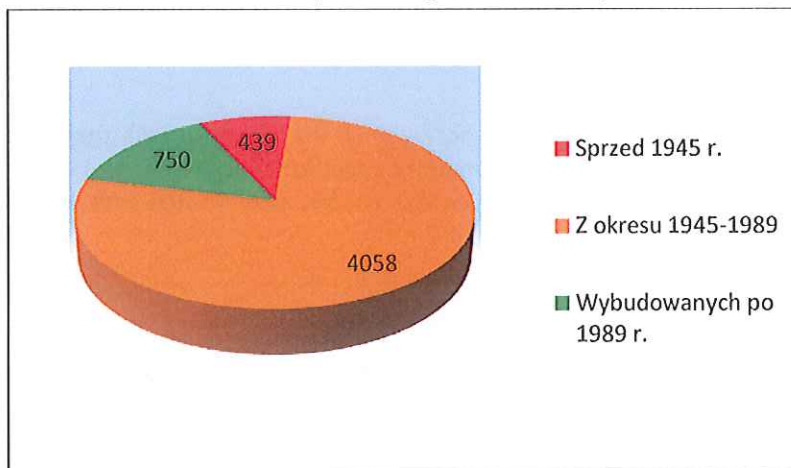
Wskaźnik bezrobocia, mierzony odsetkiem bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym, jest wyraźnie wyższy dla gminy Drobin niż dla Mazowsza, a zwłaszcza Polski. Jest jednak nieco niższy niż dla powiatu plockiego. Bezrobocie w gminie Drobin ma jednak bardziej niekorzystną strukturę, gdyż długotrwale bezrobotni stanowią tu wyraźnie większą część liczby bezrobotnych ogółem niż ma to miejsce średnio w kraju, na Mazowszu czy powiecie plockim.

Trzeba pamiętać, że wszystkie te dane dotyczą zarejestrowanych osób bezrobotnych. Oceniając zjawisko bezrobocia, do liczby zarejestrowanych osób bez pracy należy więc doliczyć nieokreśloną liczbę niezarejestrowanych bezrobotnych oraz tzw. ukryte bezrobocie, czyli nadmierne zatrudnienie w gospodarstwach rolnych. Z kolei należy skorygować te dane w dół o osoby formalnie niezatrudnione, ale faktycznie pracujące, czemu sprzyja wysokie obciążenie wynagrodzeń podatkami, składkami ZUS itp.

5. Sfera techniczna

Ryc. 22. Struktura wiekowa budynków w gminie Drobin (stan w 2016 r.)

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

Na ogólną liczbę 5.247 budynków mieszkalnych w gminie tylko 750 powstało w ciągu ostatnich 28 lat. Stanowi to 14,3 % ogólnej liczby. Jest to raczej niski wskaźnik, pokazujący, że mieszkańcy gminy Drobin w niewielkim stopniu skorzystali z transformacji ustrojowej w odniesieniu do swojej sytuacji mieszkaniowej. Tylko w Drobinie odsetek 'nowych', bo część z nich ma 20 i więcej lat, budynków przekracza 20%, co przecież jest niezbyt wysokim wskaźnikiem. W Dziewanowie wskaźnik ten osiąga wartość 20%, a w Świerczynie i Chudzynie – 19%.

Pod względem mieszkaniowym gmina Drobin (nie ona jedna) pozostaje 'produktem PRL-u' – uśredniony udział budynków mieszkalnych, zbudowanych w tamtym okresie (trwającym tylko 16 lat dłużej niż obecny) w ogólnej ich liczbie wynosi aż 77,3%. Niektóre sołectwa (Brelki, Krajkowo) zawdzięczają minionemu systemowi swoją substancję mieszkaniową w 100% ! O wiele więcej sołectw (Cieszewko, Cieszewo, Dobrosielice I, Kłaki, Niemczewo, Rogotwórk, Sokolniki, Tupadły) ma wskaźnik na poziomie 90% i wyższym.

Aż 8,4% budynków mieszkalnych powstało przed 1945 rokiem. Są to budynki o najczęściej niższym standardzie mieszkaniowym, ale często stanowią jednocześnie, niedocenianą, spuściznę kulturową. Wiele z nich nie podlega formalnej (jako nie wpisane do rejestru zabytków) ani praktycznej ochronie.

Najwięcej takich budynków znajduje się w Drobinie (203). Stanowią one aż 46% ogółu budynków w gminie w tej grupie wiekowej ! Razem tworzą układ urbanistyczny mazowieckiego miasteczka o średniowiecznym rodowodzie.

Wiek budynków nie zawsze oznacza ich niski standard. Jednak w większości przypadków tak jest. Są one na ogół zbudowane ze słabo izolujących, często niezdrowych (wilgoć) materiałów i z niskiej (wg współczesnych standardów) jakości stolarką. Powoduje to zwiększone zużycie opału, czyli koszty, a także nadmierne skażenie powietrza, gdyż źródłem ciepła są na ogół piece węglowe, a często 'piece na wszystko', co da się spalić.

Stopniowo, w miarę świadomości ekonomicznej (i, w mniejszym stopniu, ekologicznej) oraz posiadanych środków właściciele budynków ocieplają je. Jednak, ze względu na wymienione ograniczenia, jest to proces powolny.

Wiele budynków (w większym stopniu gospodarczych, ale także mieszkalnych) jest pokrytych zawierającym azbest eternitem. Powierzchnia ciągle użytkowanych na obszarze gminy płyt eternitu wynosi aż 328 tysięcy m².

Gmina dysponuje dość znacznym (choć nie realizującym wszystkich potrzeb społecznych), zasobem lokali komunalnych. Ich ogólna liczba (bez lokali socjalnych) wynosi 80. Zamieszkuje je 238 osób. Lokale znajdują się w 20 budynkach. Najwięcej lokali i budynków komunalnych jest w mieście Drobinie (47 lokali w 13 budynkach), a następnie w Mogielnicy (11 lokali w 2 budynkach) i Setropiach (9 lokali w 2 budynkach).

Ponadto Gmina dysponuje 10 lokalami socjalnymi w dwóch budynkach znajdujących się w Drobinie. Mieszka w nich 45 osób. W sumie z komunalnych mieszkań (socjalnych i nie) korzystają 283 osoby: 176 w Drobinie i 107 w sołectwach wiejskich, co stanowi 6% ogólnej liczby mieszkańców miasta i 2% liczby mieszkańców wiejskich sołectw.

Większość budynków komunalnych i socjalnych jest w złym stanie technicznym, niektóre wkrótce będą kwalifikować się do wyłączenia z użytkowania.

Tabela 23. Wykaz lokali komunalnych oraz socjalnych w gminie Drobin wraz z liczbą mieszkańców

Miejscowość	Obiekt	Liczba lokali	Liczba mieszkańców
Biskupice	Budynek komunalny mieszkalny	5	17
Drobin	Budynek komunalny mieszkalny, ul. Marszałka Piłsudskiego 5	3	10
	Budynek komunalny mieszkalny, ul. Marszałka Piłsudskiego 10	3	8
	Budynek komunalny mieszkalny, ul. Marszałka Piłsudskiego 16	1	6
	Budynek komunalny mieszkalny, ul. Rynek 1a	1	3
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Rynek 32	7	23
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Rynek 34	3	8
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Rynek 35	5	12
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Sierpecka 1	4	12
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Sierpecka 6	4	16
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Sierpecka 58	5	10
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Zaleska 58 A (lokale socjalne)	4	17
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Zaleska 58 B	4	10
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Zaleska 58 C	6	13
	Budynek mieszkalny komunalny, ul. Tupadzka 8 (lokale socjalne)	6	28
	Budynek mieszkalny komunalny ul. Spółdzielcza a10	1	3
	Dobrosielice Pierwsze	Budynek mieszkalny komunalny	4
Karsy 32	Budynek mieszkalny komunalny	4	7
Mogielnica 37	Budynek mieszkalny komunalny	5	17
Mogielnica 44	Budynek mieszkalny komunalny	6	16
Setropie 15	Budynek mieszkalny komunalny	8	29
Setropie 24	Budynek mieszkalny komunalny	1	3
RAZEM	Budynki mieszkalne/socjalne	80/10	238/45

Źródło danych: UMiG Drobin

Na terenie gminy Drobin znajduje się dość znacząca liczba, względem ogólnej ilości zasobów materialnych gminy, zdegradowanych, a przez to niewykorzystywanych lub wykorzystywanych w ograniczonym stopniu, budynków i terenów.

Tab. 24. Zdegradowane obiekty i tereny w gminie Drobin – inwentaryzacja

	nazwa obiektu	lokalizacja	właściciel
1.	Park dworski krajobrazowy	Biskupice	MiG Drobin
2.	Zespół dworsko-parkowy	Drobin, ul. Przyszłość	MiG Drobin
3.	Park dworski krajobrazowy	Karsy	MiG Drobin
4.	Dwór drewniano - murowany	Karsy	MiG Drobin
5.	Park dworski krajobrazowy	Kowalewo	MiG Drobin
6.	Zespół parku dworskiego	Setropie	MiG Drobin
7.	Dwór murowany	Kowalewo	MiG Drobin
8.	kaplica cmentarna, murowana	Drobin	parafia Rzymskokatolicka Drobin
9.	wiatrak, paltrak drewniany	Brzechowo	własność prywatna
10.	wiatrak, koźlak drewniany	Drobin	własność prywatna
11.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Drobin, ul. Sierpecka 6	MiG Drobin
12.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Drobin, ul. Rynek 14	własność prywatna
13.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Drobin, ul. Rynek 38	wspólnota mieszkaniowa
14.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Drobin, ul. Sierpecka 19	własność prywatna
15.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Drobin, ul. Szkolna 8	wspólnota mieszkaniowa
16.	Dawny zajazd murowany	Drobin, ul. Rynek 45	własność prywatna
17.	budynek "nowej" neobarokowej murowanej	Drobin, ul. Rynek 39	parafia Rzymskokatolicka w Drobinie
18.	remiza OSP w Drobinie	Drobin	MiG Drobin
19.	nieużytek z wodą stojącą	Drobin, ul. Siepecka	wspólnota wsi
20.	dzikie wysypisko	Kuchary, działka nr 97/1	Skarb Państwa
21.	wyrobisko - pozostałość po kopalni żwiru	Brelki, dz. 48	M i G. Drobin
22.	wyrobisko - pozostałość po kopalni żwiru	Wrogocin, dz. 163	wspólnota wsi
23.	boisko sportowe	Drobin, ul. Szkolna	M i G Drobin
24.	budynki mieszkalne wielorodzinne	Drobin, ul. Płońska 10/3 i 10/4	Drotrans sp. z o.o.
25.	hale produkcyjno - magazynowe	Drobin, ul. Płońska	własność prywatna
25.	budynek biurowy	Drobin, ul. Płońska	własność prywatna

Najwięcej takich obiektów znajduje się w mieście Drobinie, zwłaszcza w jego centralnej części, stanowiącej wartość kulturową i predestynowaną do świadczenia usług publicznych.. Do dziedzictwa kulturowego gminy należą też zdewastowane zespoły dworsko-parkowych w Karsach i Kowalewie.

6. Potencjał finansowy Gminy

Zgodnie z art. 51 *Ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku* Gmina Drobin samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej Rady Miasta i Gminy. Wielkość budżetu z jednej strony determinuje w znacznym stopniu (obok zasobów przyrodniczych i ludzkich) możliwości rozwojowe gminy, z drugiej zaś, jest ich pochodną.

Dochody i wydatki Gminy Drobin w okresie 2012 – 2016 cechowała relatywnie duża zmienność. Dochody w latach 2012-2014 miały tendencję malejącą, w jej rezultacie zmniejszyły się o ponad 5,5 miliona zł. W podokresie 2015 – 2016 nastąpiło odwrócenie trendu na pozytywny, a dochody wzrosły w odniesieniu do poziomu z 2014 roku aż o blisko 8 milionów zł, osiągając poziom prawie 33 mln zł.

Wydatki cechowała duża fluktuacja: po roku wzrostu następował rok ich spadku, a ich wartość wahała się między ponad 25 mln a ponad 32 mln zł.

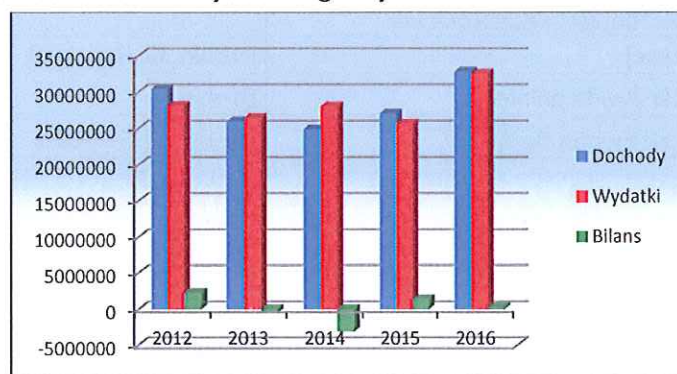
W rezultacie spora nadwyżka dochodów w roku 2012 (prawie 2,3 mln zł) zamieniła się w ponad 3-milionowy deficyt w 2014 roku, by w latach 2015-2016 znów osiągnąć wartości dodatnie (ale już mniejsze).

Bardzo znaczący wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków, w roku 2016 (odpowiednio: o blisko 6 mln zł i blisko 7 mln zł) wiązał się z przede wszystkim uruchomieniem programu 500+.

Tabela. 25. Zestawienie dochodów i wydatków gminy Drobin w okresie 2012-2016

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Dochody	30.430.531	25.997.611	24.913.932	27.063.800	32.879.976
Wydatki	28.132.539	26.473.936	28.040.829	25.677.004	32.604.364
Bilans	2.297.992	- 476.325	- 3.126.897	1.386.796	275.612

Ryc. 23. Zestawienie dochodów i wydatków gminy Drobin w okresie 2012-2016

(Opracowanie własne, źródło danych: UMIG Drobin)

Jeśli idzie o źródła dochodów, to przez cały okres najważniejszym były subwencje (związane przede wszystkim z finansowaniem oświaty), których wartość oscylowała wokół 12 mln zł. Kolejne miejsce, aż do 2016 roku, zajmowały dochody z podatków i pozostałe (które systematycznie wzrastały z ponad 6 mln do ponad 7 mln zł rocznie). W 2016 zostały wyprzedzone przez dotacje bieżące, które (w związku z realizacją programu 500+) wzrosły gwałtownie z blisko 6 mln zł do prawie 12,5 mln zł.

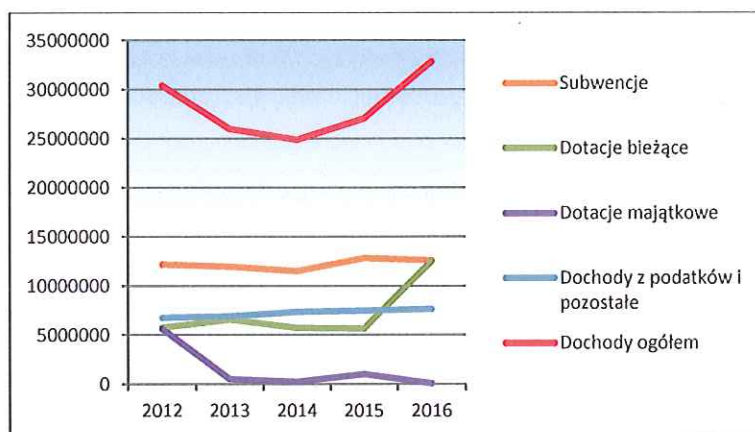
Dramatycznie natomiast zmalało znaczenie dotacji majątkowych – ich wartość spadła z ponad 5,5 mln zł w roku 2012 do poniżej 100.000 zł w roku 2016.

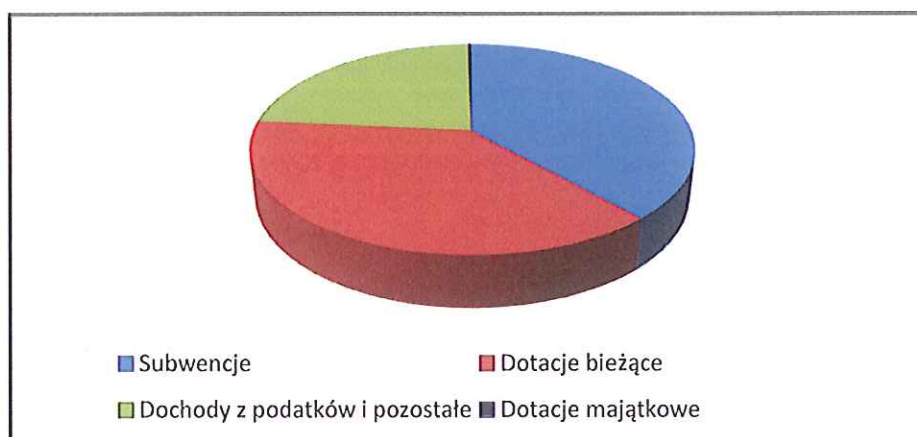
Tab. 26. Struktura dochodów gminy Drobin w okresie 2012-2016

Rok	Subwencje	Dotacje bieżące	Dotacje majątkowe	Dochody z podatków i pozostałe	Dochody ogółem
2012	12.196.707,00	5.790.608,41	5.664.390,89	6.778.824,41	30.430.530,71
2013	11.988.765,00	6.594.766,83	506.171,54	6.907.907,23	25.997.610,60
2014	11.520.468,00	5.754.469,15	274.625,24	7.364.369,74	24.913.932,13
2015	12.854.241,00	5.671.359,20	1.050.390,03	7.487.809,76	27.06.3799,99
2016	12.636.989,00	12.498.828,30	77.396,08	7.666.762,91	32.879.976,29

Ryc. 24. Wartość dochodów gminy Drobin w okresie 2012-2016

Ryc. 25. Struktura dochodów gminy Drobin w 2016 roku

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

Analiza struktury dochodów Gminy pozwala na dwie konkluzje:

1/ Zasadniczą, bo wynoszącą 38,4%, ich częścią były subwencje, a także dotacje bieżące i majątkowe (te ostatnie – bardzo niewielkie) – osiągające prawie identyczny (38,25%) udział. Dochody z podatków i pozostałe, które Gmina może przeznaczyć na określone przez siebie cele stanowiły w 2016 roku 23,3 % jej dochodów;

2/ Pozytywnym zjawiskiem była niezbyt szybko, ale stale rosnąca wartość dochodów z podatków i pozostałych – oznacza to, że środki, którymi Gmina może dysponować swobodnie powoli wzrastają. Jednak tempo to, bez znacniejszego dopływu zewnętrznych funduszy, nie pozwoli na wygenerowanie silniejszego bodźca rozwojowego.

Działem, który konsumował największą część budżetu, pozostawała przez cały okres *Oświata i wychowanie*, której koszt oscyluje wokół 11 mln zł.

Drugi pod względem wysokości kosztów dział to *Pomoc społeczna*, której wartość pozostawała na poziomie ponad 4 mln zł, by w 2016 roku (program 500+) poszybować do poziomu ponad 11 mln zł, niewiele mniej niż koszty oświaty i wychowania.

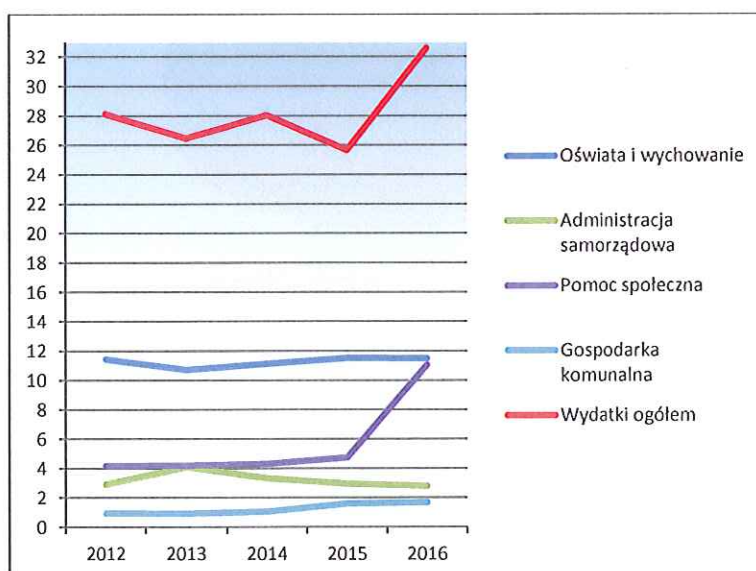
Administracja samorządowa, obejmująca nie tylko funkcjonowanie UMiG, ale wszystkie, poza oświatowymi, komunalnymi i w zakresie pomocy społecznej, usługi publiczne samorządu gminnego zajmuje 3 miejsce w wydatkach, a jej koszt ma od 2013 roku tendencję malejącą (z nieco ponad 4 mln zł do poniżej 3 mln zł).

Najmniejszą część budżetu pochłania dział *Gospodarka komunalna*. Jego koszty wzrosły w omawianym okresie z około 1 mln zł do blisko 1,7 mln zł, pozostając mimo wszystko na niskim, względem potrzeb, poziomie.

Tab. 27. Struktura wydatków z budżetu gminy Drobin wg działów gospodarki w okresie 2012-2016

Rok	Oświata i wychowanie	Administracja samorządowa	Pomoc społeczna	Gospodarka komunalna	Wydatki ogółem
2012	11.447.535,30	2.913.716,87	4.185.579,48	968.405,12	28.132.539,36
2013	10.741.937,01	4.107.435,48	4.218.737,04	947.122,76	26.473.935,56
2014	11.134.831,42	3.330.648,93	4.322.724,56	1.080.609,41	28.040.828,76
2015	11.536.043,43	2.973.661,93	4.766.594,10	1.615.966,34	25.677.004,15
2016	11.507.539,26	2.818.529,07	11.046.075,14	1.694.071,10	32.604.364,33

Ryc. 26. Wartość wydatków z budżetu gminy Drobin wg działów gospodarki w okresie 2012-2016

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

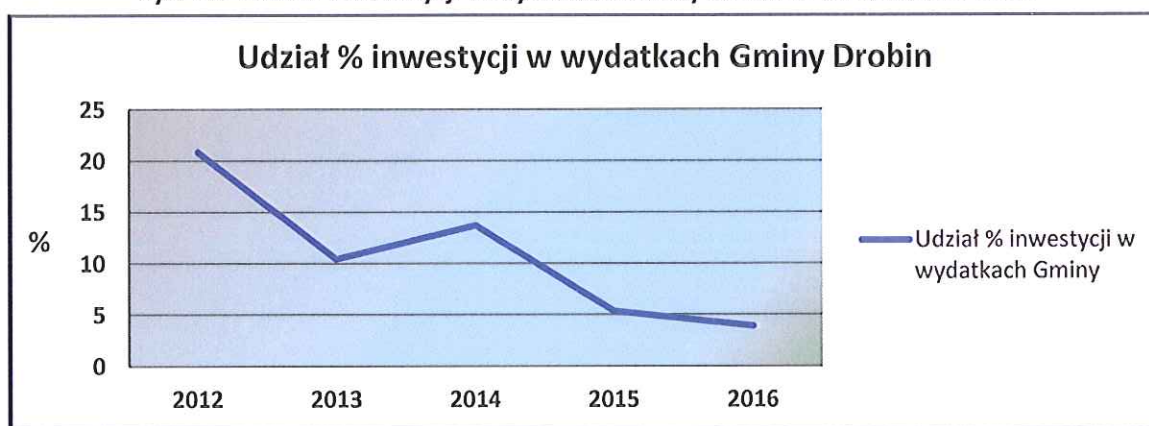

Inwestycje gminne w badanym okresie miały wyraźną tendencję spadkową, co należy wiązać z malejącą dostępnością środków pomocowych (koniec perspektywy finansowej 2007-2013, nieuruchomione programy z perspektywy 2014-2020). Ich udział w wydatkach Gminy spadł z ponad 20% w roku 2012 do niecałych 4% w roku 2016.

Tabela 28. Udział % inwestycji w wydatkach Gminy Drobin w okresie 2012-2016

Rok	Udział % inwestycji w wydatkach Gminy
2012	20,87
2013	10,45
2014	13,75
2015	5,40
2016	3,93

Ryc. 27. Udział % inwestycji w wydatkach Gminy Drobin w okresie 2010-2016

(Opracowanie własne, źródło danych: UMiG Drobin)

7. Problemy gminy w opinii interesariuszy procesu rewitalizacji

W ankietach, wywiadach i na warsztatach służących opracowaniu diagnozy do *Programu rewitalizacji gminy Drobin* mieszkańcy i osoby pracujące w gminie odpowiadali m.in. na następujące pytania:

- 1/ Jakie problemy hamują rozwój społeczno-gospodarczy gminy Drobin lub obniżają jakość życia mieszkańców?
- 2/ Jakie działania rewitalizacyjne należy zrealizować na obszarze gminy?

Oba pytania miały z założenia charakter otwarty, by nie sugerować, a przez to nie ograniczać, ich odpowiedzi. Odpowiedzi te zostały przedstawione w uporządkowany sposób w poniższej tabeli:

Problemy hamujące rozwój społeczno-gospodarczy gminy Drobin lub obniżające jakość życia mieszkańców

Sfera społeczna

Problemy związane z ograniczoną ofertą pracy

Brak miejsc pracy
Konieczność podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania.
Odptyw mieszkańców z gminy z uwagi na brak miejsc pracy na jej obszarze
Odptyw młodych, wykształconych mieszkańców gminy Drobin do miast
Wykorzystywanie ludzi w pracy

Problemy dotyczące statusu ekonomicznego

Bezrobocie;
Ubóstwo; bieda
Nierówności społeczne
Wysokie rozbieżności w wynagrodzeniach; niskie wynagrodzenia
Wysokie podatki

Patologie społeczne

Dewastacja budynków komunalnych i socjalnych
Przestępczość
Wandalizm
Alkoholizm
Przemoc
Chuligaństwo
Patologie społeczne (nienazwane)
Uzależnienia

Problemy demograficzne

Spadek populacji gminy
Wyludnienie obszarów
Niekorzystna struktura demograficzna – niski poziom osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym

Problemy dotyczące edukacji

Duża liczba osób z podstawowym wykształceniem; niski poziom edukacji
Niski poziom szkolnictwa dzieci i młodzieży

Problemy dotyczące współpracy i aktywności społecznej

Słaba integracja społeczna
Mała aktywność lokalnych społeczności w życiu społecznym
Małe zaangażowanie młodych ludzi w problemy lokalnej społeczności
Negatywne postrzeganie gminy przez młodzież, a co za tym idzie - niskie poczucie więzi społecznych i sprawstwa w kwestii organizacji i funkcjonowania w lokalnej społeczności.
Niskie poczucie bezpieczeństwa
Niski poziom zainteresowania mieszkańców konsultacjami społecznymi przy tworzeniu dokumentów strategicznych gminy Drobin
Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
Braki w infrastrukturze ograniczające aktywność społeczną i kulturalną
Brak kalendarza imprez w gminie

Problemy dotyczące infrastruktury społecznej

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną (np. instytucje kultury)
 Brak klubów, świetlic, domu kultury – miejsca na spotkania i występy
 Konkurencja szkół ponadgimnazjalnych w sąsiadujących miastach (Płock, Raciąż)
 Braki w infrastrukturze społecznej, m.in. Domu Kultury (miejsce na integrację pokoleń)
 Brak miejsca, w którym mogłyby się spotykać dzieci i młodzież, Domu Kultury
 Brak żłobka
 Brak obiektów rekreacyjnych na powietrzu, siłowni zewnętrznej
 Brak placów zabaw (Wioska Smerfów)
 Warunki lokalowe MOPS
 Brak miejsc spotkań dla osób starszych typu „Klub Seniora”
 Ochrona i zagospodarowanie pozostałości dworu Kryskich
 Zagospodarowanie przestrzeni przy klubiku (przedszkolu?) – stworzenie warunków dla rekreacji dzieci i mieszkańców osiedla

Problemy dotyczące zdrowia

Uzależnienia mieszkańców
 (Trudny) Dostęp do specjalistów (lekarzy, dietetyków i innych)

Problemy dotyczące potencjału finansowego Gminy

Brak środków finansowych w budżecie Miasta i Gminy – powinny być większe
 Brak środków na działki inwestycyjne

Problemy ogólne

Brak perspektyw

Sfera gospodarcza

Problemy strukturalne i systemowe

Niska opłacalność produkcji rolniczej
 Bariery dla rozwoju gospodarczego
 Depopulacja gminy skutkująca jej mniejszą atrakcyjnością gospodarczą
 Brak programu rozwoju osadnictwa

Problemy dotyczące oferty pracy

Niedostatek miejsc pracy na obszarze gminy; brak miejsc pracy
 Mała ilość przedsiębiorstw

Niska przedsiębiorczość i innowacyjność mieszkańców

Niski poziom przedsiębiorczości
 Bariery biurokratyczne

Problemy dotyczące infrastruktury

Brak specjalnej strefy ekonomicznej
 Brak nowoczesnego targowiska handlowego i rolniczego
 Niezagospodarowane tereny przemysłowe

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Uwarunkowania geograficzne

Położenie gminy – konkurencja dla Droбина ze strony licznych pobliskich ośrodków miejskich
Oddalenie od dużych ośrodków miejskich

Problemy dotyczące układu osadniczego

Rozproszona zabudowa mieszkaniowa, duża liczba niewielkich miejscowości
Zbyt rozproszona zabudowa mieszkaniowa, powodem do np. niepodejmowania inwestycji dotyczących sieci kanalizacji sanitarnej

Problemy dotyczące ładu urbanistycznego

Niska jakość przestrzeni publicznej
Nieodpowiednie wykorzystanie przestrzeni publicznej lub jej zniszczenie
Zabudowa wymagająca uporządkowania i uzupełnienia

Problemy dotyczące infrastruktury

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną
Brak obiektów w centrum Droбина do realizacji usług publicznych (dworzec, posterunek, ośrodek kultury) – istniejące obiekty są zajęte na mieszkania komunalne lub są w złym stanie technicznym
Słaby stan części dróg powiatowych i gminnych
Słaba jakość dróg gminnych; zła jakość dróg
Zły stan drogi do Świerczynka (jeździ nią autobus szkolny)
Brak chodników
Brak ścieżek rowerowych i terenów rekreacyjnych
Brak kanalizacji burzowej i odwodnienia
Słaba jakość odwodnień
Brak dworca/przystanku autobusowego z pełną infrastrukturą w Drobinie
Zły stan techniczny i funkcjonalność posterunku Policji
Brak kotłowni miejskiej
Brak internetu kablowego
Brak lotniska – miejsce dla podróżnych, ogromna inwestycja, promocja miasta i gminy

Problemy dotyczące dostępu do innych usług

Przeźren publiczna, tereny zieleni, rekreacji i wypoczynku wymagające budowy, uzupełnienia lub odnowy
Niedostatki komunikacji publicznej; brak dostatecznej komunikacji
Kanalizacja nie obejmująca całej gminy; brak kanalizacji
Brak gazociągu / sieci gazowej
Wysokie opłaty za wodę
Brak wolnych zasobów mieszkaniowych

Sfera środowiskowa

Problemy dotyczące zanieczyszczenia i niszczenia środowiska

Brak świadomości ekologicznej
Brak przeciwdziałania niszczycielskiej działalności człowieka

Stałe zanieczyszczenie powietrza przez gospodarstwa domowe, poprzez wypalanie śmieci i innych odpadów w kotłach; występowanie smogu na obszarze miasta i gminy; przekraczane normy emisji spalin do atmosfery
 Dzikie wysypiska
 Wysokie ryzyko zanieczyszczenia środowiska w związku z bliskością zakładów petrochemicznych
 Chlewnie i kurniki jako źródło zanieczyszczenia środowiska
 Nieuporządkowana gospodarka ściekowa
 Zanieczyszczenie środowiska (*nieokreślone*)

Sfera techniczna

Degradacja techniczna budynków i budowli
 Zły stan techniczny budynków komunalnych i socjalnych
 Zły stan budynków użyteczności publicznej
 Niszczące obiekty budowlane; obiekty wymagające generalnego remontu
 Małe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

IV. Delimitacja obszarów problemowych

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających wsparcia dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej opartej na:

- 1/ identyfikacji występujących na terenie gminy problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i kulturowej, zawartej w diagnozie obecnej sytuacji gminy Drobin;
- 2/ wynikach konsultacji społecznych z udziałem interesariuszy procesu rewitalizacji: anonimowych badań ankietowych (ankieta w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy oraz papierowa, warsztaty oraz indywidualne wywiady);
- 3/ wymogach merytorycznych dotyczących przeprowadzania procesu rewitalizacji, w tym wyznaczania obszarów problemowych, zawartych w *Ustawie z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji*.

1. Obszar zdegradowany

Zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do

zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

1.1. Negatywne zjawiska społeczne w gminie Drobin

Postępująca od wielu lat depopulacja gminy

Podstawą kapitału społecznego są ludzie, w tym także w aspekcie ilościowym. Dlatego istotną rolę w procesie tworzenia kapitału społecznego odgrywają procesy demograficzne. W gminie Drobin mają one zdecydowanie negatywny trend. Od wielu lat negatywny bilans zarówno przyrostu naturalnego jak i migracji skutkuje zmniejszaniem się liczby mieszkańców gminy. Zbyt mała liczba urodzeń powoduje starzenie się społeczności gminy: kurczy się grupa mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, a rośnie – w wieku produkcyjnym. W ciągu ostatnich 5 lat tylko w 5 miejscowościach wzrosła liczba mieszkańców, a w 3 kolejnych nie uległa zmianie. W pozostałych 41 – zmalała, z czego w 7 z nich o 15% lub więcej (w najbardziej skrajnym przypadku – Warszawce - o 24% !). I to w bardzo krótkim okresie – 5 lat!

Tabela 29. Zmiana liczby mieszkańców sołectw w latach 2012-2016

Sołectwo	Liczba mieszkańców		Zmiana 2012-2016	
	2012	2016	Liczba	%
Warszewka	67	51	-16	-24 %
Dobrosielice II	102	85	-17	-17 %
Tupadły	115	98	-17	-15 %
Karsy	209	182	-27	-13 %
Brelki	52	47	-5	-10 %
Sokolniki	152	137	-15	-10 %
Kowalewo	143	130	-13	-9 %
Mlice-Kostery	52	48	-4	-8 %
Świerczynek I	140	129	-11	-8 %
Mogielnica	204	189	-15	-7 %
Cieszewo	101	94	-7	-7 %
Świerczyn Bęchy	40	38	-2	-7 %
Siemienie	112	104	-8	-7 %
Stanisławowo	54	50	-4	-7 %
Kuchary	173	163	-10	-6 %
Niemczewo	108	101	-7	-6 %
Chudzynek	95	90	-5	-5 %
Chudzyno	227	215	-12	-5 %
Kozłowo	295	279	-16	-5 %
Nagórki Olszyny	64	61	-3	-5 %
Cieszewko	127	122	-5	-4 %
Psary	253	243	-10	-4 %
Mokrzak	94	90	-4	-4 %
Osiedle Drobin I	2969	2877	-92	-3 %
Osiedle Drobin II				
Kłaki	86	83	-3	-3 %
Wrogocin	142	138	-4	-3 %
Małachowo	123	119	-4	-3 %
Nagórki Dobrskie	229	223	-6	-3 %
Rogotwórska	58	57	-1	-2 %
Świerczynek II	105	103	-2	-2 %
Łęg Kościelny II	124	121	-3	-2 %

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018-2022

Łęg Probostwo	257	251	-6	-2 %
Maliszewko	125	123	-2	-2 %
Budkowo	118	116	-2	-2 %
Borowo	82	80	-2	-2 %
Wilkęsy	69	68	-1	-1 %
Cieśle	97	96	-1	-1 %
Brzechowo	165	164	-1	-1 %
Łęg Kościelny I	40	40	0	0 %
Świerczyn	56	56	0	0 %
Nowa Wieś - Siemki	146	146	0	0 %
Setropie	168	171	+3	+2%
Biskupice	78	85	7	9 %
Kozłówko	33	36	3	9 %
Dziewanowo	56	62	6	11 %
Dobrosielce I	124	142	18	15 %
Krajkowo	108	125	17	16 %

(Opracowanie własne na podstawie danych UMIG Drobin)

Niekorzystne procesy ilościowe rzutują negatywnie na jakość kapitału społecznego. Kurczące się 'roczniki szkolne' ograniczają ekonomiczną efektywność i mogą prowadzić do zamykania szkół, których funkcje w społecznościach lokalnych wykraczają poza formalną edukację.

Tabela 30. Zmiany liczby uczniów placówek oświatowych w gminie Drobin

Placówka oświatowa	Rok szkolny				
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Szkoła Podstawowa w Cieszewie	50	50	44	46	48
Szkoła Podstawowa w Rogotwórsku	62	62	61	60	51
Szkoła Podstawowa w Łęgu	170	171	183	189	149
Szkoła Podstawowa w Drobinie	322	314	369	381	347
Gimnazjum w Łęgu	71	73	73	81	88
Gimnazjum w Drobinie	236	235	196	203	179
Punkt Przedszkolny w Cieszewie	17	18	16	15	11
Punkt Przedszkolny w Rogotwórsku	14	14	14	8	7
Oddział Przedszkolny w Rogotwórsku	13	13	12	6	11
Gminne Przedszkole w Łęgu	67	67	67	58	78
Miejsko-Gminne Przedszkole w Drobinie	164	169	143	123	139
Liceum Ogólnokształcące	18	20	21	17	5
Technikum	-	-	-	10	25
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	-	-	-	-	7
Razem dzieci w oddziałach przedszkolnych	275	281	252	210	246
Razem uczniów w szkołach podstawowych	604	597	657	676	595
Razem uczniów w gimnazjach	307	308	269	284	267
Razem uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych	18	20	21	27	37
RAZEM	1204	1206	1199	1197	1145

Powyższa tabela pokazuje sytuację w poszczególnych placówkach oświatowych. Czerwonym tłem zaznaczono te, w których liczba uczniów w 2016/17 roku szkolnym była niższa niż w roku 2012/12. Jak widać, liczba ta spadła na wszystkich poza ponadgimnazjalnym poziomach nauczania, najbardziej w gimnazjach, najmniej w szkołach podstawowych.

Ubytek podatników ogranicza możliwości inwestycyjne Gminy w zakresie infrastruktury społecznej. Brak jest lokali socjalnych dla najbardziej potrzebujących rodzin. Poza Drobinem brak jest miejsc spotkań, zarówno dla osób starszych jak i dla młodzieży. Infrastruktura sportowa w zasadzie ogranicza się do przyszkolnej w największych miejscowościach. Gminy nie stać na zatrudnienie animatorów, którzy pokierowali by zajęciami dla chętnych.

Dodatkowo, występuje negatywne sprzężenie zwrotne między czynnikami zewnętrznymi (infrastruktura) a wewnętrznymi (cechy osobowe społeczności). W odbiorze samych mieszkańców, zwłaszcza młodzieży, gmina ma negatywny wizerunek, co napędza ich pasywność i ułatwia decyzje o opuszczeniu jej. W lepszym przypadku powoduje osłabienie więzi społecznych i sprawstwa w kwestii organizacji i funkcjonowania w lokalnej społeczności, a także brak zainteresowania problemami społecznymi, gospodarczymi na poziomie lokalnym i regionalnym.

Rezultatem jest ograniczona aktywność społeczna. Trudno jest zaangażować większe grupy mieszkańców w konsultacje społeczne przy tworzeniu dokumentów strategicznych gminy Drobin. Oddolne inicjatywy wspierające np. seniorów, dzieci i młodzież, kobiety, wobec słabości ekonomicznej lokalnego samorządu, napotykają na barierę lokalową i finansową, co ogranicza ich pozytywne oddziaływanie na społeczność lokalną.

Niski poziom wykształcenia i edukacji

W ciągu ostatnich 5 lat liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkiem szkolnym zmniejszyła się o 5%. W szkołach podstawowych w Cieszewie i Rogotwórsku są klasy liczące kilkoro dzieci.

Oferta ośrodków edukacji ponadgimnazjalnej w gminie Drobin zdecydowanie przegrywa z ofertą sąsiadujących większych ośrodków miejskich, zwłaszcza jeśli idzie o szkoły ogólnokształcące. Jest to o tyle istotne, że w rezultacie reformy oświaty jeden rocznik gimnazjalny zasilił szkoły ponadgimnazjalne. Świadełkiem w tunelu jest wzrost liczby uczniów szkół technicznych, chociaż jest ona ciągle niska. Rozwijanie tego kierunku jest niezmiernie ważne, gdyż: 1/ jest on bliższy potrzebom rynku pracy; 2/wyjazd do szkoły z poza miejscem zamieszkania oznacza często opuszczenie gminy na stałe.

W tym kontekście należy oceniać uzyskiwane przez placówki szkolne wyniki nauczania. Są one wyraźnie niższe, niż średnie dla obszarów wiejskich i małych miast kraju.

Sytuacja w szkołach przekłada się na poziom wykształcenia mieszkańców. Brak jest aktualnych danych na ten temat na poziomie gminnym, jednak bez większego błędu można uznać za reprezentatywne dla gminy Drobin wskaźniki dla powiatu płockiego, na który składa się 12 gmin wiejskich i 3 miejsko-wiejskie (w tym Drobin)

Tabela 31. Wykształcenie mieszkańców

Obszar	Wykształcenie			
	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Polska	14,8 %	27,5 %	18,6 %	39,1 %
Mazowsze	20,4 %	29,2 %	14,5 %	35,9 %
Powiat płocki	10,7%	26,5%	25,9%	36,9%

(Opracowanie własne; źródło: www.polskawliczbach.pl)

Jak pokazują dane, powiat plocki ma niższy wskaźnik osób z wyższym wykształceniem – na poziomie, odpowiednio, około 50% wskaźnika dla Mazowsza i około 70% wskaźnika dla Polski. Ma też (już mniej wyraźnie) niższy wskaźnik osób z wykształceniem średnim i licealnym.

Odwrotna jest sytuacja w odniesieniu do osób z niższym wykształceniem. Wskaźnik osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym dla powiatu plockiego bardzo wyraźnie przekracza te dla Mazowsza i kraju. Wskaźnik osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w powiecie plockim jest nieco wyższy niż ten dla Mazowsza, ale niższy niż dla Polski.

Niski poziom wykształcenia przekłada się na postawy życiowe i zachowania mieszkańców: ich niską aktywność społeczną i polityczną, niską świadomość ekologiczną i prawną, pasywność zawodową, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, skłonność do patologii.

Wysoki poziom bezrobocia

Dane PUP i GUS pokazują, że gmina Drobin miała przez wszystkie lata wyższe wskaźniki bezrobocia niż średnio dla Mazowsza i kraju. W 2016 roku miała co prawda nieco niższą stopę bezrobocia niż powiat plocki, ale za to znacznie większy niż w powiecie udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem.

Największa grupa osób bezrobotnych zamieszkuje w mieście Drobinie. Stanowi ona blisko 37% ogółu bezrobotnych w gminie, a więc więcej niż udział populacji Drobin w populacji gminy. Do sołectw, w których zamieszkuje najwięcej bezrobotnych zaliczają się ponadto Kozłowo, Krajkowo, Psary, Chudzyno, Setropie i Łęg Probostwo. Tylko w 7 sołectwach nie ma (zarejestrowanych) bezrobotnych. Jest mało prawdopodobne, żeby ich nie było w ogóle, zważywszy na częste zjawisko nierejestrowania się osób bezrobotnych oraz charakterystyczne dla obszarów wiejskich zjawisko ukrytego bezrobocia.

Tabela 32. Liczba osób bezrobotnych i stopa bezrobocia w poszczególnych sołectwach gminy Drobin w 2016 roku

Sołectwo	Bezrobotni ogółem	W wieku produkcyjnym	Stopa bezrobocia
Krajkowo	18	78	23,1
Kozłowo	23	179	12,8
Setropie	12	94	12,8
Chudzyno	15	132	11,4
Dobrosielice II	7	63	11,1
Cieszewko	8	75	10,7
Nagórki Olszyny	4	38	10,5
Cieszewo	7	67	10,4
Niemczewo	8	78	10,3
Biskupice	6	58	10,3
Dziewanowo	4	39	10,3
Psary	17	173	9,8
Kowalewo	8	90	8,9
Świerczyn Bęchy	2	24	8,3
Wrogocin	8	97	8,2
Osiedle Drobin I	134	1935	6,9
Osiedle Drobin II			
Sokolniki	6	87	6,9
Gmina	362	5414	6,7
Maliszewko	5	76	6,6
Tupadły	5	77	6,5
Wilkęsy	3	47	6,4
Mlice-Kostery	2	32	6,3
Łęg Probostwo	10	163	6,1

Łęg Kościelny II	6	98	6,1
Cieśle	4	68	5,9
Mogielnica	7	124	5,6
Mokrzak	3	57	5,3
Warszewka	2	40	5,0
Borowo	2	46	4,3
Świerczynek I	6	146	4,1
Świerczynek II			
Kuchary	4	107	3,7
Chudzynek	2	57	3,5
Nowa Wieś - Siemki	3	94	3,2
Karsy	3	111	2,7
Dobrosielice I	2	78	2,6
Budkowo	2	81	2,5
Brzechowo	2	110	1,8
Nagórki Dobrskie	2	146	1,4
Brelki	0	47	0,0
Kłaki	0	83	0,0
Łęg Kościelny I	0	63	0,0
Sokolniki	0	137	0,0
Rogotwórska	0	57	0,0
Stanisławowo	0	50	0,0
Świerczyn	0	56	0,0

Szczególnie negatywną cechą zjawiska bezrobocia w gminie Drobin jest strukturalna niezdolność wielu jej mieszkańców do zatrudnienia się, mierzona długotrwałością okresu bezrobocia. W skali gminy aż ponad 55% bezrobotnych pozostaje długotrwale bez pracy!

Ubóstwo

Ubóstwo materialne jest skutkiem braku zatrudnienia, natomiast inne rodzaje ubóstwa – duchowe, intelektualne i fizyczne (zły stan zdrowia) - są także jego przyczyną. Nie ma statystyk pokazujących zasięg ubóstwa. Pewnym miernikiem może być liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, ale trzeba pamiętać, że nie obejmuje ona wszystkich potrzebujących, rzeczywiste wskaźniki ubóstwa będą więc większe.

Mimo to, różnymi formami pomocy społecznej jest w gminie Drobin objętych aż 395 rodzin. 163 z nich (aż 41%) zamieszkuje w Drobinie. Poza Drobinem, do sołectw z największą liczbą objętych pomocą należą: Setropie, Krajkowo, Łęg Probostwo, Kozłowo, Nagórki Dobrskie i Chudzyno.

Członkowie tych rodzin, bezpośredni i pośredni beneficjenci pomocy, to 1.192 osoby – prawie 15% populacji gminy! Blisko 36% z nich to mieszkańcy Drobin.

Tabela 33. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą w poszczególnych sołectwach gminy Drobin w 2016 roku

Sołectwo	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Osiedle Drobin I	163	426
Osiedle Drobin II		
Setropie	16	50
Krajkowo	14	43
Łęg Probostwo	13	42
Kozłowo	12	44
Świerczynek I	12	41
Świerczynek II		
Nagórki Dobrskie	12	36
Chudzyno	10	34
Dobrosielice II	9	35

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018-2022

Psary	9	34
Wrogocin	9	34
Kowalewo	8	21
Kuchary	8	20
Małachowo	7	36
Mokrzek	7	32
Cieszewko	6	25
Karsy	6	18
Niemczewo	5	21
Maliszewko	5	19
Cieśle	5	16
Sokolniki	5	15
Mogielnica	5	13
Brzechowo	4	15
Nowa Wieś - Siemki	4	14
Biskupice	4	8
Dobrosielice I	4	7
Dziewanowo	3	12
Świerczyn	3	11
Wilkęsy	3	9
Brelki	3	8
Nagórki Olszyny	3	8
Kłaki	3	7
Łęg Kościelny I	3	4
Łęg Kościelny II		
Borowo	2	9
Warszewka	2	5
Chudzynek	2	4
Siemienie	2	4
Stanisławowo	1	4
Świerczyn Bęchy	1	4
Cieszewo	1	3
Budkowo	1	1
Kozłówko		
Mlice-Kostery		
Rogotwórk		
Tupadły		

(Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Drobin)

Interesującej informacji dostarcza odniesienie liczby osób w rodzinach objętych pomocą w poszczególnych miejscowościach do liczby ich mieszkańców. Aż w 20 z nich (w tym także, choć nieznacznie) odsetek osób korzystających bezpośrednio lub pośrednio z pomocy społecznej przekracza wspomnianą, samą w sobie wysoką, średnią gminną. Rekordowe wartości powyżej poziomu 30% (2-krotnie wyższego od średniej gminnej) osiąga on w Dobrosielicach II (ponad 40% !), Mokrzku , Krajkwie, Małachowie, a minimalnie niższy jest w Setropiu.

Tabela 34. Odsetek osób w rodzinach objętych pomocą w populacji miejscowości

Sołectwo	Udział %
Dobrosielice II	41,2
Mokrzak	35,6
Krajkowo	34,4
Małachowo	30,3
Śetropie	29,2
Wrogocin	24,6
Niemczewo	20,8
Cieszewko	20,5
Świerczyn	19,6
Dziewanowo	19,4
Świerczynek I	17,7
Świerczynek II	
Brelki	17,0
Cieśle	16,7
Łęg Probostwo	16,7
Kowalewo	16,2
Nagórki Dobrskie	16,1
Chudzyno	15,8
Kozłowo	15,8
Maliszewko	15,4
Osiedle Drobin I	14,8
Osiedle Drobin II	
MiG Drobin	14,7
Psary	14,0
Wilkęsy	13,2
Nagórki Olszyny	13,1
Nowa Wieś - Siemki	12,5
Kuchary	12,3
Borowo	11,3
Nowe Sokolniki	10,9
Świerczyn Bęchy	10,5
Karsy	9,9
Warszewka	9,8
Biskupice	9,4
Brzechowo	9,1
Kłaki	8,4
Stanisławowo	8,0
Mogielnica	6,9
Dobrosielice I	4,9
Chudzynek	4,5
Siemienie	3,8
Cieszewo	3,2
Łęg Kościelny I	2,5
Łęg Kościelny II	
Budkowo	0,9
Kozłówko	0,0
Mlice-Kostery	0,0
Rogotwórska	0,0
Tupadły	0,0

(Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Drobin)

Przestępczość

Tabela 35. Liczba przestępstw w okresie 2014-2016 w poszczególnych sołectwach gminy Drobin

Sołectwo	Liczba przestępstw w zakresie			
	bójki, pobicia, rozboje	przemocy domowej	kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów	Razem
Małachowo	1	1	2	4
Krajkowo	1	1	2	4
Cieśle	1	0	2	3
Mogielnica	1	0	1	2
Łęg Probostwo	1	0	1	2
Karsy	1	0	0	1
Kowalewo	0	1	2	3
Cieszewo	0	0	3	3
Setropie	0	0	3	3
Psary	0	0	3	3
Kozłowo	0	0	3	3
Brzechowo	0	0	2	2
Tupadły	0	0	2	2
Kuchary	0	0	2	2
Biskupice	0	0	1	1
Chudzyno	0	0	1	1
Cieszewko	0	0	1	1
Dobrosielice II	0	0	1	1
Warszewka	0	0	1	1
Dziewanowo	0	0	1	1
Maliszewko	0	0	1	1
Mokrzak	0	0	1	1
Nagórki Dobrskie	0	0	1	1
Niemczewo	0	0	1	1
Rogotwórk	0	0	1	1
Siemienie	0	0	1	1
Sokolniki	0	0	1	1
Stanisławowo	0	0	1	1
Borowo	0	0	0	0
Brelki	0	0	0	0
Budkowo	0	0	0	0
Chudzynek	0	0	0	0
Dobrosielice I	0	0	0	0
Osiedle Drobin I	0	0	0	0
Osiedle Drobin II	0	0	0	0
Kłaki	0	0	0	0
Kostery	0	0	0	0
Kozłówek	0	0	0	0
Łęg Kościelny I	0	0	0	0
Łęg Kościelny II	0	0	0	0
Nagórki Olszyny	0	0	0	0
Nowa Wieś	0	0	0	0
Siemki	0	0	0	0
Świerczyn	0	0	0	0
Świerczyn Bęchy	0	0	0	0
Świerczynek I	0	0	0	0
Świerczynek II	0	0	0	0
Wilkęsy	0	0	0	0
Wrogocin	0	0	0	0

Obszar gminy Drobin można uznać za relatywnie bezpieczny. Liczba przestępstw, jak na 3-letni okres, jest niezbyt wielka. Nie było też wśród nich przestępstw przeciwko życiu ludzi. Wśród 7 sołectw najbardziej zagrożonych przestępczością znalazły się: Małachowo, Krajkowo, Cieśle, Mogielnica, Łęg Probostwo, Karsy i Kowalewo. We wszystkich miały miejsce przestępstwa przeciw zdrowiu: bójki lub pobicia lub rozboje lub też przypadki przemocy domowej.

Kolejne 21 sołectw było miejscem tylko przestępstw przeciwko mieniu: kradzieży lub kradzieży z włamaniem lub kradzieży pojazdów.

W 21 sołectwach nie zanotowano żadnych przestępstw.

Brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców

Mimo tych statystyk część mieszkańców gminy ma poczucie braku bezpieczeństwa. Częściowo może ono być spowodowane tym że w małych społecznościach wszelkie naruszenia prawa znajdują duży oddźwięk i są długo pamiętane. W tej sytuacji liczba 42 przestępstw przeciwko mieniu może tworzyć poczucie zagrożenia. Mogą mu sprzyjać także obserwowane przypadki chuligaństwa i wandalizmu, które nie znalazły się w policyjnych statystykach.

Brak bezpieczeństwa komunikacyjnego

Przebiegające przez gminę i krzyżujące się w Drobinie dwie drogi krajowe o intensywnym ruchu stanowią zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi, tym bardziej, że tylko droga nr 10 posiada na całej długości pobocze. Pozostałe drogi mają je tylko odcinkami (w tym droga krajowa nr 60) albo wcale. Brakuje chodników i ścieżek rowerowych pozwalających oddzielić ruch pieszy i rowerowy od samochodowego. Mimo, że przez Drobin przebiegają dwie ruchliwe drogi krajowe, miasto nie posiada obwodnicy, która by ograniczyła zagrożenie wypadkami na jego obszarze. Istniejąca sieć dróg generalnie nie jest przystosowana do zwiększonego ruchu kołowego.

Brakuje też oświetlenia większości odcinków biegnących przez obszary zabudowane. Pierwotną przyczyną zagrożenia jest brak wyobraźni (a często bezmyślność) kierowców/rowerzystów/piesznych, ale zwiększają je wyżej wymienione niedostatki techniczne i niezbyt efektywne działania policji.

Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym

Chociaż stopniowo następuje wzrost aktywności społecznej mieszkańców gminy, to tradycyjny, rolniczy charakter społeczności, rozproszenie jej wiejskiej części oraz trwający wiele lat brak działań aktywizujących sprawiły, że wzrost ten następuje z niskiego poziomu i nie osiągnął jeszcze wartości średnich.

Tezę tę potwierdzają dostępne dane liczbowe, np. dotyczące frekwencji w wyborach. Tylko w przypadku wyborów samorządowych są to wartości (na ogół) wyższe niż w powiecie (a także regionie i kraju), w przypadku wszystkich innych rodzajów wyborów: parlamentarnych, prezydenckich i do Parlamentu Europejskiego są wyraźnie niższe.

Szybszy wzrost aktywności kulturalnej utrudniają braki infrastruktury kulturalnej. Brakuje tak podstawowego obiektu, jakim jest Ośrodek Kultury. Brak jest też świetlic na obszarach wiejskich, a mogące pełnić ich funkcję remizy OSP są z reguły w raczej złym stanie technicznym.

Tabela 36. Zakres i zasięg negatywnych zjawisk społecznych

Negatywne zjawisko społeczne	Zasięg terytorialny
Postępująca od wielu lat depopulacja gminy: - negatywny przyrost naturalny - negatywny bilans migracji - spadek liczby mieszkańców olbrzymiej większości sołectw i miasta Drobin	Wszystkie sołectwa gminy oprócz Krajkowa, Dobrosielic I, Dziewanowa, Kozłówka, Biskupic, Nowej Wsi, Świerczyna i Łęgu Kościelnego
Niski poziom wykształcenia i edukacji: - niski odsetek mieszkańców z wykształceniem średnim i wyższym, - wyniki szkół podstawowych poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju (poza SP Cieszewo) - wyniki gimnazjów poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju, - mała atrakcyjność szkół ponadgimnazjalnych w gminie - niska świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego dla budowania tożsamości mieszkańców	Wszystkie sołectwa gminy i miasto Drobin
Wysoki poziom bezrobocia: - rejestrowanego - nierejestrowanego - ukrytego (nadmierne zatrudnienie w gospodarstwach rolnych)	Wszystkie sołectwa gminy i miasto Drobin
Ubóstwo	Wszystkie sołectwa gminy i miasto Drobin
Brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców (spowodowany przestępstwami przeciw mieniu, przypadkami chuligaństwa i wandalizmu)	Cały obszar gminy (jako efekt rozchodzenia się w lokalnej społeczności informacji o popełnionych przestępstwach)
Przestępczość	28 sołectw (zarejestrowane przypadki przestępstw przeciw mieniu i zdrowiu) Znaczna część sołectw gminy (nierejestrowana przemoc domowa)
Brak bezpieczeństwa komunikacyjnego (zagrożenie wypadkami ze względu na nieprzestrzeganie przepisów przez uczestników ruchu drogowego, niedostosowanie dróg/złą organizację ruchu i nieefektywność działań Policji)	Wszystkie sołectwa gminy i miasto Drobin
Niski poziom kapitału społecznego (niski poziom aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym - niska frekwencja wyborcza, negatywne postrzeganie miasta i gminy przez młodzież)	Wszystkie sołectwa gminy

Analiza zasięgu negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy pozwala uznać cały jej obszar za nimi dotknięty, gdyż każde sołectwo dotyka przynajmniej jeden, a faktycznie – kilka, z nich.

1.2. Negatywne zjawiska w innych sferach

Negatywnym zjawiskom społecznym towarzyszą negatywne zjawiska w innych sferach: gospodarczej, środowiska, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Sfera gospodarcza

Niski stopień przedsiębiorczości

Tabela 37 . Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych sołectwach gminy Drobin w 2016 roku

Sołectwo	Liczba podmiotów	L. mieszkańców w wieku produkcyjnym	Wskaźnik przedsiębiorczości
Chudzynek	0	57	0
Dobrosielice I	0	78	0
Dobrosielice II	0	63	0
Kłaki	0	62	0
Świerczyn Bęchy	0	24	0
Stanisławowo	0	32	0
Warszewka	0	40	0
Wilkęsy	0	47	0
Nagórki Dobrskie	1	146	68
Kuchary	1	107	93
Wrogocin	1	97	103
Nowa Wieś	1	94	106
Krajkowo	1	78	128
Niemczewo	1	78	128
Maliszewko	1	76	132
Cieszewko	1	75	133
Cieśle	1	68	147
Mokrzek	1	57	175
Setropie	2	94	213
Borowo	1	46	217
Kowalewo	2	90	222
Kozłowo	4	179	223
Budkowo	2	81	247
Tupadły	2	77	260
Psary	5	173	289
Cieszewo	2	67	299
Chudzyno	4	132	303
Mlice-Kostery	1	32	313
Świerczynek I	5	146	342
Świerczynek II	0		
Biskupice	2	58	345
Karsy	4	111	360
Łęg Probostwo	6	163	368
Brelki	1	27	370
Mogielnica	5	124	403
Łęg Kościelny I	4	98	408
Łęg Kościelny II			
Sokolniki	4	87	460
Dziewanowo	2	39	513
Nagórki Olszyny	2	38	526
Rogotwórski	2	35	571
Osiedle Drobin I	114	1936	589
Osiedle Drobin II			
Brzechowo	8	110	727
Kozłówko	2	23	870
Świerczyn	4	42	952
Siemienie	7	66	1061

(Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Drobin)

Niska konkurencyjność gminy dla inwestorów

Układ osadniczy i drogowy sprawia, że pobliskie ośrodki miejskie stanowią rynki pracy dla mieszkańców gminy Drobin. Jednocześnie miasto Drobin musi z nimi konkurować o inwestycje zewnętrzne, w handlu detalicznym, a nawet w sferze usług społecznych (np. część uczniów z terenu gminy uczęszcza do szkół ponadpodstawowych w pobliskim Raciążu, a także w Płocku).

Drobin jest jedynym z wymienionych ośrodków, który nie posiada połączenia z siecią kolejową. Ten brak nie sprzyja lokalizacji w gminie większych zakładów produkcyjnych. Czyni natomiast bardziej konkurencyjnymi względem pobliskie, posiadające kolej miasta: Raciąż, Sierpc, Płońsk, Płock, Ciechanów. Dodatkowym niekorzystnym czynnikiem rozwojowym jest fakt, że miasto Drobin jest najmniejszym z tych miast. Jako takie stanowi mało atrakcyjny rynek dla przedsiębiorców, zarówno rynek zbytu, jak i pracy. W jeszcze większym stopniu problem ten dotyczy sołectw wiejskich w gminie – niewielkich i o rozproszonym osadnictwie. Ogranicza to także możliwości inwestycyjne Drobin, czy to w zakresie infrastruktury technicznej czy też społecznej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Problemy/bariery rozwoju społecznego i gospodarczego w tej sferze wiążą się zarówno z cechami terytorium gminy Drobin jak z sięgającymi daleko w przeszłość zaniechaniami władz (wszystkich poziomów) i społeczności gminy.

Warunki naturalne ograniczające istotne funkcje obszaru

Do pierwszych można zaliczyć niski wskaźnik lesistości gminy – 4,7% i, co za tym idzie, brak większych kompleksów leśnych – lasy są rozdrobione i nierównomiernie rozmieszczone. Należy do nich także znikomy udział wód powierzchniowych w powierzchni gminy. Obie te cechy nie tylko ograniczają atrakcyjność turystyczną gminy (która nie jest dla społeczności lokalnej priorytetem), nie tylko zmniejszają jej walory rekreacyjne dla samych mieszkańców, ale także – w świetle przeprowadzonych badań naukowych – tworzą mniej korzystne warunki dla produkty rolniczej.

Silnie rozproszone osadnictwo na obszarze gminy

Czynnikiem oddziałującym negatywnie na rozwój gminy Drobin jest rozproszenie układu osadniczego. Gmina jest podzielona aż na 49 sołectw. Największym ośrodkiem osadniczym jest miasto Drobin, które skupia prawie 35% populacji gminy. Jednak pozostałe 65% stanowią mieszkańcy aż 47 sołectw, z których tylko 5 przekracza liczbę 200 mieszkańców. Tak duże rozproszenie osadnictwa generuje nadmierne koszty rozwoju i utrzymania infrastruktury, których nie są w stanie pokryć lokalne, w istotnej części – rolnicze społeczności i które spowalniają rozwój gminnego ośrodka administracyjnego i usługowego, jakim jest miasto Drobin.

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan techniczny

Niezadawalający, w subiektywnym odczuciu wielu mieszkańców, jest stan części sieci drogowej - dróg powiatowych i gminnych – łączących obszar gminy z drogami krajowymi. Stan dróg jest obiektywnie istotny z racji rozproszenia sieci osadniczej gminy – mieszkańcy nawet niewielkich wsi chcą mieć drogi dojazdowe o możliwie wysokim standardzie. Władze Gminy utrzymują te drogi w relatywnie dobrym stanie (na miarę finansowych możliwości Gminy). Biorąc pod uwagę powierzchnię powiatu płockiego (jeden z największych na Mazowszu i większych w kraju), trudniejszym zadaniem jest odpowiednie utrzymanie dróg powiatowych. Brakuje ścieżek rowerowych i chodników (pozwalających na oddzielenie ruchu pieszego i rowerowego), więcej – większość dróg nie ma nawet poboczy.

Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan techniczny

Infrastruktura społeczna na obszarze gminy skoncentrowana jest w Drobinie. Poza nim znajdują się tylko 3 szkoły podstawowe (w Łęgu Probostwie, Cieszewie i Rogotwórsku), przedszkole gminne i filia biblioteki gminnej (obie placówki w Łęgu Probostwie). W 9 wsiach istnieją remizy OSP, ale ich standard

jest niski. Poza Drobinem (i w pewnym stopniu Łęgu Probostwie) praktycznie brakuje przestrzeni publicznej – ogólnie dostępnych obiektów zamkniętych (budynki) i otwartych, w których mieszkańcy mogliby spotykać się i prowadzić wspólne działania.

Ale nawet w Drobinie infrastruktura pozostawia wiele do życzenia. Brakuje Ośrodka Kultury, przystanku autobusowego z toaletą, punktu gastronomicznego (w centrum), funkcjonalnego pomieszczenia posterunku policji o przyzwoitym standardzie. Brakuje obiektów rekreacyjnych, poza obiektem MOKSiR-u.

Małe wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów rekreacyjnych

Można by oczekiwać, że w gminie zasadniczo wiejskiej, z niewielkim ośrodkiem miejskim, z przyrodą otaczającą siedziby ludzkie lub obecną w pobliżu nich, do nie ma zasadniczo potrzeby rekreacji. A jednak wśród zgłaszanych potrzeb i opinii mieszkańców znalazły się opinie dotyczące potrzeby budowy, uzupełnienia lub odnowy przestrzeni publicznej, terenów zieleni, rekreacji i wypoczynku czy budowy siłowni zewnętrznych.

Istotnie liczba obiektów rekreacyjnych w gminie jest niska, nawet jak na standardy polskich wsi i małych miasteczek, które w ostatnich latach wyraźnie się podniosły. W zasadzie nie występuje ona (poza przyszkolnymi boiskami) w sołectwach poza Drobinem, a i tu nie jest kompletna. Jest to na pewno jeden z czynników tworzących negatywny wizerunek gminy w oczach jej młodych mieszkańców – grupy kluczowej dla przyszłości gminy.

Brak dostępu do podstawowych usług

Obecny wskaźnik skanalizowania gminy wg stanu na 2015 rok wynosi ok. 38 %, ale tylko mieszkańcy miasta Drobin oraz miejscowości Krajkowo i częściowo wsi Psary posiadają zbiorczy system odprowadzenia ścieków bytowych. Na obszarach o zabudowie rozproszonej ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach na nieczystości ciekłe, nie zawsze jednak szczelnych. Praktycznie, nie ma oczyszczalni przydomowych, ich liczba wynosi zaledwie 17, liczba korzystających mieszkańców - 85.

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się głównie ze źródeł indywidualnych opalanych w większości węglem kamiennym lub innymi rodzajami paliw stałych, często niskiej jakości. Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej średniego ciśnienia, co uniemożliwia stosowanie tego, bardziej ekologicznego i wygodniejszego w użytku, paliwa w gospodarstwach domowych. Brak jest zbiorowych źródeł ciepła, tylko w Drobinie funkcjonuje kotłownia, opalana węglem kamiennym, o mocy 500 kW.

Niski poziom obsługi komunikacyjnej

Gmina posiada relatywnie dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą powiązania zewnętrzne jak i wewnętrzne. Jednak ilość połączeń komunikacyjnych, w opinii mieszkańców, nie odpowiada potrzebom w tym zakresie.

Niedobór lub niska jakość terenów publicznych

Rozproszenie sieci osadniczej nie sprzyja tworzeniu przestrzeni publicznej, która służyłaby integracji i wspólnym działaniom mieszkańców oraz stanowiła wizytówkę sołectwa i czynnik budujący lokalną tożsamość – warunek zaangażowania się w działania na rzecz rozwoju lokalnego. Jednak nawet tam, gdzie jest miejsce na taką przestrzeń, uwarunkowania historyczne i niska świadomość sprawiły, że jej nie ma lub jest niskiej jakości. Dotyczy to zarówno obiektów zamkniętych (świetlice, kluby), jak i otwartych (skwery, place zabaw, boiska).

Sfera środowiska

Zanieczyszczenie powietrza

Miasto i gmina Drobin leżą w strefie mazowieckiej, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne stężenia pyłu PM10, PM2,5, ozonu i benzo(a)pirenu. Obszar cechują znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych wprowadzanych do powietrza, głównie dwutlenku węgla pochodzącego z ogrzewania gospodarstw domowych przy użyciu węgla kamiennego. Obserwuje się wzrost poziomu emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na terenie powiatu plockiego. Dobrej jakości powietrza nie sprzyjają:

- stale wzrastający ruch komunikacyjny,
- przeważający transport indywidualny,
- niski stopień udziału OZE, w tym brak wykorzystania OZE w budynkach należących do Gminy
- słaba świadomość ekologiczna mieszkańców,
- wykorzystywanie przestarzałego i energochłonnego systemu oświetlenia ulicznego
- wysokie zużycie energii elektrycznej w gminie
- duża liczba użytkowanych starych pojazdów
- brak punktu monitoringu powietrza na terenie gminy
- brak obwodnic w ciągu dróg krajowych terenów najbardziej zurbanizowanych, szczególnie Drobin
- brak dostosowania istniejącej sieci dróg do zwiększonego ruchu kołowego

Zanieczyszczenie wód

Wody podziemne na obszarze gromadzone są w środku porowym, co powoduje ich znaczną podatność na zanieczyszczenia. Co prawda duża część z nich zalega głęboko, co zmniejsza zagrożenie, ale część znajduje się pod dolinami rzek, gdzie warstwa izolacyjna jest cieńsza.

10% powierzchni gminy położona jest w granicach jednostek występowania wód powierzchniowych, które charakteryzują się złym stanem wód i zagrożone są nieosiągnięciem wyznaczonego celu środowiskowego.

Główne źródło zanieczyszczeń stanowi rolnictwo. Ponad połowa miasta i gminy Drobin znajduje się w granicach obszaru OSN (Obszary Szczególnie Narażone - tereny, na których należy ograniczyć przedostawanie się azotu ze źródeł rolniczych do wód powierzchniowych i gruntowych).

Zanieczyszczaniu wód sprzyja też niski wskaźnik skanalizowania – na terenach wiejskich przeważa zabudowa rozproszona, gdzie ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, często nieszczelnych.

Kontrolę jakości wód utrudnia brak punktów monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie miasta i gminy Drobin. Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej utrudnia zaś dekapitalizacja urządzeń melioracyjnych i niski wskaźnik małej retencji – brak większych zbiorników wodnych, naturalnych i sztucznych.

Gospodarka odpadami

Chociaż przyjęcie ustawy o utrzymaniu porządku w gminach generalnie poskutkowało poprawą sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, także w gminie Drobin, jest ona ciągle daleka od ideału. Składają się na to:

- trudności w zlokalizowaniu i likwidowaniu „dzikich wysypisk”, jest to ponadto duże obciążenie finansowe dla miasta i gminy Drobin
- wysokie koszty dla mieszkańców związane z systemem gospodarowania odpadami
- brak na terenie gminy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) – miasto i gmina Drobin wraz z pozostałymi gminami wchodzącymi w skład Związku Gmin Regionu Płockiego posiada wspólny PSZOK zlokalizowany w m. Gąbin (gm. Gąbin) przy ul. Strażackiej 6 (odległy o ok. 50 km)
- wysokie koszty unieszkodliwiania odpadów (np. zawierających PCB, przeterminowane środki ochrony roślin),

- brak lub zbyt mała ilość instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych na terenie województwa zmusza do transportowania odpadów na znaczne odległości, co m.in. podnosi koszty (odpady medyczne i weterynaryjne, odpady zawierające azbest).

Niska świadomość ekologiczna mieszkańców

Problemem negatywnie rzutującym na stan środowiska na terenie gminy jest niska świadomość proekologiczna, która sprawia że bardzo częste są przypadki wypalania traw, niszczenia zieleni (drzew w lesie, nieuzasadnionego wyrębu na terenach prywatnych), tworzenia dzikich składowisk śmieci.

Inne jej skutki to: niski stopień segregacji odpadów u źródła, spalanie odpadów w kotłach domowych, wynikające z przyzwyczajaj lub niewiedzy pozbywanie się odpadów w sposób nielegalny.

O ile brak wielkopowierzchniowych obszarów chronionych na terenie miasta i gminy Drobin można zakwalifikować jako pochodną jej ograniczonych walorów przyrodniczych, to brak opracowania ekofizjograficznego dla miasta i gminy Drobin i rzetelnie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej należy uznać także za przejaw niskiej świadomości ekologicznej.

Sfera techniczna

Najważniejszym elementem sfery technicznej w gminie Drobin, realizującym jedną z podstawowych potrzeb człowieka – potrzebę schronienia są budynki. Ich ilość przekracza pięć tysięcy. Tylko około 14% budynków jest względnie nowych – powstało po 1989 roku. Przytłaczająca większość budynków (oinad 77%) powstała w okresie PRL, w latach 1945-1989. Liczą więc minimum 28 lat, a w skrajnych przypadkach nawet 72 lata. Ponad 8% budynków powstało przed 1945 rokiem.

Największy udział nowych budynków ma miasto Drobin, ale i tak tylko co 4-ty budynek powstał tu po 1989 roku. Ale Drobin ma też relatywnie duży udział budynków najstarszych, sprzed 1945 roku. Ten wskaźnik daje mu pod tym względem dopiero 4-te miejsce w gminie, ale ich liczba (ponad 200), centralna lokalizacja w mieście, komunalna własność (a więc potencjał do realizacji funkcji publicznych), a przede wszystkim kulturowa wartość tworzą obowiązek objęcia ich szczególną troską i ochroną. Obowiązek ten jest zapisany zarówno w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drobin*, jak i w *Miejscowym planie zagospodarowania miasta Drobin*.

Tabela 38. Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., przed 1990 r. oraz od 1990 r. w poszczególnych sołectwach gminy Drobin

Sołectwo	Liczba/odsetek budynków							
	Sprzed 1945 r.	% ogólnej liczby	Z okresu 1945-1989	% ogólnej liczby	Wybudowanych po 1989 r.	% ogólnej liczby	ogółem	% ogólnej liczby
Krajkowo	0	0 %	24	100 %	0	0 %	24	100%
Brelki	0	0 %	39	100 %	0	0 %	39	100%
Cieszewko	5	6 %	71	93 %	1	1 %	77	100%
Kozłówko	6	13 %	38	85 %	1	2 %	45	100%
Wrogocin	12	12 %	83	86 %	2	2 %	97	100%
Nagórki Dobrskie	10	9 %	100	87 %	5	4 %	115	100%
Dobrosielice I	6	6 %	87	90 %	4	4 %	97	100%
Rogotwórk	3	6 %	43	90 %	2	4 %	48	100%
Tupadły	3	5 %	50	91 %	2	4 %	55	100%
Cieszewo	1	2 %	54	94 %	2	4 %	57	100%
Świerczyn	10	16 %	49	79 %	3	5 %	62	100%
Setropie	11	12 %	76	83 %	5	5 %	92	100%
Mokrz	4	5 %	67	89 %	4	5 %	75	100%

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018-2022

Nagórki Olszyny	3	9 %	28	85 %	2	6 %	33	100%
Małachowo	4	5 %	69	89 %	5	6 %	78	100%
Stanisławowo	5	8 %	51	85 %	4	7 %	60	100%
Niemczewo	2	3 %	63	90 %	5	7 %	70	100%
Kowalewo	2	2 %	89	89 %	7	7 %	98	100%
Sokolniki	0	0%	77	93 %	6	7 %	83	100%
Brzechowo	10	8 %	99	83 %	10	8 %	119	100%
Siemienie	23	24 %	63	64 %	9	9 %	95	100%
Biskupice	4	6 %	60	85 %	6	9 %	70	100%
Warszewka	3	6 %	40	85 %	4	9 %	47	100%
Łęg Kościelny I	2	2 %	116	89 %	12	9 %	130	100%
Łęg Kościelny II								
Kłaki	1	1 %	68	90 %	7	9 %	76	100%
Psary	13	14 %	73	76 %	10	10 %	96	100%
Borowo	4	7 %	48	83 %	6	10 %	58	100%
Budkowo	3	4 %	72	86 %	8	10 %	83	100%
Kozłowo	3	2 %	162	88 %	18	10 %	183	100%
Maliszewko	1	1 %	62	89 %	7	10 %	70	100%
Karsy	7	5 %	123	84 %	16	11 %	146	100%
Mogielnica	4	3 %	130	85 %	18	12 %	152	100%
Wilkęsy	2	3 %	50	85 %	7	12 %	59	100%
Kostery	1	2 %	41	86 %	6	12 %	48	100%
Dobrosielice II	0	0 %	77	87 %	11	13 %	88	100%
Kuchary	24	16 %	102	68 %	23	16 %	149	100%
Chudzynek	10	14 %	51	69 %	12	16 %	73	100%
Cieśle	2	4 %	42	79 %	9	17 %	53	100%
Łęg Probostwo	20	11 %	126	71 %	32	18 %	178	100%
Nowa Wieś - Siemki	7	7 %	73	74 %	18	18 %	98	100%
Chudzyno	3	2 %	117	79 %	28	19 %	148	100%
Świerczynek I	2	1 %	150	80 %	35	19 %	187	100%
Świerczynek II								
Dziewanowo	0	0 %	37	80 %	9	20 %	46	100%
Osiedle Drobin I	203	14 %	918	62 %	369	25 %	1490	100%
Osiedle Drobin II								
Świerczyn Bęchy	bd	-	bd	-	bd	-	bd	-
Razem	439	8,4 %	4058	77,3 %	750	14,3%	5247	100%

Tab. 39. Zakres i zasięg negatywnych zjawisk w innych sferach

Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Wszystkie sołectwa gminy (mała liczba przedsiębiorstw)
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Wszystkie sołectwa gminy (mała liczba średnich i większych firm: brak potencjału wzrostu u większości firm)
Niska konkurencyjność gminy dla inwestorów	Wszystkie sołectwa, w tym także miasto Drobin
Sfera środowiska	
Przekroczenia standardów jakości środowiska	Wszystkie sołectwa gminy (zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym)
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Wszystkie sołectwa gminy (azbest)
Dziki wysypiska	Znaczna część sołectw
Zanieczyszczanie wód powierzchniowych/podziemnych	Wszystkie sołectwa gminy (nieszczelne szamba, spływ powierzchniowy z pól)

Mała świadomość ekologiczna społeczeństwa	Wszystkie sołectwa gminy (zachowania negatywnie oddziałujące na stan środowiska)
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Silnie rozproszone osadnictwo na obszarze gminy	Wszystkie sołectwa poza miastem Drobin
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną lub jej zły stan techniczny	Wszystkie sołectwa gminy (niezadowolający stan wielu dróg, brak poboczy, brak ścieżek rowerowych)
	Większość sołectw (chodniki)
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną lub jej zły stan techniczny	Wszystkie sołectwa (brak świetlic lub ich zły stan techniczny;
	Większość sołectw (brak lub zły stan techniczny obiektów rekreacyjnych i sportowych)
Małe wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów rekreacyjnych	Wszystkie sołectwa (brak infrastruktury turystycznej lub/i rekreacyjnej)
Zły stan większości obiektów dziedzictwa kulturowego	Większość sołectw
Brak dostępu do podstawowych usług	Wszystkie sołectwa gminy (brak sieci gazowej)
	Większość sołectw (sieć kanalizacyjna)
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Większość sołectw (zbyt mała liczba lub brak połączeń)
Zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi	Wszystkie sołectwa – w największym stopniu miejscowości położone przy drogach krajowych, w tym miasto Drobin
Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Wszystkie sołectwa gminy (brak lub niedostatek uzbrojonych terenów inwestycyjnych)
Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Wszystkie sołectwa gminy
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Wszystkie sołectwa gminy
Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	Wszystkie sołectwa gminy (brak wykorzystania ekologicznych źródeł energii, niska efektywność energetyczna budynków, niepodłączenie do sieci kanalizacyjnej /brak oczyszczalni przydomowych)

Powyżej opisane cechy społeczności i obszaru gminy Drobin pozwalają uznać ją w całości za obszar zdegradowany według definicji zawartej w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji i jako taką – kwalifikującą się do wyznaczenia zgodnego z Ustawą obszaru rewitalizacji.

2. Obszar rewitalizacji

2.1. Metodyka

Proces delimitacji obszaru rewitalizacji został oparty z jednej strony na 'twardych', weryfikowalnych danych statystycznych dla poszczególnych sołectw gminy, a z drugiej na opiniach mieszkańców wyrażonych w ankietach, wywiadach bezpośrednich oraz w trakcie warsztatów. Oparcie delimitacji o dane statystyczne i opinie mieszkańców umożliwiło wzajemną, „krzyżową” weryfikację zasadności informacji z jednego i drugiego źródła.

W trakcie analizy danych statystycznych kryterium wyboru były wartości bezwzględne negatywnych zjawisk w poszczególnych sołectwach – chodziło o identyfikację społeczności lokalnych obejmujących

największe ilościowo grupy osób dotkniętych negatywnym zjawiskiem / stanowiących potencjał dla rozwoju gminy. W przypadku wystąpienia jednakowych wartości stosowane było kryterium dodatkowe, jakim jest natężenie danego zjawiska/potencjału w danym sołectwie (jego wartość względna: odsetek osób objętych w ogólnej liczbie mieszkańców sołectwa).

W oparciu o te wartości poszczególnym sołectwom przyporządkowana została wartość rankingowa. W przypadku wskaźników dotyczących negatywnych zjawisk, sołectwom o największej liczbie osób nim dotkniętych przyporządkowano najniższe wartości rankingu, a w przypadku wskaźników dotyczących potencjałów – najwyższe.

Przyjęte zostały następujące kryteria, odnoszące się do negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i technicznych, dla których dostępne były dane statystyczne na poziomie sołectw:

- 1/ zmiana liczby mieszkańców danego sołectwa w okresie 2012-2016
- 2/ udział bezrobotnych (zarejestrowanych) z danego sołectwa w odniesieniu do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 roku
- 3/ udział osób objętych pomocą społeczną z danego sołectwa w populacji miejscowości w 2016 roku
- 4/ liczba przestępstw na obszarze danego sołectwa gminie w okresie 2013-2016
- 5/ liczba firm w danym sołectwie w 2016 roku (w odniesieniu do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym)
- 6/ odsetek budynków mieszkalnych powstałych po 1989 roku w ich ogólnej liczbie.

Wartości rankingowe wszystkich kryteriów dla każdego sołectwa zostały uśrednione. Te średnie wartości zostały następnie pomnożone przez wyliczone dla sołectw współczynniki istotności oparte na ich populacji – stanowiące iloraz średniej liczby mieszkańców statystycznego sołectwa w gminie (180,6) do liczby mieszkańców danego sołectwa. Wielkość populacji sołectw będzie bowiem wpływać na efektywność ekonomiczną i poziom oddziaływania założonych działań rewitalizacyjnych.

Otrzymane w ten sposób wskaźniki rewitalizacji stały się podstawą dla sporządzenia listy rankingowej sołectw gminy Drobin wymagających działań rewitalizacyjnych. Lista ta została odniesiona do opinii mieszkańców zebranych za pomocą ankiet, w trakcie warsztatów i wywiadów indywidualnych, a także do kierunków zagospodarowania obszaru gminy zdefiniowanych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Drobin*. W efekcie, po uwzględnieniu wymogów formalnych dla obszarów rewitalizacji (nie więcej niż 20% powierzchni i 30% populacji gminy) został określony obszar rewitalizacji dla gminy Drobin.

2.2. Zasięg obszaru rewitalizacji

Poniższa tabela zawiera zestawienie wskaźników określających ważony poziom negatywnych zjawisk ograniczających rozwój społeczno-gospodarczy gminy Drobin i obniżających jakość życia mieszkańców - w odniesieniu poszczególnych sołectw.

Tab. 40. Wskaźniki rewitalizacji i wskaźniki składowe dla sołectw

LP.	Sołectwo	Zmiany populacji	Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Przedsiębiorczość	Wiek budynków	WARTOŚĆ ŚREDNIA	WSPÓŁCZYNNIK ISTOTNOŚCI	WSKAŹNIK POTRZEB REWITALIZ.
1	Osiedle Drobin I	24	16	21	49	42	46	33,0	15,93	2,07
	Osiedle Drobin II									
2	Kozłowo	17	2	18	8	22	30	16,2	1,54	10,50
3	Setropie	43	2	5	8	19	12	14,8	0,95	14,09
4	Psary	21	12	23	8	25	27	19,3	1,35	14,32

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin na lata 2018-2022

5	Nagórki Dobrskie	26	39	17	15	9	6	18,7	1,23	15,18
6	Krajkowo	48	1	3	1	13	1	11,2	0,69	16,23
7	Chudzyno	18	4	18	15	27	42	20,7	1,21	17,11
8	Łęg Probstwo	30	22	14	4	33	40	23,8	1,39	17,15
9	Cieszewko	22	6	8	15	16	3	11,7	0,68	17,16
10	Kowalewo	7	13	16	7	21	18	13,7	0,72	18,98
11	Dobrosielice II	2	5	1	15	1	36	10,0	0,47	21,29
12	Kuchary	15	32	27	12	10	37	22,3	0,90	22,17
13	Niemczewo	16	9	7	15	13	17	12,8	0,56	22,92
14	Mogielnica	10	26	37	4	35	33	24,2	1,05	23,02
15	Karsy	4	35	31	6	32	32	23,3	1,01	23,07
16	Świerczynek I	8	30	11	49	29	43	30,4	1,28	23,76
	Świerczynek II	33			49					
17	Wrogocin	27	15	6	49	11	5	18,8	0,76	24,78
18	Małachowo	27	48	4	1	bd	15	19,0	0,66	28,79
19	Sokolniki	5	18	39	15	38	19	22,3	0,76	29,39
20	Mokrz	23	27	2	15	18	13	16,3	0,50	32,67
21	Maliszewko	35	19	20	15	15	31	22,5	0,68	33,09
22	Cieszewo	12	8	41	8	26	10	17,5	0,52	33,65
23	Brzechowo	39	38	34	12	44	20	31,2	0,91	34,25
24	Tupadły	3	20	48	12	24	9	19,3	0,54	35,74
25	Dobrosielice I	47	36	38	49	1	7	29,7	0,79	37,59
26	Nowa Wieś-Siemki	40	34	26	49	12	41	33,7	0,81	41,56
27	Łęg Kościelny I	40	48	42	49	36	24	37,5	0,89	42,13
	Łęg Kościelny II	36	24		49					
28	Cieśle	38	25	14	3	17	39	22,7	0,53	42,77
29	Siemienie	11	48	40	15	47	21	30,3	0,58	52,30
30	Biskupice	45	9	33	15	31	22	25,8	0,47	54,89
31	Budkowo	34	37	44	49	23	29	36,0	0,64	56,25
32	Warszewka	1	28	32	15	1	23	16,7	0,28	59,64
33	Chudzynek	19	33	39	49	1	38	29,8	0,50	59,67
34	Kłaki	29	48	35	49	1	26	31,3	0,46	68,12
35	Borowo	32	29	28	49	20	28	31,0	0,44	70,45
36	Wilkęsy	37	21	24	49	1	33	27,5	0,38	72,37
37	Nagórki Olszyny	20	7	25	49	40	14	25,8	0,34	75,98
38	Stanisławowo	13	48	36	15	1	16	21,5	0,28	76,79
39	Dziewanowo	46	9	10	15	39	45	27,3	0,34	80,29
40	Brelki	6	48	13	49	34	1	25,2	0,26	96,79
41	Rogotwórk	31	48	48	15	41	7	31,7	0,32	98,96
42	Świerczyn Bęchy	14	14	30	49	1	bd	21,0	0,21	100,00
43	Świerczyn	40	48	9	49	46	11	33,8	0,31	109,14
44	Mlice-Kostery	9	22	48	49	28	35	31,8	0,27	117,90
45	Kozłówko	44	48	48	49	45	4	39,7	0,20	198,50

(Opracowanie własne)

Obliczone na podstawie dostępnych danych statystycznych potrzeby rewitalizacyjne poszczególnych sołectw - w kontekście ich wpływu na rozwój całej gminy – znalazły potwierdzenie w zebranych opiniach interesariuszy. Odpowiadając na pytanie „*Jakie obszary (sołectwa) gminy Drobin cechuje największe natężenie problemów?*”, mieszkańcy wskazywali różne sołectwa (często te, w których zamieszkują) i dotyczące ich problemy/negatywne zjawiska, ale zgodnie podkreślali znaczenie Drobin jako gminnego centrum usług publicznych i komercyjnych świadczonych na rzecz całej społeczności gminy oraz jego problemy/słabości., ograniczające efektywność tych usług.

Wpisują się także w kierunkowy dokument planistyczny dla gminy, jakim jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Drobin*. Zgodnie ze *Studium*:

„ Ze względu na miejsko-wiejski charakter w przestrzeni Gminy można wyróżnić dwie czytelne struktury funkcjonalno-przestrzenne:

- 1) obszar centralny z wyróżniającym się jednym ośrodkiem - miastem Drobin, o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjno-usługowej;
- 2) pozostały obszar Gminy – układy przestrzenne obszarów wiejskich – z dominacją funkcji rolniczych i przyrodniczych oraz kilkoma wyróżniającymi się niewielkimi ośrodkami w Kozłowie, Łęgu Probostwie i wsi Chudzyno. (...)

Bardziej złożone układy przestrzenne reprezentują:

- 1) miasto Drobin o złożonym układzie z ukształtowanym średniowiecznym centrum;
- 2) miejscowość Łęg Probostwo, w której zabudowa koncentruje się przy kilku krzyżujących się ze sobą drogach z kształtującym się centrum.

Pozostały obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny, z niewielkimi koncentracjami zabudowy i kształtującymi się centrami we wsiach: Kozłowo, Setropie, Chudzyno, Nagórki Dobrskie, Rogotwórk. (...)

Zagrożeniem dla osiągnięcia i utrzymania ładu przestrzennego w gminie Drobin może stać się postępujący nieplanowo i chaotycznie rozwój zabudowy, szczególnie w miejscowościach najgęściej zaludnionych. Postępująca presja do realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska przyrodniczego obszaru. Konieczne jest podjęcie szerszych działań związanych z kształtowaniem przestrzeni publicznych – placów, publicznie dostępnych terenów zielonych.”

W odniesieniu do obszarów przestrzeni publicznych *Studium* stwierdza :

„Jednym z najważniejszych elementów kształtowania strefy centrum miasta Drobin jest wykreowanie atrakcyjnej, wielofunkcyjnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, stanowiącej wizytówkę Gminy. Właściwie ukształtowana przestrzeń publiczna może sprzyjać interakcji pomiędzy jednostkami, grupami społecznymi, definiuje tożsamość i przynależność do Gminy. Zakorzeniona w świadomości mieszkańców wartość przestrzeni zlokalizowanej w Mieście warunkuje mentalną przynależność oraz chęć i potrzebę uczestniczenia w życiu Gminy.

Biorąc pod uwagę w/w kryteria wyznaczono obszar przestrzeni publicznej w centrum miasta Drobin, obejmujący Rynek wraz z najbliższym otoczeniem. Kształtowanie przestrzeni publicznej wymaga:

- 1) przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych;
 - 2) podniesienia standardu zagospodarowania terenów publicznych oraz otaczającej ich zabudowy;
- (...)

W odniesieniu do kształtowania wielofunkcyjnego rozwoju wsi *Studium* mówi:

„Kształtowanie wielofunkcyjnego rozwoju wsi winno polegać na wzbogaceniu przestrzeni poprzez:

- 1) kształtowanie wielofunkcyjnych centrów wsi, szczególnie gęsto zaludnionych o zwartej zabudowie – Łęg Probostwo, Kozłowo, Rogotwórk, jako przestrzeni publicznych służących integracji społeczności lokalnej z koncentracją zabudowy usługowej;
- 2) podkreślenie walorów historycznych miejscowości, poprzez rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych;
- 3) podniesienie jakości przestrzeni publicznych, poprzez m.in. modernizację dróg i nawierzchni placów, budowę chodników i ścieżek rowerowych oraz oświetlenia ulicznego;
- 4) rozwój infrastruktury technicznej (szczególnie sieci kanalizacyjnej) i społecznej;
- 5) realizacja ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- 6) rozwój i zachowanie funkcji pozarolniczych, poprzez ochronę środowiska na obszarach wiejskich, zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- 7) pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz organizacja imprez plenerowych integrujących społeczność lokalną.”

Zdefiniowany w niniejszym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Drobin obszar rewitalizacji obejmuje centrum Drobina oraz wymienione w Studium jako kształtujące się ośrodki lokalne sołectwa Łęg Probostwo, Kozłowo, po-PGR-owskie sołectwa Psary i Nagórki Dobrskie oraz Setropie z pozostałościami dworu i parkiem podworskim. Wszystkie te miejscowości cechuje wysoki wskaźnik potrzeb rewitalizacyjnych (pozycje 1-5 i 8 w będącym efektem diagnozy rankingu). Należą one też do największych ośrodków osadniczych w Gminie.

Odnoszące się do tak zdefiniowanego obszaru działania rewitalizacyjne będzie cechowała większa efektywność ekonomiczna i społeczna. Jednocześnie będą one wspomagać proces koncentracji osadnictwa ograniczający koszty świadczenia usług publicznych i zwiększający ich dostępność dla mieszkańców gminy. Pozwoli to wykształcenie w gminie Drobin ośrodków wzrostu osiągających poziom nasycenia infrastrukturą i kapitałem społecznym umożliwiającą trwały rozwój całej społeczności gminy.

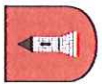
Obszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 1886,35 ha, co stanowi 13,05 % ogólnej powierzchni gminy Drobin. Zamieszkuje go (stan na 31.12.2016 r.) 2.415 osób, czyli 29,72 % ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Tab. 41. Powierzchnia i liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji

Obszar	Liczba mieszkańców	% populacji gminy	Powierzchnia ha	% powierzchni gminy
Drobin	1471	18,10 %	99.48	0,69 %
Kozłowo	279	3,43 %	570.89	3.90%
Setropie	171	2,10 %	416.16	2.90%
Nagórki Dobrskie	223	2,74 %	370.06	2.57%
Łęg Probostwo	251	3,09 %	429.76	2.99 %
RAZEM	2395	29,47 %	1886.35	13.05
Gmina	8126	100,00 %	14350	100,00 %

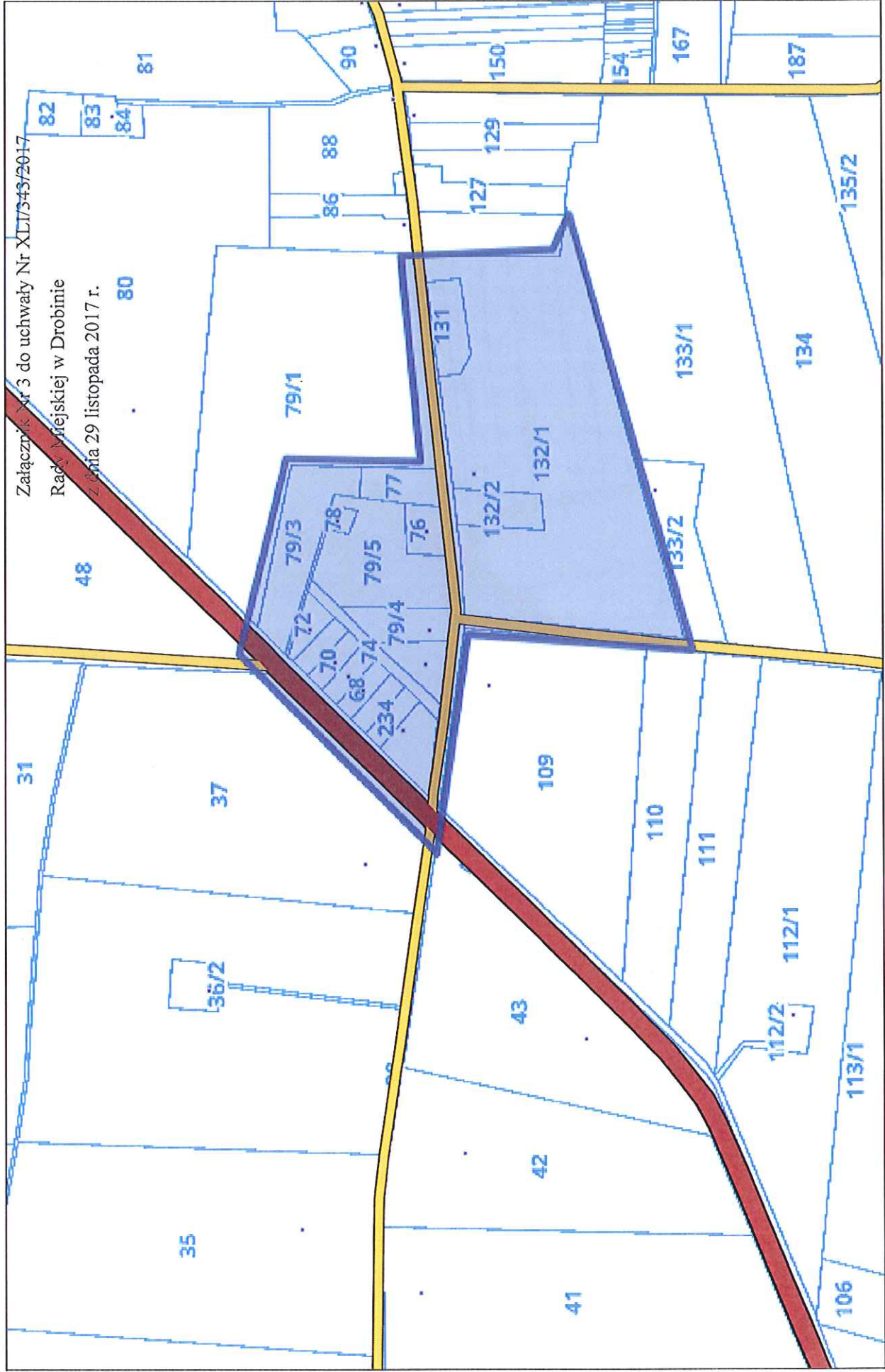
(Opracowanie własne)

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 lipca 2015 roku, do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji.

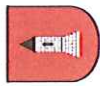

Drobin - System Informacji Przestrzennej

skala 1 : 5000

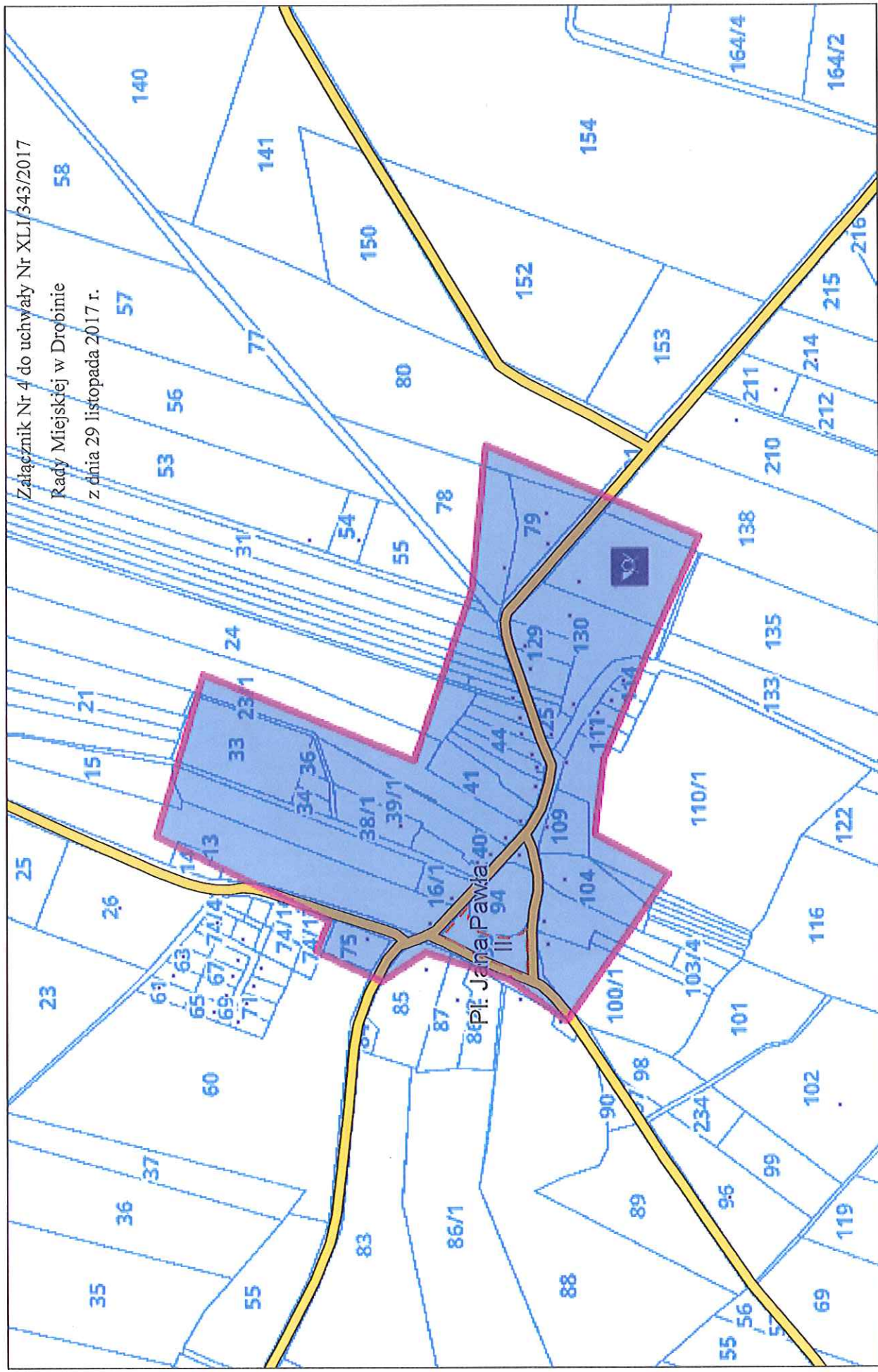

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XLVII/343/2017
Rady Miejskiej w Drobinie
z dnia 29 listopada 2017 r.

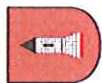

Drobin - System Informacji Przestrzennej

skala 1 : 5000

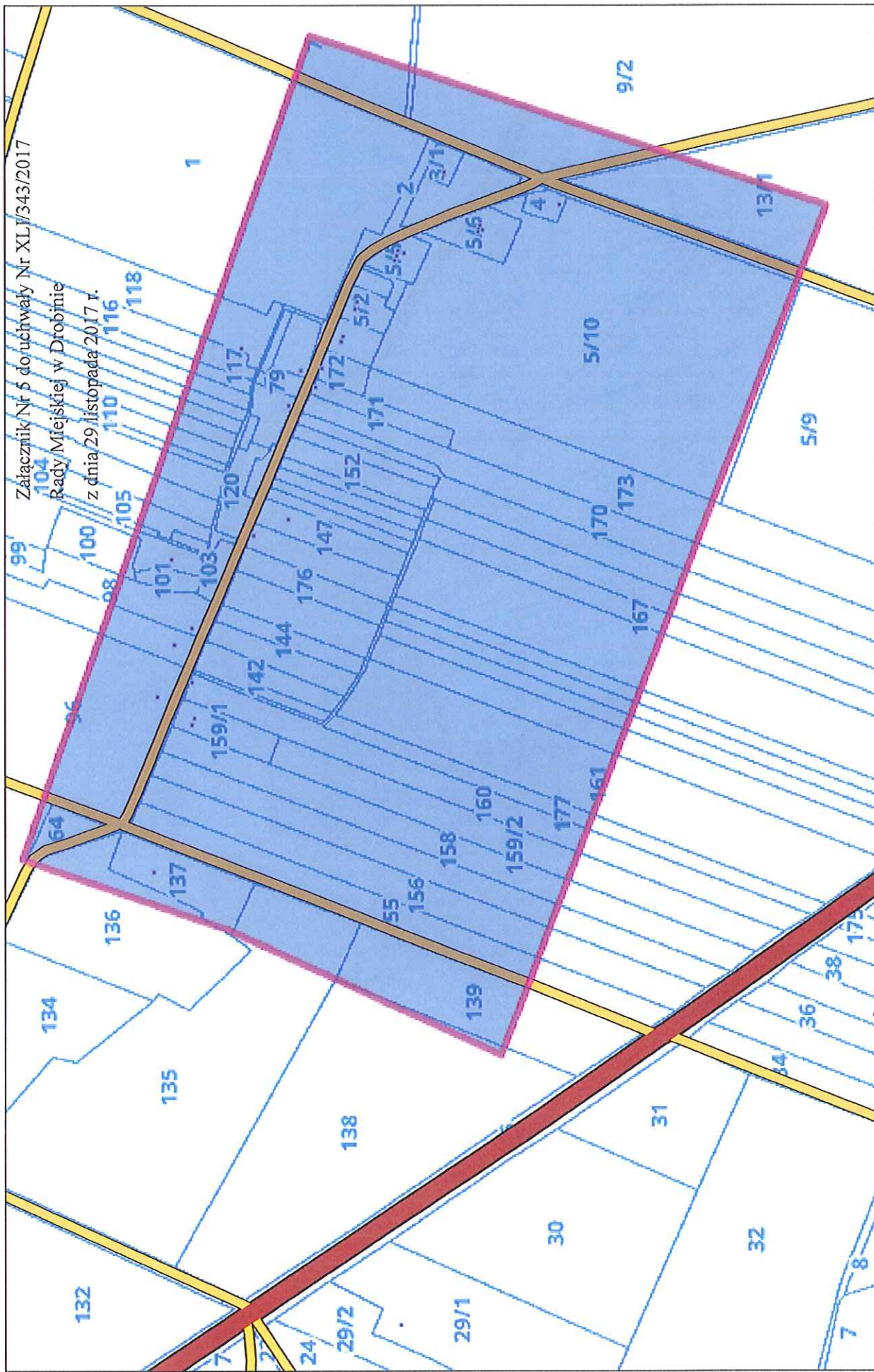

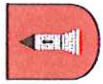
Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XLII/343/2017
Rady Miejskiej w Drobinie
z dnia 29 listopada 2017 r.

Drobin - System Informacji Przestrzennej

skala 1 : 5000

Drobin - System Informacji Przestrzennej

skala 1 : 5000

